วัดดอนเมือง
พระอารามหลวงชั้นตรี

พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ

เนื่องในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกองทัพอากาศ
ณ วัดดอนเมือง พระอารามหลวง
เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๙

วัดดอนเมือง
พระอารามหลวงชั้นตรี

พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ
เนื่องในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกองทัพอากาศ

ณ วัดดอนเมือง

เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๙

พระราชวิสุทธิมงคล (หลวงพ่อแคล้ว)

ที่ปรึกษาเจ้าคณะเขตดอนเมือง-หลักสี่

เจ้าอาวาสวัดดอนเมือง จล.

(สำเนา)

คำสั่งกองทัพอากาศ

(เฉพาะ)

ที่ ๓๒๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการทอดกฐิน ทอ.ปี ๔๙

ด้วยในเทศกาลกฐิน ปี ๔๙ ทอ. จะได้นำผ้าพระกฐินพระราชทานไปทอดถวายแด่พระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดพระศรีมหาธาตุ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร และวัดดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร และทอดกฐินสามัคคี ทอ. ไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดลาดสนุ่น อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

เพื่อให้การดำเนินการทอดกฐิน ทอ. ปี ๔๙ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้ผู้มีตำแหน่งชื่อต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการดำเนินการ คือ:-

๑.	ผช.ผบ.ทอ.	เป็นประธานกรรมการ
๒.	ผบ.บยอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๓.	ผบ.บนอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๔.	ผบ.บศอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๕.	จก.ยศ.ทอ.บศอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๖.	ปช.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๗.	ผบ.ศวอ.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๘.	จก.คปอ.บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๙.	ผบ.อย.บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ

๑๐. จก.ชอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๑. จก.พอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๒. ผบ.สอส.บศอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๓. ผบ.รร.นอ.บศอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๔. ลก.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๕. จก.สบ.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๖. จก.กพ.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๗. จก.ขว.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑-๘. จก.ยก.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๑๙. จก.กบ.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๐. จก.จร.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๑. ผอ.สท.ทอ หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๒. จก.กร.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๓. จก.กง.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๔. จก.สก.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๕. ผอ.สตช.ทอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๖. ผบ.ดม. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๗. ผบ.พล.บ. ๑ บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๘. ผบ.พล.บ.๒ บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๒๙. ผบ.พล.บ. ๓ บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๐. ผบ.พล.บ. ๔ บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

๓๑. ผบ.รร.การบิน บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๒. ผอ.ศกบ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๓. จก.ส.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๔. จก.สพ.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๕. จก.ลวอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๖. จก.อท.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๗. จก.พธ.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๘. จก.ชย.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๓๙. จก.ขส.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๔๐. ผบ.บน.๖ พล.บ.๑ บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
๔๑. ผอ.กอศ.ยศ.ทอ.บศอ. เป็นกรรมการ และเลขานุการ
๔๒. รอง ผอ.กสศ.สก.ทอ. เป็นกรรมการ และผช.เลขานุการ
๔๓. รอง ผอ.กอศ.ยศ.ทอ.บศอ. เป็นกรรมการ และผช.เลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ พิจารณากำหนดรายละเอียดการจัดงาน แล้วรายงานให้ทราบเพื่อจะได้สั่งการให้ นกข. ดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๙

(ลงชื่อ) พล.อ.อ.ชลิต พุกผาสุข

(ชลิต พุกผาสุข)

ผบ.ทอ

ยอดเงินบริจาคในการทอดกฐินของกองทัพอากาศ
ณ วัดดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.	พ.ศ. ๒๔๙๙	จำนวนเงิน	๑๙,๖๗๕.๗๐	บาท
๒.	พ.ศ. ๒๕๐๐	”	๒๔,๙๘๖.๗๐	”
๓.	พ.ศ. ๒๕๐๑	”	๑๙,๗๗๙.๕๐	”
๔.	พ.ศ. ๒๕๐๒	”	๒๒,๓๖๙.๙๕	”
๕.	พ.ศ. ๒๕๐๓	”	๓๐,๐๐๐.๐๐	”
๖.	พ.ศ. ๒๕๐๔	”	๓๐,๐๐๐.๐๐	”
๗.	พ.ศ. ๒๕๐๕	”	๒๐,๐๑๓.๐๔	”
๘.	พ.ศ. ๒๕๐๖	”	๒๒,๗๐๕.๒๖	”
๙.	พ.ศ. ๒๕๐๗	”	๓๙,๗๔๓.๑๒	”
๑๐.	พ.ศ. ๒๕๐๘	”	๓๙,๙๘๗.๕๕	”
๑๑.	พ.ศ. ๒๕๐๙	”	๓๗,๙๔๔.๓๓	”
๑๒.	พ.ศ. ๒๕๑๐	”	๓๔,๐๗๓.๙๑	”
๑๓.	พ.ศ. ๒๕๑๑	”	๖๑,๐๒๓.๓๑	”
๑๔.	พ.ศ. ๒๕๑๒	”	๔๔,๒๔๕.๐๖	”
๑๕.	พ.ศ. ๒๕๑๓	”	๔๕,๔๘๔.๖๘	”
๑๖.	พ.ศ. ๒๕๑๔	”	๕๙,๐๔๗.๗๕	”
๑๗.	พ.ศ. ๒๕๑๕	”	๕๙,๐๔๗.๗๕	”

๑๘.	พ.ศ. ๒๕๑๖	"	๖๙,๘๔๗.๓๕ "
๑๙.	พ.ศ. ๒๕๑๗	"	๗๒,๑๓๑.๕๐ "
๒๐.	พ.ศ. ๒๕๑๘	"	๙๔,๗๒๖.๑๒ "
๒๑.	พ.ศ. ๒๕๑๙	"	๑๑๔,๔๙๗.๔๕ "
๒๒.	พ.ศ. ๒๕๒๐	"	๑๔๕,๙๕๗.๓๖ "
๒๓.	พ.ศ. ๒๕๒๑	"	๑๒๐,๔๕๗.๔๕ "
๒๔.	พ.ศ. ๒๕๒๒	"	๑๕๘,๙๑๐.๔๕ "
๒๕.	พ.ศ. ๒๕๒๓	"	๒๑๒,๙๔๔.๓๙ "
๒๖.	พ.ศ. ๒๕๒๔	"	๒๑๗,๓๕๐.๐๐ "
๒๗.	พ.ศ. ๒๕๒๕	"	๒๖๔,๗๗๘.๙๙ "
๒๘.	พ.ศ. ๒๕๒๖	"	๓๘๑,๕๒๑.๓๘ "
๒๙.	พ.ศ. ๒๕๒๗	"	๓๐๘,๖๓๘.๒๕ "
๓๐.	พ.ศ. ๒๕๒๘	"	๒๙๒,๖๙๔.๒๐ "
๓๑.	พ.ศ. ๒๕๒๙	"	๓๑๗,๓๕๐.๒๐ "
๓๒.	พ.ศ. ๒๕๓๐	"	๓๑๑,๗๔๕.๗๓ "
๓๓.	พ.ศ. ๒๕๓๑	"	๓๖๐,๔๕๐.๕๒ "
๓๔.	พ.ศ. ๒๕๓๒	"	๔๒๔,๗๒๒.๕๑ "
๓๕.	พ.ศ. ๒๕๓๓	"	๓๘๗,๓๗๕.๖๗ "
๓๖.	พ.ศ. ๒๕๓๔	"	๓๐๕,๖๐๖.๖๙ "
๓๗.	พ.ศ. ๒๕๓๕	"	๓๓๘,๗๖๘.๑๐ "

๓๘.	พ.ศ. ๒๕๓๖	"	๓๕๔,๑๕๖.๖๑
๓๙.	พ.ศ. ๒๕๓๗	"	๓๖๒,๙๘๖.๒๐
๔๐.	พ.ศ. ๒๕๓๘	"	๔๑๐,๗๑๔.๗๖
๔๑.	พ.ศ. ๒๕๓๙	"	๔๔๗,๙๑๙.๖๒
๔๒.	พ.ศ. ๒๕๔๐	"	๔๓๗,๒๓๑.๙๘
๔๓.	พ.ศ. ๒๕๔๑	"	๖๒๘,๓๓๑.๑๗
๔๔.	พ.ศ. ๒๕๔๒	"	๗๐๖,๑๖๖.๔๑
๔๕.	พ.ศ. ๒๕๔๓	"	๖๒๗,๔๓๓.๓๘
๔๖.	พ.ศ. ๒๕๔๔	"	๖๔๕,๙๐๖.๗๕
๔๗.	พ.ศ. ๒๕๔๕	"	๖๗๖,๕๘๗.๙๙
๔๘.	พ.ศ. ๒๕๔๖	"	๖๘๔,๘๕๐
๔๙.	พ.ศ.๒๕๔๗	"	๗๘๖,๔๐๙.๒๖
๕๐.	พ.ศ.๒๕๔๘	"	๑,๐๘๑,๔๘๐.๖๔

งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข

ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน

หลวงพ่อพุทธทาส

คำอนุโมทนา

ประเพณีที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา ดูเหมือนจะไม่มีประเพณีไหนงดงามน่าชื่นชมอนุโมทนาและได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างเหนียวแน่นมั่นคงเท่ากับประเพณีทอดกฐิน ประเพณีนี้ดำรงคงอยู่และมีผู้นิยมนับถือปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน จวบกระทั่งปัจจุบันนี้

ประเพณีทอดกฐินที่ว่างดงามน่าชื่นชมอนุโมทนานั้น เพราะเป็นประเพณีที่มีประโยชน์กว้างใหญ่ในหลาย ๆ ด้าน เช่นด้านอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนา ทั้งเรื่องศาสนธรรม ศาสนสถาน ศาสนพิธี และศาสนบุคคล ด้านวัฒนธรรมชุมชนคือร่วมสามัคคีจัดทอดกฐินสามัคคีกัน เป็นต้น

กองทัพอากาศได้มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของประเพณีทอดกฐิน แม้กาลเวลาจะผ่านมานาน แม้ผู้บัญชาการทหารอากาศจะเปลี่ยนแปลงไปแล้วหลายท่าน แต่กองทัพอากาศก็ยังมีศรัทธามั่นคงในการทอดกฐินอยู่เหมือนเดิม กล่าวเฉพาะวัดดอนเมือง กองทัพอากาศได้ดำเนินการทอดกฐินติดต่อกันมานานกว่า ๕๐ ปีแล้ว ทั้งกฐินสามัคคีและกฐินพระราชทาน คือเดิมเมื่อเป็นวัดราษฎร์ก็จัดเป็นกฐินสามัคคีกองทัพอากาศมาทอดถวาย ต่อมาเมื่อวัดดอนเมืองได้รับพระราชทานยกฐานะเป็นวัดหลวงคือพระอารามหลวง กองทัพอากาศก็ขอรับพระราชทานผ้ากฐินพระราชทานมาทอดถวายทุกปีมิได้ขาด การทอดกฐินของกองทัพอากาศปีนี้ ถือเป็นปีที่ ๕๑

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ กองทัพอากาศโดยการนำของ พลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข ผู้บัญชาการทหารอากาศ ได้มีศรัทธาขอรับพระราชทานผ้ากฐินพระราชทานมาทอดถวายในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๙

อาตมภาพในนามคณะสงฆ์วัดดอนเมือง ขออนุโมทนาและขอบคุณท่านผู้บัญชาการทหารอากาศ นายทหารผู้ใหญ่และผู้น้อยทุกระดับชั้นยศ พร้อมทั้งครอบครัว ลูกจ้าง นักเรียนทหาร และทหารกองประจำการ รวมทั้งพ่อค้าประชาชนย่านวัดดอนเมือง ครูและนักเรียนหลายโรงเรียนในเขตดอนเมือง ก็ได้ร่วมใจเป็นมิตรในการกุศลทอดกฐินกับกองทัพอากาศด้วย หนังสือเล่มนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก พระณชารีย์ อุปสนฺโน ที่ได้รวบรวมเรื่องราวของคุณแม่ ซึ่งอาตมาเชื่อว่าท่านผู้อ่านและได้รับประโยชน์อย่างแน่นอน ขอทุกท่านทุกฝ่าย จงมีความผาสุกร่มเย็น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์ มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง และประสบแต่สิ่งที่ดีงามตลอดปี ๒๕๔๙ และตลอดไปชั่วกาลนานเทอญ.

(พระราชวิสุทธิมงคล)
ที่ปรึกษาเจ้าคณะเขตดอนเมือง-หลักสี่
เจ้าอาวาสวัดดอนเมือง พระอารามหลวง

พระคุณแม่คำโคลง

นาวาอากาศเอก(พิเศษ) ทองสุก จทัชบุตร

(๑) พุทธองค์เผยโอฐเอื้อน อรรถนิยม
เทิดแม่เป็นพระพรหม เพริศฟ้า
เหตุแม่มั่นธรรมอุดม เด่นยิ่ง
ดุจดั่งพรหมสร้างหล้า รุ่งเรื่องจรัสศรี

(๒) แม่นี้รักลูกด้วย เมตตา
ลูกทุกข์แม่กรุณา เหนี่ยวรั้ง
ลูกดีแม่ปรีดา ดีต่อ ลูกนา
สุดช่วยแม่เฉยยั้ง อยู่ด้วยโดยธรรม

(๓) แม่น้ำให้น้ำชื่น ชีวา
แม่ทัพนำทัพสา- มารถสู้
แม่แรงเพิ่มแรงพา แรงเพิ่ม
แม่พ่อก่อชีพผู้ ลูกอ้อนช้อนขวัญ

(๔) ลูกสรรพ์เกิดแม่เกื้อ กำเนิด
ไร้แม่ลูกฤๅเกิด ก่อได้
แม่พ่อช่วยชุบเชิด ชีพลูก
ทั้งรักษ์เลี้ยงลูกไซร้ สู่หล้าฟ้าเลือน

(๕) สิบเดือนลูกอยู่ท้อง　　แม่ฟรี
อีกอิ่มอาหารดี　　แม่ได้
ออกแล้วแม่ปรานี　　ต่อเนื่อง
มอบเลือดในอกให้　　ดื่มเลี้ยงดำรง

(๖)นิ้วนางนงนุชน้อย　　นงราม
เพชรส่อประกายวาม　　วับเรือง
เสริมเสน่ห์โฉมงาม　　แง่หนึ่ง
ไร้แม่มีนิ้วเยื้อง　　ยกย้ายไฉนนา

(๗) แขนบ่าโอ่อ่าด้วย　　บั้งดาว
นิ้วเด่นด้วยแหวนพราว　　เพริศไซร้
นาฬิกายี่ห้อวาม　　วาววับ
แขนบ่ามือแม่ให้　　แม่ไร้ฤๅมี

(๘) แม่ที่จนค่นแค้น　　อัตคัด
แม่ก็มีสมบัติ　　แบ่งให้
ค่าล้านกว่าเงินพัส-　　ดุอื่น
คือร่างกายลูกไซร้　　สิ่งนี้เหนือเงิน

(๙) ยามสุขลูกร่วมพ้อง　　เพื่อนกัน
รวมกลุ่มชมสุขสันติ์　　ซิกซี้
ยามทุกข์ลูกกลับหัน　　หาแม่
แม่ช่วยปลอบขวัญชี้　　ชุ่มชื่นยืนชนม์

(๑๐) หนลูกโรจน์เพื่อนล้อม　　เรียงราย
ติดต่อตามทักทาย　　ถี่ครั้ง
ลูกอับเพื่อนลับหาย　　ห่างลูก
เหลือแต่แม่คอยรั้ง　　ลูกไว้ไฝ่เยือน

(๑๑) บางครั้งเพื่อนชักให้　　ชวนเห
ทางชั่วเชิงเกเร　　เล่ห์ร้าย
แม่ชักลูกให้เฉ　　โฉดชั่ว มิฤๅ
มีแต่เปลี่ยนชั่วย้าย　　ยื่นชี้ดีชวน

(๑๒) ลูกครวญคราวเคราะห์ร้าย　　รังควาน
ลูกก่นเศร้าร้าวราน　　ร่ำไห้
เจ็บปวดปิ่มวายปราณ　　เปลี่ยนร่าง
เหลือแม่แลอยู่ใกล้　　กลับชื้นคืนขวัญ

(๑๓) รู้คุณของแม่ได้ อย่างเดียว
อย่าด่วนอวดเฉลียว ฉลาดรู้
เทิดคุณแม่นั่นเทียว เทิดแม่ มั่นนา
ท่านจึ่งนับว่าผู้ พิกัดขั้นคนบูรณ์

(๑๔) พระคุณแม่มากพ้น เพียรเขียน
หมึกไป่หมดเจียน จบได้
ผิชมหมู่กวีเวียน วอนเอ่ย พระคุณเฮย
แสนปากยากแสนไซร้ สุดซ้องสรรเสริญ

สารบัญ

ลำดับ	เรื่อง	หน้า
๑	แม่ความหมายอันยิ่งใหญ่	๑
๒	อยากมีแม่แบบไหน	๓
๓	แม้ชีวิตแม่ก็ให้ได้	๘
๔	ความเหมือนที่แตกต่าง	๑๖
๕	ความรักของแม่	๑๙
๖	จดหมายจากแม่	๒๑
๗	ดวงใจแม่	๒๔
๘	พระคุณของแม่	๓๔
๙	ทำเพื่อพ่อ	๔๙
๑๐	ด้วยรัก จากลูก	๕๑
๑๑	ยังทอนไม่หมด	๕๕
๑๒	หน้าที่	๕๗
๑๓	ตำนานพระโมคคัลลานะ	๕๙
๑๔	แสงเทียนแด่...แม่	๖๐
๑๕	พระคุณยิ่งใหญ่ของแม่ยากที่จะทดแทน	๖๗
๑๖	เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	๘๔
๑๗	ถ้าเธอรักฉัน (จดหมายฉบับสุดท้าย)	๘๗
๑๘	พระคุณของแม่	๙๗

แม่ ความหมายอันยิ่งใหญ่

อย่าให้รักของแม่กลายเป็นแค่รักข้างเดียว

เคยไหมที่ความรักของคุณเองกลายเป็นแค่ความรักข้างเดียวที่ไร้การสนองตอบจากคนที่คุณรัก จะรับรู้ได้ก็เพียงความหมางเมิน ความไม่ใส่ใจจากคนที่คุณทุ่มเทความรักทั้งหมดที่ให้เขาไป แล้วคุณรู้สึกอย่างไรบ้าง

หากวันนี้คุณกำลังลืมนึกถึงพ่อและแม่ ผู้ที่ทุ่มเทความรักให้คุณ อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ผู้ที่ยอมสละทรัพย์ที่หามาได้ แม้ตัวจะอดท่านก็ยอม เพียงเพื่อหวังให้คุณมีความสุขและความเจริญก้าวหน้าในชีวิตและครอบครัวของคุณ

วันนี้พ่อและแม่ของคุณอาจจะกำลังเจ็บปวดกับทุกความรู้สึกที่คุณเคยสัมผัสมาแล้วจากเหตุการณ์ **รักข้างเดียว** ที่คุณเคยทุ่มเทให้กับใครบางคนแม้ว่าจะพบเจอกับเขาไม่นาน แต่หากเป็นความรู้สึกของพ่อแม่ที่ลึกล้ำซ้ำมากกว่าคุณหลายร้อยหลายพันเท่า เพราะพ่อแม่ท่านร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคุณมาตลอดชีวิตของคุณหลังจากที่ท่านเหน็ดเหนื่อยลำบากตรากตรำทนทำมานานเพื่อลูก อย่างน้อยพ่อแม่ก็น่าจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดจากคนที่ท่านรักที่สุด นั่นก็คือ **ความรักจากลูก ๆ ทุกคน** นั่นเอง

นับตั้งแต่วันที่ **แม่มีลูก ทุก ๆ วันของแม่คือวันลูก** แล้วผู้อ่านล่ะ วันนี้ ...ขณะนี้ เวลานี้...**มีวันแม่กี่วันในชีวิต เพียงเดือนละวัน ปีละวัน** หรือกำลังหา **วันแม่** เป็นของตัวเองอยู่.

ลองเลือกดูหน่อย

อยากมี แม่ แบบไหน

มีคู่รักหลายคู่ที่ยังไม่มีลูก ต้องกราบไหว้วอน บนบานจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือแม้กระทั่งจาก จอมปลวก ตอไม้ ศาลเพียงตา เทพารักษ์ เพื่อขอมีลูกด้วยความอยากจะเป็นพ่อแม่ หากเราสามารถเลือกเกิดได้ก็คงจะดีจะได้เลือกตามความต้องการว่าอยากได้พ่อแม่เป็นอย่างไร

ผู้อ่านลองสมมุติดูว่า หากจำเป็นจะต้องเลือกรูปแบบของแม่ ตามตัวเลือกที่ให้มา ๑ ข้อ จะเลือกแบบไหน กรุณาลองเลือกดูสักข้อ ตัวเลือกมีแม่ ๓ แบบ ให้เลือก คือ **๑. แม่เป็ด ๒. แม่เต่า ๓. แม่ไก่**

เอาละ ใครเลือกอะไรบ้าง ให้เขียนลงด้านล่างนี้พร้อมเหตุผลเลือก แม่......................เพราะ..

....

คงได้ตอบกันแล้ว มาเฉลยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อม ๆ กันดีกว่า เริ่มที่แม่อะไรก่อนดี เริ่มที่ **แม่เป็ด** ก่อนก็แล้วกัน แม่เป็ดเวลาจะออกไข่ก็เดินๆ ไป ปวดท้องจะออกไข่เมื่อไหร่ก็ย่อขา หน้าบูด เบ่งไข่ ปุ๊ด... ไข่ก็ออกมาโดยไม่เลือกที่

แล้วแม่เป็ดก็ไม่สนใจไข่นั้นอีกเลย อย่างมากก็ใช้จะงอยปากดุนไข่เข้าไปในที่พงหญ้า บางทีไข่ฟองนั้นตกน้ำจนเน่าไปเลยก็มี

แม่เป็ดนับว่าเป็นแม่ใจร้าย มีจิตสำนึกของความเป็นแม่น้อยมาก คือออกไข่อย่างเดียวแล้วไม่ฟูมฟักดูแล เหมือนแม่เป็ดไม่เต็มใจตั้งท้องคลอดลูกแล้วก็ทิ้งไม่เลี้ยงดู ไม่ให้ความรัก ความปลอดภัย ไม่ให้ความเจริญแก่บุตร

ในสังคมปัจจุบันแม่แบบนี้ก็มีอยู่มาก เป็นข่าวบ่อยครั้ง คลอดทิ้งตามถังขยะ ตามหอพัก ตามคอนโดฯ ไม่สนใจที่จะเลี้ยงดู ไม่สนใจจะรับผิดชอบผู้ที่มาเกิดในท้อง เพียงแต่จำใจให้ลูกอยู่ในท้องจนถึงเวลาคลอด เมื่อคลอดออกมาแล้วลูกจะเป็นอย่างไร ก็ช่าง (หัว) มัน

ส่วน **แม่เต่า** ก็คล้ายๆ แม่เป็ด แต่ก็ยังถือว่าดีกว่าอยู่นั่นเอง คือแม่เต่ายังให้ความปลอดภัย แต่ก็ไม่เลี้ยงดู เราคงเคยดูในโทรทัศน์ที่แม่เต่าคลานขึ้นมาจากทะเลเพื่อวางไข่ในหลุมทรายที่มีอุณหภูมิที่เหมาะสม

ถึงเวลาวางไข่ แม่เต่าก็จะคลานต้วมเตี้ยม สำรวจหาสถานที่ที่จะฝังไข่ตามสัญชาตญาณ เมื่อได้ที่เหมาะแล้วก็ขุดทรายเป็นหลุมลึก ประมาณ ๖๐ เซนติเมตร จัดการหันก้นใส่หลุมที่ขุดไว้แล้วเบ่งไข่จนหมดท้อง น้ำตาก็ไหลพรากเจ็บปวดทั้งคืน เพราะจำนวนไข่มีเกินครึ่งร้อยใบ แม่เต่าค่อย ๆ คุ้ยทรายกลบจนเต็มหลุม คาบใบไม้กิ่งไม้มาถมไว้อีกชั้นหนึ่ง แล้วจึงคลานลงทะเลจากไปไม่ได้กลับมาเลี้ยงดู ป้องกันภัยหรือให้ความเจริญแก่ลูกเต่า ยามเมื่อลูกเต่าออกมาเป็นตัว ลูกเต่าจึงต้องฝ่าฟันอันตรายหาทางรอดชีวิตเอาเอง

แม่อย่างนี้ก็ยังพอมีความคิดมีจิตเป็นแม่อยู่บ้าง แต่เป็นเพียงระยะสั้น ๆ อาจจะจะมีสาเหตุ (ข้ออ้าง) หลายอย่างที่ไม่สามารถจะเลี้ยงดูบุตรได้ เมื่อคลอดแล้วก็ทิ้งไว้ที่โรงพยาบาล สถานสงเคราะห์ ฯลฯ หรือปล่อยให้ปู่ย่า ตายายเลี้ยง คลอดออกมาแล้วก็ไม่ได้ใส่ใจ ห่วงใย ดูแล แต่ก็ยังมีจิตใจหาที่พึ่งให้แก่ลูกไว้บ้าง

ส่วนแม่แบบสุดท้ายที่จะยกมาเป็นอุทาหรณ์ คือ **แม่ไก่** แม่ไก่เขาก็มีส่วนดีของเขา ถ้าให้คะแนนก็ได้เต็มร้อย เพราะเมื่อรู้ว่าตนเองจะมีลูก(ไข่) ก็ส่งเสียงดังล่วงหน้าหลายวัน ร้องกะต๊ากๆ เป็นอาณัติสัญญาณหารังที่จะวางไข่ เมื่อได้รังแล้วก็จะออกไข่ที่เดิมทุกๆวัน ไม่ไข่ทิ้งไว้หลายที่ ก่อนหรือหลังจะออกไข่ก็จะส่งเสียงบอกให้รู้ เป็นเวลาสัก ๒ อาทิตย์ ประมาณ ๕-๑๐ ฟอง แล้วจึงตั้งอกตั้งใจฟักไข่ เข้าไปกกไข่ตลอดทั้งวันทั้งคืน จะออกไปหากินก็ใช้เวลาเดี๋ยวเดียว เมื่อมีใครเข้าไปใกล้รังไข่ก็ส่งเสียงเตือนและพองขนขู่

แม่ไก่ทำอย่างนั้น จนกระทั่งลูกไก่จิกเปลือกไข่ออกมาลืมตาดูโลกหลังจากนั้น แม่ไก่ยังสอนเจ้าลูกเจี๊ยบในการหากิน ควบคู่กับการเป็นองครักษ์พิทักษ์ลูกเจี๊ยบด้วย ใครจะเข้าไปใกล้เจ้าลูกเจี๊ยบ ไม่ได้โดยเด็ดขาด แม่ไก่จะแสดงอาการห่วงใยทะนุถนอม แม้จะเอาชีวิตเข้าแลกก็ยอม

เมื่อมีหมาตัวใหญ่เข้าไปใกล้หรือจะกินลูกไก่ แม่ไก่จะสู้จนยิบตา นี่คือแม่ไก่แสดงความรักแก่ลูก ปกป้องลูก จนบางหนหมาสู้ไม่ได้ หรือรำคาญต้องเดินหลบไป บางครั้งมีนกเหยี่ยวบินโฉบมาเพื่อจับลูกไก่ไปกิน มันก็จะส่งเสียง

เรียกลูกไก่ให้เข้ามาอยู่ในอก แล้วส่งเสียง กะต๊าก บอกต่อไปยังเจ้าของหรือผองเพื่อนช่วยกันส่งเสียงลั่นป่า บางครั้งจิกต่อสู้จนเจ้านกเหยี่ยวต้องบินหนีเหยื่ออันโอชะ

เมื่อแม่ไก่จับหนอนหรือหาอาหารได้ ก็จะส่งเสียงเรียกลูกไก่มากินด้วยเสียงดังลั่น ด้วยความเมตตา แม้ว่าจะมีลูกไก่หลายตัว แต่ก็ส่งเสียงเรียกให้ลูกเจี๊ยบวิ่งมาจิกกิน โดยไม่ห่วงว่าตัวเองจะอดหรือไม่

จวบจนลูกเติบใหญ่กลายเป็นไก่กระทง เข้าสู่วัยหนุ่มสาว แม่ไก่ยังพาเข้านอน สอนให้ขัน ขยันพาออกหากิน จนกระทั่งลูกไก่เลี้ยงตัวเองได้ จึงทิ้งแม่จากไป ยังไม่เห็นลูกไก่ตัวไหนเรียก แม่มากินหนอนที่จับได้

ท่านใดที่เลือก แม่ไก่ คงจะดีใจกันที่ตอบได้ถูก หากมีพ่อแม่ ก็อยากให้เป็นดั่งแม่ไก่ที่ให้ทั้งความรัก ความห่วงใย การทะนุถนอมป้องกันภัยให้ความเจริญก้าวหน้าแก่ลูก จนลูกไก่สามารถยืนบนลำแข้งของตนได้อย่างมั่นคง ตั้งแต่ปฏิสนธิจนลูกไก่เติบโตเป็นหนุ่มสาว

แม้ว่านี่เป็นเพียงการอ่านแล้วเล่นเกมให้คิดตาม แต่มันก็สะท้อนให้เห็นถึงความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูก **"แม่ที่เป็นมนุษย์ ก็ไม่อยากมีลูกที่มีลักษณะนิสัยเหมือนลูกไก่"** ซึ่งการกระทำอย่างนั้น เป็นลักษณะของสัตว์เดรัจฉานที่ภูมิปัญญารุ่นปู่ เอามาเปรียบเทียบผู้ที่ทำอาการอย่างนั้นไว้ว่า **"ปีกกล้า ขาแข็ง"**

เก็บมะลิ ใส่พานพูน ทูนเหนือเกล้า
กราบแทบเท้า ไหว้...แด่ แม่ของฉัน
พระคุณท่าน ยิ่งใหญ่ สุดรำพัน
ไม่พบพาน รักใดแท้ เท่าแม่เรา

ด.ญ.พรนิภา มาตุรงค์สงวน

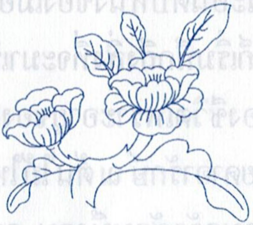

แม้ชีวิต....แม่ก็ให้ได้

เชื่อหรือไม่ว่า ชีวิตของแม่ยอมเสียสละให้ลูกได้ ผู้อ่านลองถามตัวเอง แล้วคิดหาคำตอบไว้ในใจว่าแม่ของผู้อ่านจะยอมเสียสละชีวิตเพื่อผู้อ่านได้หรือไม่ แล้วอ่านเรื่องราวต่อไปนี้

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีครอบครัวสองผัวเมีย มุ่งมั่นทำมาหาเก็บด้วยการค้าขายผ้าไหมแพรพรรณทั้งคู่ขยันเก็บ ขยันออม จนเวลาผ่านไปหลายสิบปี จึงมีฐานะเข้าขั้นเป็นเศรษฐี มีฐานะอันดับหนึ่งของเมือง รวยทั้งทรัพย์ รวยทั้งน้ำใจ เมื่อมีฐานะร่ำรวยอยู่สุขสบาย ก็เริ่มนึกถึงสิ่งที่จะมาเป็นแก้วตา ดวงใจ เป็นโซ่ทองคล้องความรัก ในบั้นปลายของชีวิตเพราะอายุของเศรษฐีก็ปาเข้าไป ๔๕ ปีแล้ว จึงไปบนบานศาลกล่าวต่อเทพยดาอารักษ์ ณ ต้นไม้ใหญ่ท้ายหมู่บ้าน ขอให้เทพยดาช่วยดลบันดาลบุตรให้กับครอบครัวสักหนึ่งคน จะเป็นหญิงก็ได้ชายก็ดี จะให้ความรัก ความสุข อย่างริ้นไม่ให้ไต่ ไร่ไม่ให้ตอม

ไม่นานนักเศรษฐีนีก็ตั้งท้อง ท่านเศรษฐีก็กุลีกุจอปรนนิบัติ จนเวลาผ่านไป เศรษฐีนีก็คลอดออกมาเป็นบุตรี ตาโต คิ้วคม ผมดำขลับ งดงามดั่งเทพธิดา เศรษฐีจึงให้ความรักความเมตตา ประคบประหงมดั่งจงอางฟักไข่

เวลาผ่านไป ๑๗ ปี บุตรีของเศรษฐีก็เข้าสู่วัยสาวสวยใส เศรษฐีจึงคิดหาคู่ให้แก่ลูกสาวเพราะวัยของเศรษฐีก็ชราภาพมาก หากท่านเศรษฐีเป็นอะไรไปจะมีใครมาดูแลลูกสาวได้ จึงเรียกลูกสาวมาปรึกษาพร้อมอธิบายเหตุผลให้ลูกสาวเข้าใจถึงเหตุผลจำเป็นที่ต้องแต่งงาน

ลูกสาวเศรษฐีก็เข้าใจตามเหตุผลของบิดาจึงยอมตามใจบิดาของตน แต่ก็ยังมีข้อแม้ว่าจะต้องเป็นผู้เลือกคู่ด้วยตัวเอง เศรษฐีจึงคัดเลือกชายหนุ่มที่มีฐานะร่ำรวยเสมอกันมาให้ลูกสาวเลือกคู่ แต่ก็ไม่เป็นที่ถูกใจลูก ท่านเศรษฐีจึงให้บ่าวไปตีฆ้องเป่าประกาศชายหนุ่มแข็งแรงมาให้ลูกสาวคัดเลือก แต่ลูกสาวก็ยังไม่เลือก

เศรษฐีโมโหลูกสาวมาก แต่ก็ไม่กล้าขัดใจกลัวลูกสาวจะเสียใจ จึงประกาศให้ใครก็ได้ที่เป็นผู้ชายทั้งชายหนุ่ม ผู้ชราฯ มาให้ลูกสาวคัดเลือกอีกครั้ง ลูกสาวก็ยังไม่เลือก ท่านเศรษฐีจึงบอกกับลูกสาวว่า พ่อก็ตามหาผู้ชายมาให้ลูกคัดเลือกจนหมดเมืองแล้ว หรือว่าเจ้ามีชายในใจแล้ว ชายคนนั้นเป็นใคร พ่อจะยกให้จัดงานแต่งงานให้สมเกียรติบุตรีแห่งเรา ลูกสาวเศรษฐีมีใจชอบพออยู่กับชายหนุ่มยาจกที่มีบ้านหลังเล็กๆ อยู่ติดรั้วบ้านเศรษฐีนั่นเอง เพราะเป็นผู้ชายเพียงคนเดียวที่เธอเห็นมาตั้งแต่เด็กจนเป็นสาว เธอจึงเลือกชายยาจกมาเป็นคู่ ท่านเศรษฐีแม้ว่าจะตกใจแต่ก็จัดงานแต่งงานให้อย่างสมเกียรติในเวลาต่อมา

๑ ปีกว่า ๆ ผ่านไปไวเหมือนโกหก เมื่อจัดงานแต่งงานให้ลูกสาวแล้วท่านเศรษฐีก็ยังไม่หายทุกข์ใจ ซ้ำยังทุกข์หนักไปกว่าเก่าอีกเพราะลูกเขยที่หวังจะให้เป็นที่พึ่งของลูกสาวก็เป็นที่พึ่งไม่ได้ กินแล้วก็นอน นอนแล้วก็กินไม่ทำอะไรให้

เป็นชิ้นเป็นอัน แต่จะว่าไม่ทำก็ไม่ได้เพราะได้ลูกชายมาคนหนึ่ง กำลังหัดนั่ง หัดคลาน ฟันน้ำนมกำลังขึ้น

เศรษฐีจึงได้คิดอุบายที่จะฝึกให้ลูกเขยรู้จักทำมาหากิน โดยวางแผนให้ลูกเขยขึ้นเรือสำเภาไปค้าขายผ้าแพรพรรณที่ต่างเมือง โดยจัดเตรียมผ้าไหมและบอกลูกเขยว่าวันพรุ่งนี้พ่อจะฝากเจ้ากับเพื่อนของพ่อเพื่อให้ลูกเขยไปค้าขายยังต่างเมือง ขอให้เตรียมตัวให้พร้อม

พอลูกสาวรู้เรื่องก็ร้องไห้ฟูมฟาย คิดว่าพ่อแกล้ง บ้านเราก็ร่ำรวยจะไปขายผ้าอีกทำไม ท่านเศรษฐีรู้สึกไม่สบายใจ แต่ก็ขอร้องแกมบังคับให้ลูกเขยขึ้นเรือเพื่อไปฝึกหัดค้าขาย ด้วยความรักสามีหญิงสาวจึงขออุ้มลูกน้อยขึ้นเรือตามสามีไปด้วย ท่านเศรษฐีคำนวณดูแล้ว เห็นว่าเป็นการดีที่จะให้ทั้งคู่ได้ฝึกการใช้ชีวิตคู่ไปด้วยจึงได้ตกลง แต่จะขอเอาหลานไว้เลี้ยงที่บ้าน แต่ลูกสาวอ้างว่าลูกยังไม่หย่านมขอเอาไปด้วย ท่านเศรษฐีก็ลังเลอย แต่เมื่อปรึกษากับภรรยาแล้วเห็นว่าไม่น่ามีอันตรายจึงไม่ขัดใจ

วันเวลาผ่านไป ๗ วัน เรือสำเภาแล่นไปกลางทะเลใหญ่ มองไปทางด้านไหนก็เห็นแต่ท้องฟ้าและผืนทะเล คืนนั้นขณะที่ทุกคนบนเรือกำลังหลับสบายเหมือนบาปซ้ำกรรมซัด ลมพายุพัดกระหน่ำ คลื่นโหม เรือสำเภาอัปปางล่มจมลงกลางทะเล ลูกสาวเศรษฐีร้องลั่นด้วยความตกใจคว้าลูกชายไว้ในอ้อมกอด ส่วนอีกมือคว้าลังไม้ที่ใส่เสื้อผ้านำมาขาย พยุงตัวลอยขึ้นสู่ผิวน้ำ

หญิงสาวร้องตะโกนหาสามีและร้องให้คนมาช่วยจนเสียงแหบแห้งในเวลานั้นหญิงสาวนึกน้อยใจในชะตาชีวิต ตนเป็นลูกสาวเศรษฐีต้องมาขึ้นเรือค้าขาย มิหนำซ้ำสามีอันเป็นที่รักก็มาจากไป ต้องจมน้ำสุดแสนหนาวทั้งอ้างว้างและเปล่าเปลี่ยวอยู่กลางทะเลลึกเพียงลำพัง

จนฟ้าสางลูกสาวเศรษฐียังโชคดีที่มีเรือลำหนึ่งแล่นเข้ามารับ บนเรือมีชายอยู่ ๔ คน เธอและลูกตะเกียกตะกายขึ้นเรืออย่างทุลักทุเล

(ผู้อ่านลองย้อนคิดสิว่า หากพ่อ-แม่หรือคนที่เราแสนรักแสนเคารพจากไปโดยกะทันหัน เราจะอยู่กับใคร...แล้วใครคนนั้นจะรักเราเท่าพ่อ-แม่หรือไม่)

อีก ๔ วันผ่านไป เด็กชายเริ่มร้องไห้งอแง เธอรู้สึกไม่สบาย น้ำนมของเธอก็ไม่ไหลออกมา ในแต่ละวันที่ผ่านมาเธอคลานเข้าไปขออาหารกับชายที่อยู่บนเรือแต่ทุกคนกลับตะคอกบอกเธอว่า อุตส่าห์ให้ขึ้นเรือมาก็ดีแล้ว อาหารให้หากินเอาเอง เพราะไม่รู้ว่าจะเห็นฝั่งวันไหน ถ้าเรื่องมากนักจะจับโยนทิ้งทะเลทั้งลูกทั้งแม่

ลูกสาวเศรษฐีไม่เคยมีใครดุด่าตะคอกใส่ หนำซ้ำอยู่อย่างทุกข์ลำบากก็ยิ่งตรอมใจ เวลากลางวันแดดร้อนจัดหาที่บังแดดไม่ได้ จึงได้หันหลังบังแดดให้ลูกสุดที่รัก กลางคืนลมหนาวพัดผ่าน เธอก็โอบกอดลูกน้อยแนบไว้ที่อก ยามดึกดื่นใกล้แจ้งเธอก็ถอดเสื้อคอกระเช้าที่ใส่ เพื่อเอามากางรองรับน้ำค้าง แล้วบิดเอาน้ำที่ชุ่มผ้ามาดื่มกินแทนน้ำแทนข้าว ยามลูกน้อยร้องคราใดชายที่อยู่บนเรือก็ขู่ด่าว่าตะคอกให้เธอหาหนทางทำให้ลูกน้อยเงียบเสียง

วันที่ ๖ ผ่านไปอย่างเชื่องช้าและแสนทรมานสำหรับเธอ ผมที่เคยดำขลับก็หยาบกระด้างเป็นตอซัง ผิวเนื้อหนังที่เคยเนียนนุ่มก็แห้งแตก เธอซูบผอมจนเริ่มเห็นกระดูก ไม่มีแรงแม้จะพลิกตัว เธอรู้ว่าน้ำนมของเธอที่จะให้ลูกดื่มกินมันไม่ไหลมา ๒ วันแล้ว ลูกชายร้องให้งอแง และกัดนมเธอจนเป็นแผล เธอกลั้นใจฝืนสังขารคลานเข้าไปกราบเท้าชายที่เธอเห็นว่าพอจะมีอาหารอีกครั้งแต่ก็ถูกปฏิเสธเหมือนเดิม

เธอร้องไห้สะอึกสะอื้น เด็กน้อยเมื่อเห็นแม่ร้องไห้ก็ร้องตาม เสียงโยเยลั่นไปทั้งลำเรือ พวกชายที่อยู่บนเรือมองด้วยสายตาถมึงทึงน่ากลัว เหมือนจะกินเลือดกินเนื้อ พร้อมตะคอกขู่ ให้เธอรีบทำให้เด็กน้อยเงียบเสียงลงเธอค่อย ๆ ใช้มือลูบคลำไปบนพื้นเรือ หวังที่จะมีเศษอาหารหลงเหลืออยู่บ้าง

ขณะที่เธอกำลังทุกข์ใจ ท้องก็หิวลูกก็ร้อง สายตาเริ่มพร่ามัวลง ทันใดมือของเธอก็คลำพบสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นของแข็ง เธอชำเลืองตามองมันเป็นมีดแหลมเล่มหนึ่ง วาววับ ด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจเธอยกมีดขึ้นและเงื้อมมีดขึ้นจนสูงสุดมือ...

(ท่านผู้อ่านลองทายดูว่า เธอยกมีดขึ้นเพื่อ ***๑.ฆ่าผู้ชายบนเรือซะ*** *ช่างใจร้าย ใจดำกันเหลือเกิน ดุด่าเธอกับลูกได้ทุกวัน แต่..มันก็เป็นไปไม่ได้เพราะผู้ชายบนเรือมีถึง ๔ คน* ***๒.ฆ่าลูกทิ้ง*** *หากเธอไม่มีลูก เธอเป็นลูกเศรษฐี เนื้อตัวหน้าตาคงมีเสน่ห์ พอที่จะให้ชายบนเรือรับเป็นภรรยา* ***๓.ฆ่าตัวเอง*** *เผื่อจะมีใครเมตตาสงสาร นำลูกชายที่น่ารักไปเลี้ยงดูเป็นบุตรหรือเป็นทาส)*

ผู้อ่านเลือกข้อ....................เพราะ...

....

หญิงสาวหยิบมีดเงื้อมสุดแรง......แต่ว่าในยามวิกฤตมักจะมีโอกาส เหมือนดังในสมัยพุทธกาล สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนทรงตรัสรู้พระองค์ทรงอดพระกระยาหาร ล้มแล้วล้มอีก แต่เมื่อได้ดื่มน้ำนมที่เด็กเลี้ยงแพะนำมาให้เสวยพอมีเรี่ยวแรงก็เจริญสมาธิ มีสติ พิจารณาเสียงพิณที่เกิดจากสายตึง สายหย่อน และสายที่ตั้งไว้พอดี คือกลางๆ มีเสียงไพเราะ พระองค์ทรงดำริที่จะปฏิบัติตามทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) และในที่สุดจึงทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทันใดลูกสาวเศรษฐีก็ **ฉุกคิด** ได้ว่าในร่างกายของเธอยังมีเลือดอยู่พอที่จะให้ลูกน้อยที่ร้องไห้ได้ดื่มกินก็จะเงียบเสียงได้ เธอทิ่มมีดลงที่แขนจนเลือดไหลออกมา เธอเอาปากแผลแนบที่ปากลูกน้อย เมื่อเลือดเข้าปากเด็กน้อยก็เงียบลงและคงคิดว่าน้ำนมของแม่วันนี้ไม่หวาน หอมเหมือนทุกวัน แต่กลับเค็มและคาว หญิงสาวปวดหนึบที่แผลในขณะที่เด็กน้อยดูดกินเลือด ในที่สุดเด็กน้อยก็อิ่มหลับตาพริ้มและหลับไป

ตั้งแต่นั้น ยามเมื่อเด็กน้อยส่งเสียงร้อง ชายที่อยู่บนเรือก็จะส่งเสียงขู่ตะคอก ให้เธอจับมีดขึ้นมากรีดเลือดให้ลูกกินทุกครั้ง

จนวันที่ ๕ ขณะที่แดดกำลังแผดเผาร้อนอบอ้าว เด็กน้อยก็ร้องไห้จ้าเธอยกมีดขึ้นจะกรีดเลือดให้ลูกดื่มกิน แต่สายตาเธอพร่าลง หน้ามืด เธอล้มวูบลงไปบนกาบเรือ แต่ก่อนที่สติของเธอจะดับวูบลง เธอได้ยินเสียงชายบนเรือโห่ร้องสุดเสียง "ไชโย เรารอดตายแล้ว เห็นยอดเขาแล้ว เรารอดตายแล้ว"

หญิงสาวลืมตาอีกครั้งหนึ่งเมื่อได้ยินเสียงวิ่งลงจากเรือเอาชีวิตรอดโดยไม่ได้หันกลับมามองดูแม่ลูกคู่นี้เลย เธอพยายามออกแรงเฮือกสุดท้ายเพื่อที่จะพาลูกน้อยไปจากเรือลำนั้นให้จงได้ เธอคิดว่าจะอุ้มลูกพยุงคลานขึ้นจากเรือแต่ความเหนื่อยล้าทำให้ผู้เป็นแม่ต้องล้มฟุบลง

ก่อนที่แม่จะสิ้นใจ แม่มองไปที่หน้าของลูกแล้วพูดว่า "ลูกเอ๋ย ชีวิตของแม่จะสิ้นไปแล้วในบัดนี้ พระแม่ธรณี ข้าพเจ้าขอฝากลูกด้วย ขอให้คนใจดีมีเมตตาได้เดินผ่านมาพบลูกของฉันด้วยเถิด เพื่อลูกของฉันจะมีชีวิตรอดปลอดภัย" พอแม่พูดได้แค่นั้น ชีวิตของแม่ก็จบลงที่ตรงนั้น

ที่ชายทะเลในวันนั้น ชาวประมงคนหนึ่งเดินออกมาที่ชายหาดมองเห็นสิ่งประหลาดคลานตะคุ่มๆ ที่ชายหาดจึงเข้าไปดู พบเด็กชายซูบผอม แต่หน้าตาเนื้อตัวเต็มไปด้วยคราบเลือด เกรอะกรังทั้งเก่าและใหม่ ชาวประมงอุ้มเด็กน้อยขึ้นแล้วเดินตามรอยที่เด็กน้อยคลานมาบนทรายจนไปถึงโขดหิน

เมื่อเดินไปอีกฟากหนึ่งของโขดหินก็มองเห็นเรือพายลำหนึ่ง บนเรือมีร่างหญิงคนหนึ่งนอนคว่ำหน้าอยู่ ร่างกายซูบผอม มองเห็นถึงริ้วรอยกระดูกผิวหนังลอกไหม้เกรียม เมื่อเข้าไปมองใกล้ ๆ ก็เห็นเส้นผมแตกเป็นซัง ชาวประมงเข้า

ไปนั่งลงคิดว่าจะจับชีพจรเพื่อจะได้รู้ว่าหญิงคนนี้มีชีวิตอยู่หรือไม่ แต่เมื่อจับแขนหญิงสาวยกขึ้นและหงายข้อมือก็ถึงกับผงะ เพราะที่ข้อมือมีรอยมีดกรีดเป็นแผลเหวอะหวะ มีทั้งรอยใหม่ รอยเก่า เมื่อชาวประมงจับชีพจรดูก็ทราบว่า **เธอตายเสียแล้ว.....**

(ไม่ว่าแม่จะมีฐานะเช่นไร รวยหรือว่าจน แม่ ยอมสละความสุขทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูกได้เสมอ เพราะลูกคือ แก้วตา ดวงใจของพ่อแม่ แล้วลูกล่ะชีวิตนี้...มอบอะไรเป็นของขวัญตอบแทนพระคุณ พ่อ-แม่บ้างแล้วหรือยัง)

ความเหมือนที่แตกต่าง

เมื่อถามวัยรุ่นว่า มี**คนรัก**หรือยัง เกือบทั้งร้อย จะตอบว่ายังไม่มี**คนรัก** บางคนอายหน้าแดง คิดไปมากมายหลายเรื่อง แต่เมื่อถามต่อไปอีกว่าแล้วมีใครรักเราบ้าง ทุกคนก็จะนึกถึง **พ่อ-แม่** ใช่แล้วคนที่เรารักคือ **พ่อ-แม่** แต่ไม่ค่อยมีใครให้ความใส่ใจในความรักของพ่อ-แม่มากเท่าใดนัก

ตั้งแต่เกิดมา เราอาจเคยทำผิดมามากกว่าร้อยครั้ง ผู้ที่ให้อภัยเรามาโดยตลอดและอยู่เคียงข้างเราเสมอ ย่อมต้องเป็นคนที่รักเราจริง ๆ นั่นคือแม่ของเรา ซึ่งถ้าเราทำผิดกับเพื่อนหรือแฟน เขามักจะไม่ค่อยให้อภัยแก่เรามากขนาดนั้น

ตอนนี้ถึงเวลาใช้สมอง ถ้าสมมุติให้ผู้อ่านเปรียบเทียบ แม่ เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ผู้อ่านคิดว่าแม่เปรียบเหมือนเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดใด เพราะอะไร ลองคิดดูนะ แล้วอธิบายเหตุผลประกอบด้วย

(เปรียบเทียบแม่เป็น.................................เพราะ..

....

....

....)

ได้คำตอบไว้ในใจแล้วห้ามลอกกัน หลายคนลอกแม้กระทั่งความคิดของเพื่อน ลองมาดูชนิดเครื่องใช้ไฟฟ้าและเหตุผลของเพื่อน ๆ ที่เคยตอบมา

หลอดไฟ เพราะ แม่ให้แสงสว่างส่องทางชีวิตให้ลูก
ตู้เย็น เพราะ อยากกินอะไรก็ไปบอกแม่
โทรทัศน์ เพราะ แม่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง (ฟรี)
พัดลม เพราะ แม่ให้ความเย็น
เตารีด เพราะ แม่ช่วยจัดระเบียบให้ชีวิตเรียบร้อย
วิทยุ เพราะ แม่บอกข่าวสาร สอน ตลอดมา
หม้อหุงข้าว เพราะ ทำอาหารให้กินทุกวัน
เครื่องซักผ้า เพราะ แม่ช่วยทำความสะอาดเสมอ
ตู้เอทีเอ็ม เพราะ ขอเงินจากแม่ได้ทุกเวลา
ฯลฯ เพราะ อีกมากมายที่แม่เป็นได้ตลอดชีวิต

แม่ในความคิดของลูก แม่คือผู้ที่อำนวยประโยชน์ให้ลูกเสมอ แม่เป็นได้ทุกอย่างที่ลูกต้องการ เป็นได้แม้กระทั่งเครื่องซักผ้า เป็นตุ๊กตาคลายความเหงา คลายความเครียดของลูก ๆ ลูกหลายคนใช้แม่จนคุ้ม คุ้มยิ่งกว่าคุ้ม บางทีคงเห็นแม่เป็นเพียงคนรับใช้ ซึ่งแท้จริงแล้วแม่ควรจะต้องเป็นผู้ที่ลูกเทิดทูน เคารพบูชาอย่างสูงสุด ตั้งแต่วันที่ลูกกำเนิดในครรภ์ แม่มีแต่ให้มาโดยตลอด แม่เป็นได้ทุกอย่างของลูก ทุก ๆ วันของแม่คือ**วันลูก** แต่ลูกหลายคนมีวันแม่ เพียงปีละวัน

แม่ให้อะไรกับเรามาแล้วบ้าง

ให้เลือดเนื้อ ให้น้ำนม ให้เสื้อผ้า
ให้หยุกยา ให้ข้าวปลา ให้อาหาร
ให้ความรัก ให้ความรู้ ให้การงาน
หากลูกต้องการ แม่หาให้ ไม่รามือ

ลองนึกย้อนกลับไปคิดดูว่า แม่ท่านให้อะไรบ้าง ยามเราเจ็บแม่ปลอบด้วยคำหวานให้คลายเจ็บ ยามป่วยแม่คอยช่วยหาหยุกยาให้ทาน คอยเช็ดเนื้อเช็ดตัวอย่างไม่รังเกียจฯลฯ

จริงๆ แล้วคงไม่มีอะไรมาเปรียบกับแม่ได้ แม่เป็นสมบัติเพียงชิ้นเดียวของลูกที่หาใหม่ไม่ได้ หลายคนมีแม่แต่ไม่เคยสนใจ หลายคนที่แม่พยายามส่งให้เรียนเขาไม่เรียน ในขณะที่หลายคนไม่มีแม่กลับถวิลหา และตั้งใจหาเงินเรียนเองเพื่อเอาปริญญาไปให้แม่

ทุก ๆ เช้า แม่แต่งตัวปะแป้งให้ลูกทั้งหล่อทั้งสวยด้วยชุดใหม่ เพื่อไปโรงเรียน แม้ว่าตนเองจะใส่เสื้อผ้าชุดเก่าและหน้าตามอมแมมก็ตาม

วันนี้เราได้เปรียบ แม่ เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดไหน มีความรู้สึกอย่างไร วันนี้คุณลองนำความรู้สึกดี ๆ ที่คุณได้ให้แม่ในวันนี้ กลับไปฝากท่านซึ่งเชื่อว่า แม่ก็อยากให้ลูกทำอย่างนั้นเป็นอย่างนั้น ตลอดมาเช่นเดียวกัน

ความรักของแม่

มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับแม่มากมายหลายเรื่องในนิทานเซน มักเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย ฝากข้อคิดไว้ให้ฉุกคิด ดั่งเช่นเรื่องนี้ มีแม่เฒ่าชะแรแก่ชราคนหนึ่ง (สมัยนี้ต้องเรียก ผู้สูงอายุ) ด้วยวัยอันร่วงโรย จึงเดินเหินไม่ค่อยได้ มีลูกชายหนึ่งคน แต่ลูกชายเริ่มคิดว่าแม่เป็นภาระที่น่าเบื่อหน่าย และเป็นที่น่ารำคาญ ที่เขาต้องมาคอยปรนนิบัติดูแล เช็ดเนื้อเช็ดตัว ซักเสื้อผ้า หาข้าว หาปลาให้แม่รับประทาน จะหาเวลาว่างไปเที่ยวกับเพื่อนๆหรือคุยกับแฟนสาวบ้างก็ไม่ได้ จึงวางแผนลดภาระ

สมัยนั้นยังไม่มีสถานสงเคราะห์คนชรา ลูกชายไม่รู้ว่าจะเอาแม่ไปให้ใครเลี้ยงแทน จึงตัดสินใจแบกแม่ของตนไปปล่อยไว้ในป่าเพื่อให้อยู่ตามยถากรรม แม่ก็ไม่วอนขอ ไม่ถาม ไม่ว่า ไม่บ่นอะไรด้วยความที่รักลูก เมื่อเห็นลูกแบกไปในป่าลึก ก็ตั้งใจหักกิ่งไม้ตามทางเรื่อยไป

เมื่อเข้าป่าลึก ไกลมากแล้ว ลูกชายวางแม่ลงบนโขดหิน แล้วหันหลังเดินกลับทางเดิมเพื่อจะกลับบ้าน ตอนนี้เองที่แม่ตะโกนตามหลังลูกชายด้วยความห่วงใยว่า ***“ลูกเอ๋ย เดินตามรอยกิ่งไม้ที่แม่หักไว้ให้นะ จะได้ไม่หลงทาง...”***

"ยามกิน แม่ให้กิน เลือดในอก
ยามนอน แม่ก็กก ไม่ไปไหน
ยามขี้ แม่ไม่หนี ไปห่างไกล
แม่ทำได้ ทุกอย่าง ไม่หมางเมิน"

ด.ญ.สุจิตรา เยาวนารถ

จดหมายจากแม่

ลูกรักของแม่................

วันนี้ แม่คิดถึงลูกมากเหลือเกิน วันนี้ แม่ขอพูดกับลูกด้วยภาษาที่กลั่นจากใจ...สู่ใจ แม่นั่งทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตระหว่างเรา แม้ว่าจะผ่านไปนานแล้ว แต่สำหรับแม่ สิ่งต่าง ๆ ยังอยู่ในความรู้สึก...ที่แจ่มชัดตลอดเวลา

สภาพความกดดันของแม่ แม่ยอมรับและขอโทษลูก...ที่บางครั้งแม่อาจจะจู้จี้ขี้บ่น...จนลูกรำคาญ หรือบางทีเมื่อรู้ว่าลูก...กำลังจะก้าวผิด ด้วยความตกใจและหวาดกลัวภัยสารพัดที่จะเกิดกับลูก ทำให้แม่ขาดสติพูดจารุนแรงจนเสียดแทงหัวใจน้อย ๆ ของลูก ยกโทษให้แม่ด้วยเถอะนะลูก แม้ลูกจะโตแล้ว แต่ในความรู้สึกของแม่ ลูกยังเป็นลูกตัวเล็ก ๆ ของแม่เสมอ

ความรู้สึกในครั้งนั้น วันที่แม่คลอดไม่แตกต่างไปจากคืนนี้ แม่ยังรักยังห่วงและหวง ยังผูกพันในตัวลูก...ไม่เสื่อมคลาย แม้ว่าความรักที่ลูกมีให้แม่นั้น มันแสนจืดจางเหินห่างมากขึ้นทุกวัน...ทุกวัน

แม่จะพยายามทำใจ เวลาที่ลูกไม่มีเวลาคิดถึงแม่ ไม่รักแม่ แม่เข้าใจดีลูกก็ต้องมีเพื่อน ๆ มีคนที่ลูก...รักเขา มีหน้าที่มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายที่ต้องรับผิดชอบในสังคมของลูก ลูกสนใจอยู่แต่สิ่งใหม่ ๆ จนบางครั้ง...แม่รู้สึกว่าแม่เป็นเพียงเศษเหล็กผุ ๆ เก่า ๆ ที่ถูกโยนทิ้งลงไปในคู...ข้างทาง

เมื่อถึงวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ หัวใจของลูกก็มีใครต่อใครมากมาย จนแน่นไปหมด จนไม่มีแม้กระทั่งช่องว่างเล็ก ๆ สักนิดไว้สำหรับให้แม่บ้างเลย

ลูกมักมีคำหวานไพเราะเสนาะหู กำนัลแด่คนอื่น ๆ เสมอ ๆ แต่กับแม่ ซึ่งรักและจริงใจต่อลูกยิ่งกว่าใครๆ แต่ลูกกลับไม่เคยมีให้แม่เลย บางครั้งแม่ทำให้ลูกไม่พอใจแม้เพียงเล็กน้อย ลูกก็บึ้งตึง...หรือถึงกับตวาด ตะคอกใส่ ราวกับแม่เป็นอีมารร้าย เป็นกองขยะ...ที่โสโครก น่าสะอิดสะเอียน

ลูกเคยรู้บ้างไหมว่าแม่เจ็บปวด ขมขื่น รวดร้าวเพียงใด บางครั้ง...นึกถึงเรื่องนี้ขึ้นมา แม่ต้องนอนร้องไห้ ทุกข์ที่แผดเผาในหัวอก ลูก...ทำให้แม่เจ็บเจ็บที่สุดในชีวิต แต่ก็ช่างเถอะ แม่ให้อภัยลูกได้เสมอ ขอเพียงลูกจำไว้...อย่างเดียวว่า **ในหัวใจของแม่มีแต่ลูกเท่านั้น**

วันใด ที่ว้าเหว่ และเงียบเหงา ขอเจ้า กลับคืน มาถิดหนา
แม่...คอยรับ ซับน้ำตา เยียวยา รักษา แผลใจ
หญิงแก่ ๆ คนนี้ ยังคอยอยู่ เอ็นดู ลูกเสมอ เจ้ารู้ไหม
ไม่เคยคิด มุ่งร้าย หมายพิษภัย มีแต่ให้ กับให้ ด้วยใจจริง

ลูกจ๋า...ไม่ว่าลูกจะอยู่ที่ไหน ดวงใจของแม่เฝ้าติดตามด้วยความรักและห่วงหาเสมอ แม่หวังว่าเมื่อเราได้พบกันอีกครั้ง สายสัมพันธ์ของเราคงจะแน่นแฟ้น อบอุ่นเช่นเคย...

ลูกจ๋า......เรามีเวลาที่จะอยู่ร่วมกันน้อยเต็มทีนะจ๊ะลูกจงทำเวลาของเราที่เหลืออยู่ให้ดีที่สุด..เถอะนะลูก จะได้**ไม่ต้องเสียอกเสียใจภายหลังเมื่อแม่ตาย..จากลูกไป** จะเป็นวันใดก็ไม่รู้ คืนนี้ อาจเป็นคืนสุดท้ายก็ได้ ไม่มีอะไรแน่นอนหรอกลูก เราอาจไม่ได้พบกันอีก จำคำแม่ไว้นะลูก

รักคนอื่น หมื่นแสน ไม่แม้นแม่ เป็นรักแท้ มอบให้ ลูกชาย-หญิง
พร้อมปลิดชีพ พลีร่าง ไม่ประวิง เจ้าคือสิ่ง สูงค่า แก้วตาเอยฯ

...รักลูก...สุดหัวใจ...

แม่

ดวงใจแม่

ในโลกนี้ ไม่มีใครเลยที่ไม่มีแม่ ทุกคนที่เกิดมานั้นมีแม่ด้วยกันทั้งนั้น ความเป็นแม่เป็นลูกนั้นมิได้มีการบังคับกัน คุณแม่ไม่ได้บังคับให้เรามาเป็นลูกท่าน คุณแม่ไม่ได้บังคับให้เรากตัญญูตอบแทนบุญคุณท่าน แต่ว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่เราจะต้องสร้างให้เกิดในจิตสำนึกของเรา เพราะมันเป็นหน้าที่ของบุตร-ธิดาที่จะต้องทำ

ในคืนหนึ่งคุณยายได้นอนหลับ คุณยายได้ฝันว่าได้เดินไปอยู่บนยอดเขาแห่งหนึ่ง สูงเสียดฟ้า อากาศหนาวเย็นเหลือเกิน และคุณยายไม่รู้เหมือนกันว่าจะเดินไป ณ ที่แห่งใด ขณะที่คุณยายเดินไปนั้น คุณยายได้เห็นลูกแก้วลูกหนึ่งหล่นลงมาจากฟ้า ลอยมุ่งหน้ามาหาคุณยาย คุณยายรีบยื่นมือออกไปข้างหน้า ทันใดนั้นลูกแก้วก็ตกลงมาที่มือของคุณยาย คุณยายไม่รอช้า รีบหยิบลูกแก้วกลืนเข้าไปในท้อง และคุณยายก็ตื่นขึ้นมา

พอรุ่งเช้า คุณยายก็ได้เล่าความฝันให้เพื่อนบ้านฟัง ทุกคนต่างทำนายความฝันของคุณยายว่าบัดนี้ คุณยายกำลังจะมีลูก กำลังจะตั้งครรภ์ คำทำนายของชาวบ้านเป็นจริงทุกประการ อยู่มาไม่นานท้องของคุณยายเริ่มโตขึ้นโตขึ้นจนครบกำหนดเก้าเดือน คุณยายก็ได้คลอดลูกออกมา ลูกของยายเป็นผู้หญิง

ยายเลี้ยงลูกจนเติบใหญ่ ส่งให้ได้เข้าโรงเรียน ลูกของคุณยายตั้งใจเรียน ขยันทำงาน เชื่อฟังคุณยายเป็นอย่างยิ่ง ด้วยคุณสมบัติของลูกของคุณยายเป็นคนดี เป็นคนว่านอนสอนง่ายนี่เอง พอเข้าสู่วัยสาวก็ได้พบกับคนดี และได้แต่งงาน ลูกของคุณยายนี้เขาไม่ใช่ใครที่ไหนเขาก็คือคุณแม่ของพวกเรานี่เอง หลังจากที่ได้แต่งงานไม่นาน คืนนั้นแม่ก็ได้นอนหลับ และก็ได้ฝันแต่ความฝันของคุณแม่นั้นจะฝันดี เหมือนยายเมื่อครั้งก่อนนั้นหรือไม่ คงต้องถามพวกเราที่เป็นลูก ณ ที่นี้ก่อนว่าบัดนี้เราเป็นลูกที่ดีของคุณแม่แล้วหรือยัง

ถ้าเราเป็นลูกที่ดีของคุณแม่แล้ว ก็เชื่อเหลือเกินว่าคืนนั้นแม่จะต้องฝันดีแน่นอน แต่ถ้าหากว่าเรายังเป็นลูกเกเรชอบหนีเรียน ชอบเถียงคุณพ่อคุณแม่ เวลาใช้ก็ไม่เอา เวลาสั่งให้ทำอะไรก็ไม่ทำ เรียกง่าย ๆ ว่า เป็นคนหัวดื้อ ว่าไม่นอนสอนไม่ฟัง สั่งไม่เอา แต่ละวันยังต้องทำให้คุณแม่ช้ำใจ ร้องไห้อยู่ตลอดเวลา ถ้าหากว่าเรายังเป็นลูกประเภทนี้อยู่ ก็เชื่อเหลือเกินว่าคืนนั้นคุณแม่คงฝันร้ายอย่างแน่นอน

ดังนั้นความฝันของคุณแม่จะฝันดีหรือฝันร้ายจึงขึ้นอยู่กับลูกทุกคนที่นั่งอยู่ ณ ตรงนี้ จะเป็นผู้สร้างความฝันของคุณแม่ให้เกิดขึ้น แล้วท้องของคุณแม่ก็เริ่มโตขึ้น จนครบกำหนดเก้าเดือน แม่ก็ได้คลอดลูกออกมา ลูกของแม่เป็นผู้ชาย แม่ได้ตั้งชื่อของลูกชายว่า **เจ้าดวง**

ความรักของแม่ทั้งหมด แม่ได้มอบให้กับลูกชายตัวน้อยคือเจ้าดวง แม่ทะนุถนอมเจ้าดวง ริ้นไม่ให้ไต่ ไรไม่ให้ตอม แม่ทำงานหนักหวังเพียงเพื่อให้

เจ้าดวงได้กินอิ่ม ได้นอนหลับ พอเจ้าดวงเติบใหญ่ แม่ได้ส่งเจ้าดวงให้เข้าโรงเรียน จนเจ้าดวงเรียนจบชั้นประถม ๖ แม่ส่งเจ้าดวงไปเรียนต่อชั้นมัธยมในเมือง

เจ้าดวงเข้าเรียนชั้นมัธยมต้นได้ ๒ ปี พอขึ้นปีที่ ๓ วันนั้นแม่ได้รับจดหมายจากโรงเรียนเรียกแม่ไปพบ พอแม่ไปถึงแม่ทราบความจากอาจารย์ใหญ่ว่าทางโรงเรียนไม่สามารถจะให้ลูกชายของแม่นั้นเรียนต่อที่นี่ได้ เพราะเจ้าดวงไม่ยอมอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน แม่อ้อนวอนทางโรงเรียนขอให้เจ้าดวงได้มีโอกาสได้เรียนต่อ แต่ว่าทางโรงเรียนสุดที่จะรับไว้จริงๆ เพราะเจ้าดวงนั้นในแต่ละวันได้ก่อแต่เรื่องรังแกเพื่อน ขโมยของ สูบบุหรี่และเสพสิ่งเสพติดอื่น ๆ เช่น กัญชา ยาม้า จนถึงหนีเรียน เจ้าดวงทำทุกอย่างที่ออกนอกกรอบหรือกฎระเบียบของโรงเรียน แม่จึงรับเจ้าดวงกลับบ้าน ถึงแม้ว่าเจ้าดวงจะถูกสังคมรังเกียจทุกคนไม่ต้องการ แต่แม่ไม่เคยปฏิเสธเจ้าดวง แม่ได้รับลูกชายกลับมาอยู่บ้าน ความชั่วของเจ้าดวงไม่ได้ทำให้ความรักของแม่ลดน้อยลงแต่อย่างใด

พอเจ้าดวงกลับมาอยู่บ้าน ภาระของคุณแม่แทนที่จะน้อยลง แต่กลับต้องรับภาระมากขึ้น เจ้าดวงนอนตื่นสาย ตื่นขึ้นมากิน กินเสร็จแล้วไปเที่ยว แม่จึงต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้นไปอีก เวลาผ่านไปช่วงระยะหนึ่ง ถึงแม้ความทุกข์จะเกิดขึ้นมากมาย แต่แม่ก็ไม่เคยได้บ่นให้เจ้าดวงฟังแม้แต่ครั้งเดียว จนกระทั่งวันหนึ่งเจ้าดวงก็ได้มาหาแม่พร้อมกับบอกว่าแม่ไปหมั้นสาวให้ที เจ้าดวงพบหญิงงามเป็นลูกสาวเศรษฐีอยู่ที่หมู่บ้านใกล้ ๆ กันนั้น และเกิดความรักชอบพอกัน

พอแม่รู้แม่ก็ตกใจพูดว่า ดวงลูกแม่ เจ้าจะรักใครแม่ไม่ว่าหรอก แต่ทำไมเจ้าไม่รักคนจนที่มีฐานะเหมือนกับเรา เจ้าไปรักลูกของคนรวย แม่จะหาเงินที่ไหนเป็นสินสอดทองหมั้นให้กับลูกได้

เจ้าดวงไม่สนใจว่าแม่จะทุกข์ กลับบังคับให้แม่ไปหมั้นสาวให้ประการเดียว แต่แม่ไม่มีเงิน เจ้าดวงบอกกับแม่ว่า เรามีที่นาแปลงหนึ่งให้แม่เอาที่นานั้นไปขาย แม่ก็จะได้เงินมาให้ลูกได้แต่งงาน แม่ปฏิเสธลูกไม่ได้ แม่จึงขายที่นาได้เงินมาก้อนหนึ่ง ให้เป็นค่าสินสอดให้กับลูกชายแสนชั่วคนนั้น

เจ้าดวงเมื่อแต่งงานแล้วก็อยู่ที่บ้านของเมีย แล้วแม่ล่ะตอนนี้อยู่กับใคร แม่อยู่ที่บ้านคนเดียว เดิมทีแม่มีที่นาพอจะทำนา ได้ข้าวเพียงพอที่จะกินในแต่ละปี แต่ปีนี้นาที่แม่เคยมีก็ไม่เหลือแล้ว เพราะว่าลูกชายของแม่คนนั้นเป็นผู้ผลาญไปจนหมด อาชีพของแม่ต้องเปลี่ยนไป แม่ต้องออกรับจ้างทำงานให้กับคนอื่น หวังเพียงเพื่อที่ได้เงินมาซื้ออาหารประทังชีวิตไปวัน ๆ

วันไหนที่แม่ทำงานได้ วันนั้นแม่ก็มีเงิน นั่นหมายถึงวันนั้นแม่จะได้กินข้าว แม่จะได้นอนตาหลับ แต่ถ้าวันไหนแม่ไม่สามารถออกไปทำงานได้ ก็ประจักษ์ชัดเหลือเกินว่าวันนั้นแม่จะต้องอด แต่แม่ก็ไม่เคยย่นย่อหรือท้อถอย ชีวิตของแม่จะต้องก้าวเดินต่อไป วันหนึ่งสิ่งที่แม่กลัวที่สุด กลัวว่าแม่จะต้องเจอ และแม่ไม่ปรารถนาที่จะเจอ แม่ต้องเจอ หลังจากที่แม่ทำงานมาทั้งวันและกลับมากินข้าวแล้วก็นอนพักผ่อน หวังเพียงว่าจะรวบรวมพลังเอาไว้ในวันพรุ่งนี้จะได้ลุกขึ้นไปทำงานต่อ

แต่พอรุ่งเช้า แม่ไม่สามารถที่จะลุกขึ้นได้ วันนั้นแม่ไม่สบาย แต่แม่ก็ทำใจดีสู้ แม่ล้มตัวนอนพักเพื่อหวังให้อาการป่วยของแม่หาย แต่ยิ่งแม่นอนไปนานวันเท่าใด ก็ดูเหมือนว่าอาการป่วยก็จะยิ่งหนักขึ้นๆ แม่ได้คิดและตัดสินใจว่า ถ้าหากยังนอนอยู่เช่นนี้คงต้องแย่อย่างแน่นอน เราจะนอนป่วยอยู่อย่างนี้ต่อไปไม่ได้เอาล่ะ ถึงอย่างไรเราก็มีลูกชายอยู่หนึ่งคน ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาลูกจะไม่ค่อยสนใจเหลียวแล แต่บัดนี้ลูกเขามีความสุข ถ้าหากเราไปหาลูก ไปบอกลูกว่าไม่สบายไปขอเงินลูก ลูกคงจะให้เงินมาซื้อยาบ้าง

พอแม่คิดถึงลูกเท่านั้นไม่รู้ว่าแม่เอากำลังมาจากไหน แม่รวบรวมพลังกายพลังใจที่มีอยู่ทั้งหมด ไปที่บ้านลูกชายเพื่อที่จะไปขอเงิน จะได้ไปหาหมอ แม่ค่อย ๆ พยุงกายลุกขึ้น เดินไปอย่างช้าๆจนไปถึงบ้านเจ้าดวง ตามปกติแล้วเมื่อลูกเห็นแม่จะต้องรีบลงมายกมือไหว้หรือก้มลงกราบ และพาแม่ขึ้นบ้าน แต่เจ้าดวงมันไม่ได้ทำอย่างนั้น

พอเห็นแม่ เดินเข้ามาในเขตบ้านเท่านั้นเอง เจ้าดวงได้ตะโกนถามแม่ด้วยเสียงดังว่า *แม่มาทำไม* คำพูดของเจ้าดวงคำนี้ มันได้ทำลายความตั้งใจของแม่จากที่เคยคิดว่าจะไปขอเงินลูก แม่ต้องพูดกับเจ้าดวงว่า ดวงลูกแม่ แม่ไม่สบายทำงานไม่ไหว ไม่มีข้าวกิน แม่จะมาขอยืมเงินลูก เพื่อจะไปหาหมอลูกพอมีเงินให้แม่ยืมบ้างไหม แม่ขอยืมเงินหน่อย

เจ้าดวงบอกว่า ถ้ายืมก็พอได้แต่คงได้ไม่มาก แต่แม่ต้อง*ชดใช้ดอกเบี้ยด้วย* ดูความอกตัญญูของเจ้าดวง แม่ไม่มีทางเลือก แม่ได้เงินจากเจ้าดวงก้อนหนึ่ง แม่จึงได้รีบไปหาหมอ

เหมือนกับบุญที่แม่เคยสร้าง แม่เคยทำมาครั้งก่อน อาการป่วยของแม่หาย เพราะเงินของลูกชายชั่วๆ คนนั้น แต่เหมือนกับบาปกรรมยังไม่ลดละที่จะตามจองล้างจองผลาญแม่ เพราะว่าเงินที่แม่ได้มาก็ไม่เหลือแม้แต่บาทเดียว แม่ต้องทำงานหนักเพิ่มมากขึ้น เพราะส่วนหนึ่งเพื่อจะได้เงินมาซื้อข้าวปลาอาหารมาประทังชีวิตและที่สำคัญ เงินอีกส่วนหนึ่งนั้นเพื่อที่จะเอามาเก็บไว้ใช้หนี้ลูกชาย...

แม่เริ่มทำงานหนักอีกครั้งหนึ่ง วันเวลาผ่านไปนานเท่าใดแม่ไม่อาจจะรู้ได้ แต่แล้ววันหนึ่งเจ้าดวงได้มาหาแม่ที่บ้าน การมาหาแม่ของเจ้าดวงไม่ได้มาหาเพื่อเยี่ยมเยือน หรือมาหาแม่เพื่อที่จะกราบระลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่เหมือนลูก ๆ ทั่วไป แต่เจ้าดวงมาเพื่อที่จะทวงถามหนี้พร้อมดอกเบี้ยเท่านั้นเอง

พอเจ้าดวงมาถึงก็ตะคอกถามแม่ว่า ครบกำหนดแล้ว ตอนนี้จะคืนเงินได้แล้วหรือยัง แม่ได้ฟังแล้ว มันสุดที่จะขมขื่น สุดที่จะตอบได้กับลูกชาย แต่แม่ก็ได้ตัดสินใจพูดกับลูกชายว่า ดวงลูกแม่ แม่ยังไม่มีเงิน แม่ขอผัดไปก่อนได้ไหม

คำพูดของแม่ทำให้เจ้าดวงไม่พอใจ โมโห เจ้าดวงโกรธแม่ ได้กล่าวว่าแม่และก็ผลักแม่ล้มลงจากบ้าน แม่ล้มลงสู่พื้นดินด้านล่าง แม่สิ้นสติไป ชาวบ้านเห็นการกระทำของเจ้าดวง ทนดูไม่ไหว จึงได้แจ้งตำรวจ และนำแม่ส่งโรงพยาบาล เจ้าดวงถูกจับโทษฐานทำร้ายร่างกาย และทำอนันตริยกรรมทำบาปอันยิ่งใหญ่เหลือเกิน

เจ้าดวงไปสถานีตำรวจ แต่แม่ต้องไปโรงพยาบาล พอแม่ฟื้นขึ้นมา แม่ได้ถามคนรอบข้าง ถามชาวบ้านว่าลูกของแม่อยู่ไหน อย่าเอาลูกแม่ไป ลูกแม่ไม่ได้ผิดแม่เป็นคนผิดเอง ชาวบ้านที่อยู่ ณ ที่นั้นไม่มีใครตอบคำถามแม่ได้ ทุกคนอึ้งไปหมด ในที่สุดตำรวจต้องปล่อยตัวเจ้าดวง เพราะแม่ไม่เอาความ ถึงแม้ว่าแม่จะรู้ดีว่าเจ้าดวงนั้นทำความผิด **แต่แม่ไม่เคยคิดว่าลูกของแม่ผิดเลยแม้แต่น้อย**

กำนันของหมู่บ้านแห่งนั้น สุดที่จะดูการกระทำของเจ้าดวงไม่ไหว จึงเรียกเจ้าดวงมาพบพร้อมกับบอกว่าจะชดใช้เงินที่แม่ของเจ้าดวงยืมมาทั้งหมดพร้อมกับดอกเบี้ยอีกสิบเท่า แต่ขอระยะเวลาเก้าเดือน โดยมีข้อแม้ว่า ในช่วงระยะเวลาเก้าเดือนนี้ ขอให้เจ้าดวงเอาผ้ามาเย็บเป็นถุงยาว ๆ กลมๆ แล้วมัดผูกติดไว้ที่หน้าท้อง เมื่อตื่นขึ้นมาในแต่ละวัน ให้เอาก้อนหินเท่าหัวแม่มือใส่ลงไปในถุงวันละ ๑ ก้อน ห้ามเอาออกเด็ดขาด ใส่เข้าไปจนกว่าจะครบเก้าเดือน ครบเก้าเดือนเมื่อไหร่มาเอาเงินพร้อมดอกเบี้ยอีกสิบเท่าได้เลย

เพราะอยากได้เงินคืน เจ้าดวงจึงทำตามที่กำนันให้ข้อเสนอมาทุกอย่าง เจ้าดวงตื่นขึ้นมาตอนเช้าก็เอาก้อนหินใส่ลงไปหนึ่งก้อน พอวันที่สองก็ใส่ลงไปอีกก้อนหนึ่ง วันที่สามก็ใส่ไปอีกก้อน เวลาผ่านไปได้เดือนกว่า ๆ น้ำหนักของก้อนหินเพิ่มมากขึ้น เจ้าดวงเริ่มอึดอัด จะนั่งจะนอนก็ไม่สะดวก จะคลายก็ไม่ได้ ก้อนหินหนักก็หนัก อึดอัด สุดแสนรำคาญ

หลายวันผ่านไป ในที่สุดวันหนึ่งเจ้าดวงได้คิดขึ้นมาว่า ตลอดระยะเวลาที่เราอยู่กับแม่มาถึงบัดนี้ เราไม่เคยได้ยินแม่บ่นให้ฟัง แม้แต่ครั้งเดียวว่าแม่หนัก แม่เหนื่อยเหลือเกิน แม่อึดอัดเหลือเกิน แต่ว่าเราล่ะถุงผ้าใบนี้ใบเล็กนิดเดียวที่ผูกอยู่ที่หน้าท้องได้แค่เดือนกว่า ๆ เท่านั้นเอง แต่ทำไมเราหนักถึงขนาดนี้ ทำไมมันอึดอัดมากขนาดนี้

ความคิดของเจ้าดวง ขณะนี้เป็นความคิดที่เป็นสัดส่วนของธรรมดีเป็นธรรมฝ่ายขาว ได้พิจารณามองเห็นแล้วว่าสิ่งที่ตนได้ทำกับแม่นั้น ที่ผ่านมานั้นมันเป็นความผิดอันยิ่งใหญ่เหลือเกิน มันช่างเป็นบาปจนไม่สามารถที่จะอภัยให้ได้

เจ้าดวงรีบไปหากำนันและก้มลงกราบ พร้อมกับบอกว่า ผมต้องขอกราบขอบคุณท่านกำนันเป็นอย่างมากที่ได้ให้สติ ได้สั่งสอนจนได้รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรชั่วอะไรดี กำนันเห็นเจ้าดวงกลับตัวกลับใจได้รู้ถูกรู้ผิด รู้บุญรู้บาป แล้วก็รู้สึกดีใจ พร้อมกับพูดให้กำลังใจว่า เจ้าคิดได้เช่นนี้ก็ดีแล้ว ไปเถิดเจ้าจงไปหาแม่ของเจ้าและกราบขอขมาโทษเถิด

เช้าวันนั้นเหมือนกับมีอะไรผิดปกติ เพราะไม่มีแม้แต่สายลม ที่จะมาพัดให้ใบไม้ไหว ทุกสิ่งทุกอย่างนิ่งไปหมด เจ้าดวงรีบเดินจ้ำ เพื่อให้ถึงบ้านของแม่ไวไว เมื่อถึงหน้าบ้าน เจ้าดวงร้อนใจร้องเรียกแม่อยู่หน้าบ้านว่า แม่จ๋า...ลูกมาแล้ว แม่จ๋าลูกขอโทษ ลูกผิดไปแล้ว แม่ให้อภัยลูกด้วย แต่ไม่มีเสียงตอบรับของแม่ออกมาแม้แต่คำเดียว เจ้าดวงจึงเปิดประตูบ้านเข้าไปพร้อมกับร้องเรียกแม่ว่า แม่จ๋าลูกมาแล้ว ลูกของแม่มาแล้ว เจ้าดวงได้เห็นร่างอันซูบผมของแม่ นอนนิ่ง

อยู่กับพื้นไม่ขยับเขยื้อน เจ้าดวงวิ่งเข้าไปพร้อมกับก้มลงกราบแม่ แล้วพูดว่า แม่จ๋า ลูกผิดไปแล้ว ลูกขอโทษ แม่จ๋า ยกโทษให้ลูกด้วย ทันทีที่เจ้าดวงได้สัมผัสเท้าแม่จึงได้รู้ว่า กว่าที่จะสำนึกได้ทุกสิ่งทุกอย่างมันสายเกินไป เพราะวันนี้แม่ได้จากมันไป จากไปจนไม่มีทางที่แม่จะหวนกลับมาอีกแล้ว

ลูกขอน้อม หมอบกราบเท้า พระแม่แก้ว
สำนึกแล้ว ความเลว เคยเหลวไหล
ลูกซึ้งแล้ว แนววิถี ที่เป็นไป
แม่ช้ำใจ เพราะลูกหามา จนชาชิน

ขอคุณแม่จงได้โปรดอโหสิกรรมต่อบาปกรรมที่ลูกได้กระทำสิ่งต่างๆ กับแม่ที่ผ่านมา มันช่างเป็นบาปเหลือเกิน เกินกว่าที่จะให้อภัยได้ กว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะลงตัว วันนี้เจ้าดวงก็ไม่มีแม่อีกต่อไปแล้ว

แม่คอยปกป้อง คอยคุ้มครอง และให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่เราเสมอ หวังว่า **ลูก ๆ ทุกคนยังคงเป็นผู้ที่โชคดี มีชีวิตที่ยังไม่สายเกินไป...เหมือนเจ้าดวง**

ถึงจะเหนื่อย เพียงไร ใจแม่สุข
ลืมความทุกข์ เป็นสุขใจ ที่ได้เห็น
แม้ลำบาก อย่างไร ใจแม่เย็น
หากลูกเป็น คนเด่นดี มีศีลธรรม

"พระคุณของแม่"

"หมดข้าวไปกี่ลำรถลำเรือ หมดเกลือไปกี่ไหกี่ถ้วย
หมดกล้วยไปกี่เครือกี่หวี หมดนมตราหมีไปกี่ลังกี่กล่อง"

นี่คือคำถามให้ฉุกคิดในการเลี้ยงลูกของแม่ทุกคน คำว่า "แม่" นั้นไม่ใช่เป็นคำที่ใช้เรียกกันง่ายๆ คำนี้เป็นคำที่มีความหมายอันศักดิ์สิทธิ์เป็นคำที่ใช้เรียกผู้ที่ให้ "กำเนิด" เป็นผู้ให้ลมหายใจ เป็นผู้ให้ชีวิตทุก ๆ ชีวิตในโลก

คำว่า แม่ เป็นคำที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นคำที่ไพเราะเสนาะหู ฟังแล้วชื่นใจ เป็นสำเนียงเปล่งเรียกยกย่อง เป็นเสียงเรียกซึ่งแสดงถึงความเคารพสักการะบูชาผู้มีพระคุณที่เกื้อหนุนให้แดนเกิด มนุษย์ทั่วโลกต่างยกย่องให้เกียรติแม่

สิ่งที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ทรงพลัง มีอานุภาพ ทรงอำนาจ ศักดิ์สิทธิ์ ความอุดมสมบูรณ์ จะมีคำว่า แม่ เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ เช่น

- แม่งาน	เป็นใหญ่ในงาน	- แม่เหล็ก	เป็นใหญ่ในเหล็ก
- แม่น้ำ	เป็นใหญ่ในน้ำ	- แม่ธรณี	เป็นใหญ่ในแผ่นดิน
- แม่ทัพ	เป็นใหญ่ในกองทัพ	- แม่กอง	เป็นใหญ่ในกอง
- แม่บ้าน	เป็นใหญ่ในบ้าน	- แม่ครัว	เป็นใหญ่ในครัว
- แม่เรือน	เป็นใหญ่ในเรือน	- แม่โพสพ	เป็นใหญ่ในนา
- แม่ค้า	เป็นใหญ่ในการค้า	- แม่พิมพ์	เป็นแบบอย่างที่ดี

นักกวีได้แต่งเป็นกลอนถึงพระคุณแม่ว่า “**จะเอาโลกมาทำปากกา แล้วเอานภามาแทนกระดาษ จะเอาน้ำหมดมหาสมุทรมาเป็นหมึกวาด ประกาศพระคุณท่านไม่พอ**” เพราะแม่สอนให้ลูกจำ ทำให้ลูกดู อยู่ให้ลูกเห็น เย็นให้ลูกสัมผัส เป็นฉัตรป้องกันภัย แม่ไม่หนาวเมื่อลูกยังไม่อุ่น แม่ไม่หิวเมื่อลูกยังไม่อิ่ม แม่ไม่ง่วงเมื่อลูกยังไม่หลับ แม่ให้การเลี้ยงดู **ให้ที่อยู่อาศัย ให้เครื่องนุ่งห่ม ให้การศึกษา ให้ยารักษาโรค ให้ความปลอดภัย ให้กำลังใจ ให้การยกย่อง ให้ความร่วมมือให้อภัย ให้อะไร ๆ ไม่รามือ**

หากเราย้อนกลับไปดูในวันที่ท่านได้เริ่มทำหน้าที่ของแม่ แม่ได้ทำหน้าที่หลายหน้าที่ ตั้งแต่มีลูกน้อยเข้ามาจุติในครรภ์

แม่เป็นผู้บริหารครรภ์ (โทหฬินี) เมื่อดวงจิตของบุตรน้อยเข้าสู่ในอุทร แม่ก็เริ่มมีความยากลำบาก เจ็บปวดไปทั่วสรรพางค์กาย ร่างกายก็เปลี่ยนแปลง ทั้งเจ็บแข้งปวดขาระอาใจ ไม่เหมือนปรกติ ต้องประคับประคอง ประคบ ประหงม จะยืน นอน นั่ง หรือจะเคลื่อนไหวรวดเร็วว่องไวก็ไม่ได้จะขึ้นที่สูงลงที่ต่ำก็ต้องระมัดระวังตัวทุกอิริยาบถ แม้แต่หยูกยา ข้าวปลาอาหาร เวลาทานก็ต้องพิจารณาด้วยกลัวว่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุตรในครรภ์

แม่เป็นผู้ให้เราเกิด (ชนยันตี) ยามเมื่อถึงเวลาครบถ้วนทศมาสครบกำหนดแล้ว แม่ไม่กลัวแม้ความตาย หรือคิดในใจคิดถึงตัวตายก็ขอให้บุตรรอด ยามคลอดเป็นยามที่เจ็บปวดรวดร้าวทรมาน เหงื่อกาฬรินไหลเจ็บปวดไปทั่วกาย

แม่เป็นผู้ดูแลบุตร (อารักขตา) แม่ไม่เคยอยู่นิ่งในการเลี้ยงดู ตื่นก่อนนอนทีหลัง ระวังบุตรไม่ให้เป็นอันตาย อีกทั้งเตรียมหาอาหารหยูกยา ของเล่น บุตรต้องการร้องหาสิ่งใด แม่ต้องพยายามหามาให้ ยามเมื่อบุตรร้องไห้ แม่ก็ประโลมด้วยเสียงเพลงขับกล่อม

แม่บำรุงด้วยสายโลหิตในอก (โตเสนติ) กลั่นเลือดแปรเป็นน้ำนม ยามลูกหิวแม่ก็เคี้ยวคำข้าวให้ละเอียดอ่อนก่อนแล้วจึงป้อนให้บุตรอันเป็นที่รัก

แม่เป็นผู้มีใจดีต่อบุตร (สุหทา) ท่านให้ความรัก ความเมตตา สอนพูดจาด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน แม้ภายหลังผู้ที่ชื่อว่าบุตรจะใช้ถ้อยคำ วาจา ดุด่า แม่ก็ไม่โกรธ ถึงบางครั้งจะโกรธก็หาได้โกรธจากใจไม่ เมื่อบุตรโตถึงวัยสมควรศึกษาเล่าเรียน ก็นำไปฝากไว้กับครูอาจารย์เพื่อศึกษาศิลปวิทยา

แม่เป็นแพทย์ พยาบาล คอยดูแลรักษาสุขภาพยามเจ็บไข้ ได้ป่วย เฝ้าอดตาหลับขับตานอน ดูแล พยาบาล รักษา

แม่เป็นพระพรหม เมตตา รักลูกดุจดวงใจ **กรุณา** สงสาร ช่วยเหลือลูกทุกรูปแบบ **มุทิตา** ไม่อิจฉาริษยา แม้ลูกจะยิ่งใหญ่ไปด้วยอิสริยยศ เกียรติยศ บริวารยศ **อุเบกขา** ไม่เหยียบย่ำซ้ำเติมยามเมื่อลูกผิดพลาดวางใจเป็นกลาง เมื่อถึงวัยอันควรก็แบ่งปันทรัพย์ให้บริหารตามฐานะ

แม่เป็นบุพพาจารย์ คือ ได้สั่งสอนก่อนผู้อื่นทั้งปวง ถือเป็นครูคนแรกของบุตร สอนให้พูดจา รู้จักแม่ พ่อ หมูหมา กาไก่ สอนนั่ง สอนยืน สอนตั้งไข่ สอนเดิน สอนกิน สอนทำอะไรต่าง ๆ อีกมากมาย

แม่เป็นทิศเบื้องหน้า เป็นผู้นำของชีวิต บุกเบิก ฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคต่างๆ คอยแก้ปัญหาความขัดข้องในชีวิตให้ลูกได้รับความสุข ความสะดวกสบายให้การดำรงชีพ

แม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นบุคคลที่จะต้องบูชา เทิดทูนสักการะในฐานะปูชนียบุคคล เป็นร่มโพธิ์ของลูก ให้ความอบอุ่นร่มเย็น ร้อนมาก็เย็นหนาวมาก็อุ่น เป็นกัลยาณมิตรคบได้สนิทใจ ไม่คิดหักหลังหรือคิดเอารัดเอาเปรียบ มีสุขก็ปลื้มมีทุกข์ก็ปลอบ

ดังนั้น **แม่จึงเป็นอาหุเนยยบุคคล** เป็นผู้ที่สมควรอย่างยิ่ง ที่จะรับเครื่องสักการะจากบุตร ทั้งโลกีย์ทรัพย์ และโลกุตรทรัพย์

แม่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด แม่จึงมีความรัก ความผูกพัน ความห่วงใยให้บุตรธิดา แม่จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะให้ลูก ๆ ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต

"รักอื่นไหนจะแท้เท่าแม่รัก ผูกสมัครสายเลือดไม่เหือดหาย
รักอื่นยังประจักษ์ว่ากลับกลาย จืดจางง่ายไม่จีรังดั่งมารดา

ในจำนวนบุตร ๓ ประเภทนั้น อภิชาตบุตร และอนุชาตบุตร นับว่าคือกตัญญูชน แม้ตนจะมีคุณธรรมสูงหรือเสมอพ่อแม่ ทำอะไรไม่ได้มากในด้านการชักนำหรือแนะนำให้พ่อแม่บริจาคทาน รักษาศีล เจริญสมาธิ หากเพียงแต่ลูกๆ กระทำตนเป็นกตัญญูบุคคลด้วยการดำรงวงศ์สกุลตอบแทน ก็จัดว่าเป็น **สัตบุรุษ คือเป็นผู้ที่มีเครื่องหมายแห่งคนดี**

บุตรสามารถตอบแทนพระคุณพ่อแม่ได้อย่างน้อย ๒ ทาง คือ ทางโลกและทางธรรม ซึ่งทั้ง ๒ ทางต้องปฏิบัติควบคู่กันไป เป็นทั้งเครื่องบริหารกายและเครื่องบริหารใจ ได้แก่ การให้เงินทอง ข้าวของ เสื้อผ้า อาหารนานาภัณฑ์ จัดที่อยู่ ที่หลับที่นอน หรือปลูกบ้านให้อยู่อาศัยตามกำลัง หากบุตรไม่มีทรัพย์สินเงินทอง ก็ต้องปฏิบัติตนด้วยการนอบน้อม เลี้ยงดูฟูมฟักรักษา สักการะพ่อแม่ ใช้กำลังกายช่วยทำการงานของท่าน บุตรธิดาจงอย่าประมาท ลืมตน ลืมบุญคุณพ่อแม่ ซึ่ง**คนลืมตัวมักลืมผู้อื่นแล้วยังเหยียดหยามไม่ปฏิบัติกิจอันควร**

ถึงบุตรชายได้บรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุสามเณรแล้วก็ยังสามารถเลี้ยงดูบิดามารดา ด้วยการให้เครื่องของบริโภค ผ้า จีวร หรือแม้แต่จะนำบิดามารดาไปเลี้ยงดูในวัด นวดเท้านวดเอว อาบน้ำให้บิดาก็ทำได้ โดยให้เว้นเพียงการถูกต้องเนื้อตัวมารดา ความเสียหายย่อมไม่มีแก่พระภิกษุผู้นั้น ดังนั้นเราจึงควรตระหนักในการดูแลเลี้ยงดูบิดามารดาให้มาก

นอกจากนั้นควรมอบตอบแทนด้วยอริยทรัพย์ คือ ทาน ศีล สมาธิ ด้วยการแนะนำชักชวนมารดาบิดาได้ศึกษาเรียนรู้เข้าใจในหลักธรรม นำไปประพฤติปฏิบัติในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ จนได้ซาบซึ้งถึงรสแห่งธรรม

พระพุทธองค์ สำนึกในพระพุทธมารดาผู้มีอุปการมาก จึงทรงแสดงพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ตลอดพรรษา ๓ เดือนแก่ พระพุทธมารดา ซึ่งไปจุติที่สวรรค์ชั้นดุสิต จนพระพุทธมารดาบรรลุซึ่งมรรคผล

"ยามเด็กเราต้องการแม่ ยามแก่แม่ต้องการเรา"

บุตรชายต้องตระหนักในการประพฤติตนเป็นคนดี มีโอกาสก็บวชเรียนพระธรรมวินัย เป็นทางชักนำมารดาบิดามีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งการบวชนั้นไม่ใช่เป็นการตอบแทนพระคุณมารดา แต่เป็นการทำให้ท่านปลื้มใจ ภูมิใจที่ในชีวิตได้เป็นแม่พระมีบุตรได้บวช ได้ศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจะเป็นทางที่ทำให้บุตรชายได้ยกระดับชีวิตให้พ้นจากกองไฟ กองไฟแห่งกิเลสตัญหา ได้เป็นบัณฑิต เป็นทิดเป็นคนสุก และเป็นหนทางที่บุตรจะได้ชักนำให้มารดาบิดาเข้าสู่หลักธรรมเช่นการให้ทาน รักษาศีล และเจริญสมาธิภาวนาในที่สุด

กุลธิดา แม้ไม่สามารถบวชได้ ก็มีหนทางมากมายที่จะตอบแทนพระคุณบิดามารดา นอกจากการปฏิบัติแบบบุตรชายในส่วนที่ทำได้แล้ว ยังมีกิจอันละเอียดอ่อนอีกมากมาย เช่น การปรนนิบัติรับใช้ ทำอาหาร จัดเตรียมอาหารซักเสื้อผ้า จัดที่นอน ทำให้ท่านสบายทั้งกายและใจ เป็นต้น

กุลบุตรต้องพยายามพัฒนาตนเอง อย่าให้พ่อแม่ผิดหวัง ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ระลึกอยู่เสมอว่า “แม่ให้ชีวิต แม่ให้ความรัก แม่ให้ความอบอุ่น แม่ให้ความหวัง แม่ให้กำลังใจ แม่ให้ลูกได้ทุกอย่าง ลูกจึงควรจะเป็นดวงแก้วของพ่อแม่ เป็นเพชรเม็ดงามประดับบ้าน ประดับตระกูลวงศาคณาญาติให้มีสง่าราศี ดังคำที่ว่า **ความดีของลูกคือความสุขของพ่อแม่ ความชั่วของลูกคือความทุกข์ของพ่อแม่**

การรู้คุณ ตอบแทนคุณ เป็นเครื่องหมายของคนดี การตอบแทนบุญคุณมีหลายรูปแบบ กล่าวโดยย่อคือ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นศรีของตระกูล หรือตอบแทนด้วยอามิส สิ่งของ เลี้ยงดูท่าน ตอบสนองพระคุณไม่ให้ทุกข์ยากลำบากทั้งในด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และอื่น ๆ ตามสมควร

ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น ยังทดแทนพระคุณของแม่ไม่หมดไม่สิ้นแม้จะมีอำนาจ เกียรติยศ เงินทอง สามารถยกตำแหน่งมหาจักรพรรดิพร้อมด้วยทรัพย์มหาศาลให้ท่าน หรือนำพ่อมาวางไว้ที่ไหล่ขวา มารดาไว้ที่ไหล่ซ้าย ให้ท่านได้ถ่ายมูลอุจจาระราดตัวลงมาเป็นเวลาร้อยพันปี ก็ไม่สามารถทดแทนพระคุณท่านได้แต่อย่างไร

กว่าที่เราจะเกิดมาได้นั้น เราต้องเกิดมาจากบุคคลที่ได้ขึ้นชื่อว่าเป็น **“แม่”** ซึ่งแม่จะต้องอุ้มท้องนานถึง ๙ เดือนกว่า ซึ่งเป็นช่วงที่แม่ต้องลำบากตอนที่แม่

เริ่มตั้งท้อง แม่ก็จะแพ้ท้อง บางคนกินข้าวไม่ได้ อาจเป็นลมหรือมีอาการอะไรเกิดขึ้นอีกหลายอย่าง

พอท้องเริ่มโตขึ้น แม่จะทำอะไรก็ลำบากขึ้น จะนั่งจะนอนก็ลำบาก จะเดินก็ลำบาก ทำอะไรก็ไม่สะดวกไปทั้งหมด เมื่อท้องแก่ใกล้จะคลอดยิ่งเป็นช่วงที่แม่ของเราต้องทนทุกข์ทรมานหนักขึ้นกว่าเก่าเพราะเริ่มมีอาการเจ็บที่ท้อง ช่วงเจ็บท้องใกล้คลอด เป็นช่วงที่แม่ของเราเสี่ยงมากที่สุด และเจ็บมากที่สุดในชีวิต

"พระคุณของแม่เริ่มแต่ปฏิสนธิ์ แม่ก็ทนอุ้มท้องเหมือนครองไข้
จะลุกนั่งไม่ถนัดอึดอัดใจ จนลูกได้ย่างเข้าเก้าเดือนปลาย
เจ็บปวดรวดร้าวถึงคราวคลอด เจ็บตลอดกายาน่าใจหาย
ต้องล้มหมอนนอนซมระทมกาย เสี่ยงความตายแต่ละครั้งหลั่งเลือดนอง
ครั้นลูกคลอดออกมาเป็นทารก แม่กอดกกกล่อมไกวไม่ให้หมอง
ป้อนข้าวน้ำนมสรรพประคับประคอง ริ้นยุงป้องปัดให้ไม่ไต่ตอม
ลูกเจ็บป่วยช่วยรักษาทั้งยาหยูก ความรักลูกยิ่งชีวิตจิตถนอม
อดหลับนอนค่อนรุ่งพรุ่งก็ยอม เพราะแม่พร้อมยอมพลีชีวิตน
ยามประจำทำงานการบ้านช่อง เสียงลูกร้องละงานการสับสน
มาสวมกอดพลอดปลอบให้ชอบกล แม่ไม่บ่นว่าลำบากยากรำคาญ
สอนลูกน้อยค่อยนั่งยืนตั้งไข่ สอนลูกให้สำเหนียกเสียงเรียกขาน
เสียงพ่อจ๊ะแม่จ๋าน่าชื่นบาน ลูกคืบคลานเดินวิ่งยิ่งยินดี
คอยอบรมบ่มนิสัยแต่วัยย่อม ให้เพียบพร้อมความงามสมศักดิ์ศรี
ลูกดึงดื้อถือทิฏฐิไม่เข้าที ถึงเฆี่ยนตีท่านก็ยังหลั่งน้ำตา

เพราะรักลูกผูกจิตคิดสงสาร ตลอดกาลมุ่งมาดปรารถนา
ให้รู้คิดผิดชอบใช้ปัญญา มิใช่ว่าจะเฆี่ยนตีมีใจชัง"

เมื่อลูกเกิดมาทั้งพ่อและแม่ต่างก็พากันดีใจ เอาใจใส่ทะนุถนอมเฝ้าห่วงหวงคอยดูแล เมื่อเวลาผ่านไปทั้งพ่อและแม่ก็สอนให้เรากิน เดิน และอื่น ๆ อีกมากมาย

แม่ทุกคนมีลูก ลูกทุกคนมีแม่ ไม่มีใครบังคับให้ลูกต้องกตัญญูรู้คุณท่าน และไม่มีใครเช่นกันที่มาขู่เข็ญให้ลูกต้องเนรคุณ ความกตัญญูและเนรคุณเกิดจากจิตสำนึกและสติปัญญาของลูกคนนั้น

แม่ให้กำเนิด ให้การศึกษาและเลี้ยงดู
ให้ความรักให้ความรู้ ให้ที่อยู่ให้แรงงาน
ให้ผลาญูทรัพย์สิน ให้อาหารการกินให้ทั้งน้ำตา
แม่... ให้เหนือฟ้า ให้เหนือดิน ให้จนสิ้นใจ

ชุดที่เจ้าใส่ไปอวดเพื่อน เงินที่เจ้ามีใช้ เครื่องประดับที่มีในตัวเจ้า รู้หรือเปล่าใครให้มา วันหนึ่งมีเสียงลูกเถียงแม่ มีเสียงของแม่ที่พยายามพูดเพื่อปรับความเข้าใจ และเสียงลูกตะคอกใส่แม่สามสี่ประโยค ได้ยินประโยคสุดท้ายว่าพรุ่งนี้จะไม่ไปโรงเรียน มีเสียงแม่ขอโทษพร้อมคำปลอบใจ และเห็นแม่แอบร้องให้...ที่..ลูกเลว

แม่ทั้งหลายย่อมมีความทุกข์ ๓ ประการ คือ ๑. ทุกข์เพราะไม่มีลูก เมื่อได้ยินข่าวว่าวัดที่ไหนดี วัดที่ไหนดัง ท่านก็จะไปขอพรกราบไหว้ ขอมีลูก ทุกข์ประการที่ ๒. ทุกข์เพราะลูกตาย เมื่อลูกเจริญวัยกำลังน่ารัก หรือพอจะได้พึ่งพา ลูกก็มาตายจากไปเสียก่อน ทุกข์ประการที่ ๓ ท่านแสนจะทุกข์หนัก ทุกข์อันเกิดจากลูกชั่ว ท่านต้องทนทุกข์ทรมาน จากวันที่แม่ตั้งท้อง จวบจนวันนี้ กี่วัน กี่เดือน กี่ปีแล้วที่เราหลายคนได้กระทำกรรมแก่ท่าน

เมื่อเติบใหญ่ ใครล่ะที่ส่งเสียเราให้ได้เรียนหนังสือ หาเสื้อผ้าสวยๆ ให้เราได้ใส่ หาของดี ๆ ให้เราได้ใช้ แม้เราจะมีความตั้งใจเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เท่านั้นก็คงยังไม่พอ จะต้องมีส่วนประกอบอื่นอีกหลายๆ อย่างมาประกอบ เช่น การประพฤติดี ช่วยเหลืองานบ้าน รู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อ-แม่

พ่อแม่ให้ความรัก ความห่วงใยในบุตรธิดาเป็นอย่างมาก พ่อแม่มีความห่วงลูกเป็นอย่างมาก ท่านห่วงว่า

ห่วงที่ ๑ ห่วงลูกจะโง่เขลา

ห่วงที่ ๒ ห่วงเจ้าจะฉิบหาย

ห่วงที่ ๓ อยากเห็นลูกสุขก่อนตาย

ห่วงสุดท้าย อยากเห็นลูกกตัญญู

ยามแก่เฒ่าท่านเพียงหวังที่จะให้ลูก ๆ ของตนพยุงกาย เดินเหินไปตามที่ต่าง ๆ ได้บ้าง คนแก่เวลาเดินไปด้านหน้าก็เซมาด้านหลัง เดินไปทางขวาก็ถลาไปทางซ้าย ท่านหวังให้ลูกนั้นพยุงกายของท่านบ้าง มันแสดถึงความอบอุ่นและความใส่ใจที่เรามีต่อท่าน

แต่ใครหลาย ๆ คนกลับทำตัวเองเลว เลวยิ่งกว่าไม้เท้า ไม้เท้ามันยังมีประโยชน์กว่าลูกอกตัญญู เพราะไม้เท้ายังสามารถพยุงกายของท่านให้ลุกเดินเหินไปตามที่ต่าง ๆ ได้บ้าง ตวัดแกว่งไล่สัตว์ร้ายต่าง ๆ ได้บ้าง หยั่งความลึกตื้นของน้ำได้บ้าง ท่านป้อนข้าวป้อนน้ำเรามากี่ครั้งแล้ว **เราผู้เป็นลูกจะคิดที่จะป้อนข้าวป้อนน้ำคืนให้ท่านสักครั้งหรือเปล่า**

วันที่ท่านเจ็บป่วยท่านก็หวังเหลือเกินที่จะให้ลูกไปเช็ดเนื้อเช็ดตัว ป้อนข้าวป้อนน้ำ แต่ใครหลาย ๆ คนเมื่อเห็นอ้วกของแม่ กางเกงที่สกปรกเลอะของแม่กลับสะอิดสะเอียน พยายามหนีให้ไกล

ลองตั้งใจทำตัวเองให้คุณพ่อคุณแม่มั่นใจได้ว่า ในวันที่ท่านไม่ได้ยืนข้างๆ เราแล้วเราสามารถดูแลตนเองได้ นั่นแหละท่านจึงนอนตายตาหลับ ท่านจึงส่งให้พวกเราได้เรียน ได้มีการศึกษา เพื่ออนาคตที่ดีของพวกเราเอง แต่หลายคนกลับไม่เคยนึก ไม่เคยคิด ไม่เคยสนใจ มีชีวิตอยู่เพื่อเกาะพ่อกินเกาะแม่กินไปวันๆ

ลูกหลานหลายคนในวันที่แม่มีชีวิตอยู่ น้ำแก้วหนึ่งเขาไม่เคยนำมาให้ท่านดื่มเลย แต่วันที่แม่ได้ตายจากไป กลับเอาร่างของท่านใส่โลงอย่างดี นิมนต์พระมาสวดมาเทศน์ ๗ วัน ๗ คืน ถามว่าพ่อแม่ได้อะไร เปล่าเลย และลูกหลานโง่เขลาคนนั้น กลับเอาส้มมา ๒-๓ ผล ข้าวต้ม ๑ ถ้วย น้ำครึ่งแก้วใส่ในถาดแล้วไปวางไว้ข้างๆ โลง เคาะข้างโลงพร้อมกับเอ่ยว่าแม่จ๋ำ ลุกขึ้นมากินข้าวนะ แม่จ๋ำพระมาแล้ว ลุกขึ้นมาฟังพระสวดพระเทศน์นะแม่ **แม่ของเขาจะลุกขึ้นมาได้ไหม ก็คงไม่ได้**

แต่ในขณะที่พ่อแม่มีชีวิตอยู่ เราจะได้ยินเสียงพ่อแม่ บอกกล่าวร้องถามพวกเราด้วยความห่วงใยว่า ลูกจ๋า ลูกหิวไหม ลูกต้องการอะไร ลูกไม่สบายหรือเปล่า แล้วใครบ้างที่จะกลับไปถามพ่อแม่ว่า พ่อจ๋า พ่อเหนื่อยไหม แม่จ๋า แม่ไม่สบายหรือเปล่า หาผ้าไปซับเหงื่อให้พ่อแม่ เอาน้ำให้ท่านดื่ม ดูแลปรนนิบัติรับใช้ท่าน หลายคนกลับไม่เคยนึก ไม่เคยคิด เพราะความที่เอาแต่ใจของตัวเอง ท่านลำบากแต่ท่านก็อดทน ต่อสู้เพื่ออนาคตที่ดีของลูก ๆ

เพื่ออนาคตของลูกท่านต้องเสียอะไรบ้าง เราจะถามตนเองได้บ้างหรือเปล่า กี่ครั้งแล้วที่ท่านต้องเสียน้ำตาเพราะเรา กี่ครั้งแล้วที่ความทุกข์ทนได้เกิดกับท่าน แต่ท่านก็พยายามอดทนอยู่เสมอ

ท่านหวังจะให้ลูกของท่านเข้าใจตนเองบ้าง แต่หลายคนกลับไม่เคยแสดงความรักและความเห็นใจในตัวของท่านเลย เราคงลืมภาพเก่า ๆ ที่พ่อกับแม่เฝ้าเลี้ยงดูแลเราตอนที่เราเป็นเด็ก ลองทบทวนความรู้สึกดี ๆ ให้กลับคืนมาให้ได้ ลองคิดถึงตอนที่เราเป็นเด็ก พ่อกับแม่ท่านรักและห่วงเรามากน้อยเพียงใด

เราจึงควรต้องพยายามพัฒนาตนเอง อย่าให้พ่อแม่ผิดหวัง ให้ระลึกอยู่เสมอว่า **“แม่ให้ชีวิต แม่ให้ความรัก แม่ให้ความอบอุ่น แม่ให้ความหวัง แม่ให้กำลังใจ แม่ให้ลูกได้ทุกอย่าง”** ลูกจึงควรเป็นลูกแก้วสารพัดนึก ลูกกตัญญูของพ่อแม่ เป็นเพชรแท้ประดับบ้าน ประดับวงศ์ตระกูลให้มีสง่าราศี

การรู้คุณ ตอบแทนคุณเป็นเครื่องหมายของคนดี ดังนั้นหน้าที่ของลูกที่ดีที่ทุกคนพึงปฏิบัติก็คือประพฤติแต่สิ่งที่ดี ๆ ตั้งอกตั้งใจเรียนหนังสือให้สำเร็จ ไม่เกเร ไม่ทำตัวเป็นที่รังเกียจของคนในสังคมและที่สำคัญไม่มั่วสุมกับยาเสพติดทั้งหลาย ไม่ว่าจะถูกชักชวนยั่วยุจากใครก็ตามที ต้องรู้จักตัวเองว่าเป็นใคร ต้องการอะไร และมีเป้าหมายในชีวิตอย่างไร หน้าที่ของลูกที่ดีนั้น จะต้องทำให้พ่อแม่ชื่นใจ ไม่ทำให้พ่อและแม่ทุกข์ใจ เมื่อพ่อแม่แก่ชราลง ลูกจะต้องคอยบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้พ่อแม่มีความสบายทั้งกายและใจให้มากที่สุด

สุดท้าย สิ่งที่เราแสดงออกหรือปฏิบัติไปนั้น หากเราทำดีแล้วทุกคนในสังคมก็ยอมรับ จะมีแต่คนสรรเสริญเยินยอ แต่สิ่งเหล่านี้ก็ไม่สำคัญเท่ากับจิตใจและการกระทำที่จะส่งผลให้เรามีความเจริญก้าวหน้าแต่สิ่งที่ลูกทุกคนไม่ควรละเลย ควรจะกระทำบ่อยๆ สม่ำเสมอ ก็คือการตอบแทนคุณของบิดามารดาหรือคนที่มีพระคุณต่อเรา

ทุกวันแม่คือวันที่ลูกจะต้องรักแม่ให้มากที่สุด คิดถึงแม่ให้มากที่สุดทำตัวเป็นคนดีที่สุด วันแม่จึงควรมีทุกวันสำหรับคนที่มีแม่ อยากให้ลูกทุกคนรักแม่ให้มากที่สุดเหมือนกับที่รักคนอื่น ถนอมน้ำใจแม่ให้มากที่สุดเหมือนกับที่ถนอมน้ำใจคนอื่น เสียสละให้แม่มากที่สุดเหมือนกับที่เสียสละให้คนอื่น สนใจดูแลแม่ให้มากที่สุดเหมือนกับที่สนใจดูแลคนอื่น รับใช้แม่ให้มากที่สุดเหมือนกับที่รับใช้คนอื่น

ชีวิตแม่ทั้งชีวิต ผูกติดอยู่กับชีวิตลูก หัวใจแม่ทั้งดวงแม่มอบให้ลูกจนหมดสิ้น แต่หัวใจลูกบางคนค้นไม่เจอคำว่า "แม่" แม่คงหลับแล้วฝันไป แม่เห็นลูกเอาใจใส่แม่ ลูกช่วยแม่ทำงาน ลูกเป็นคนดี ลูกไม่สูบบุรี ลูกไม่ดื่มเหล้า ลูกไม่เสพสิ่งเสพติด ลูกของแม่ไม่หนีเรียน แต่พอแม่ลืมตาขึ้นมา แม่จึงรู้ว่าแม่ฝันไป มันไม่ใช่ความจริง หัวใจแม่แทบแตกสลาย แม่รับไม่ได้กับคำว่าลูกหนีเรียน ลูกของแม่ทำตัวเป็นคนชั่ว ลูกของแม่ทดลองสิ่งเสพย์ติด และเมื่อรู้ว่าลูกของแม่เดินทางผิด

ภาพที่แม่วาดไว้คือลูกเป็นคนดีที่สุด แต่ลูกเอาภาพของแม่ที่แม่ฝันไปทิ้งไว้ที่ไหน ลูกหลายคนปล่อยตัว ปล่อยใจไร้ความคิด ชีวิตจึงมีแต่ผิดและพลาดอยู่ตลอดเวลา ภาพคนดีที่แม่วาดไว้ ลูกเป็นให้แม่ไม่ได้ เพราะเหตุใดกัน แม่อยากถามลูกว่า ทำไม?.?.? ในเมื่อลูกก็รู้ว่าสิ่งนั้นมันไม่ดี หรือว่าแม่นี้มันมีกรรม

เวลาของการเป็นพ่อแม่นั้นไม่มีวันกำหนด ไม่มีวันจบสิ้น แม้ว่าลูกจะเติบใหญ่แค่ไหน ลูกก็ยังเป็นหนูน้อยที่น่ารักและเป็นที่ห่วงใยของพ่อแม่อยู่เสมอ ลูกจึงเป็นผู้ที่ทำให้เกิดทั้งสุขและทุกข์ได้พอ ๆ กัน จะทำอย่างไรเล่า ลูกจึงจะสามารถช่วยขจัดความทุกข์ของพ่อแม่ให้หมดไปได้ กำลังวังชาของพ่อแม่นั้นนับวันจะมีแต่ถดถอยลงเรื่อย ๆ ชีวิตทั้งชีวิตของพ่อแม่ ท่านได้ทุ่มเทให้กับชีวิตใหม่ของท่านคือ..ลูก..จนหมดแล้ว

เมื่อได้อ่านเรื่องนี้แล้ว ท่านคิดว่า จะหันกลับไปมองพ่อ - แม่กลับไปให้ความรัก ความใกล้ชิด ความห่วงใย ทั้งกายและใจได้บ้างหรือไม่หรือจะเห็นท่านเป็นเพียงโคแก่ที่ผู้เลี้ยงปล่อยปละละเลยให้อดกินหญ้าอดกินน้ำ ซึ่งเมื่อยามที่โคยังหนุ่มแน่น ก็ใช้ชักลากเกวียน เจ้าของก็รักบำรุงด้วยสรรพอาหารเป็นอย่างดี แต่เมื่อร่างกายแห้งเหี่ยวร่วงโรย ชราภาพ ทำงานชักลากไม่ได้ก็ปล่อยให้หิวกระหาย ผลสุดท้ายก็ตายจากไปด้วยความช้ำใจ

แต่พ่อ-แม่ของเราเป็นมนุษย์ เป็นผู้มีใจสูง เป็นผู้ยังบุตรให้เกิด สมควรแล้วหรือที่ลูก ๆ ทั้งหลายจะปล่อยให้พ่อแม่เป็นเช่นนั้น

ทำเพื่อพ่อ

นานมาแล้วมีชายคนหนึ่ง ได้หนีจากครอบครัวยากจนในชนบทไปหางานทำในเมือง จนมีฐานะเป็นคหบดีเศรษฐี เมื่อรวยแล้วก็มีความรักและแต่งงานกับลูกสาวเศรษฐีตระกูลใหญ่ เมื่อถูกถามถึงพ่อแม่ก็ตอบไปว่าไม่มีพ่อ-แม่ ท่านได้ตายไปแล้ว ด้วยความอายว่าพ่อแม่มีตระกูลและฐานะที่ยากจน

หลายปีผ่านไปเมื่อคหบดีเศรษฐี ก็มีลูกชายวัยน่ารัก ก็ได้นึกถึงพ่อแม่ แต่ก็ยังมีความอายในชาติตระกูลอยู่ จึงได้กลับไปรับพ่อแม่มาอยู่ด้วย แต่ก็เป็นเพียงการปลูกกระท่อมหลังเล็ก ๆ ให้อาศัยอยู่ที่ชายป่า

ทุกๆ เย็นเศรษฐีก็จะให้คนใช้เอาอาหารไปให้พ่อกับแม่ โดยใช้กะลาเป็นภาชนะ เพราะคหบดีเศรษฐียังอายในชาติตระกูล และยังไม่ได้บอกใครว่าผู้เฒ่า ๒ ตายายเป็นผู้บังเกิดเกล้า

วันหนึ่งลูกชายถามว่า "พ่อจ๋า ผมเห็นพ่อปลูกกระท่อมและเอาอาหารใส่กะลาไปให้คนแก่ที่อยู่ชายป่า เขาเป็นอะไรกับพ่อหรือ" คหบดีเศรษฐีได้แต่ตอบอ้อมแอ้มว่า "เป็นผู้มีพระคุณของพ่อ ลูกอย่าถามให้มากเลย"

นับตั้งแต่นั้น เวลาผ่านไปหลายเดือน วันหนึ่งเศรษฐีเห็นลูกกำลังเล่นปลูกกระท่อมและนั่งขัดกะลาอยู่จึงเกิดความสงสัยและเข้าไปถามลูกชายว่า "ทำอะไรอยู่หรือลูก" "กำลังหัดปลูกกระท่อมกับขัดกะลาครับ" ลูกเศรษฐีตอบ "แล้วจะฝึกหัดไปทำไม" "อ้าวก็เตรียมไว้ไงคับ เวลาที่พ่อแก่แล้วผม**จะสร้างกระท่อม**

และให้กะลาขัดอย่างดี ผมจะทำให้ดีกว่าที่พ่อทำให้ผู้มีพระคุณเป็นร้อยเป็นพันเท่าเลยคับ”

ความรักแม่ ยิ่งใหญ่ ไพศาลนัก
ความรักแม่ นั้นประจักษ์ หนักกว่าหิน
ความรักแม่ เปรียบฟ้า กว่าแผ่นดิน
ความรักแม่ ไม่สุดสิ้น ดั่งธารา

ด้วยรักจากลูก

- ฉันโชคดีที่มีแม่ทำอาหาร ทำขนมเก่งและอร่อย คุณแม่จะทำให้ฉันทานก่อนที่ฉันจะไปโรงเรียนหรือไปทำงาน แม่จะพาฉันไปทำบุญทุกครั้งที่มีโอกาส

- ฉันอยากจะบอกแม่ว่ารักแม่ทุก ๆ วัน เพราะแม่ทำอะไร ๆ ให้เราทุกอย่าง คงไม่มีใครที่จะทำให้เราและทนกับเราได้เท่าคุณแม่อีกแล้ว

- คุณแม่เป็นคนที่เข้มแข็งมาก เพราะคุณพ่อของผมเสียชีวิตตั้งแต่ผมเป็นเด็ก มีแม่นี่แหละที่เป็นทั้งพ่อและแม่ในเวลาเดียวกัน คอยดูแลมาโดยตลอด ผมจึงสนิทกับแม่และคุยกันได้ทุกเรื่อง

- เมื่อตอนอยู่ด้วยกันไม่มีอะไรเป็นพิเศษ แต่เมื่อห่างคุณแม่ก็คิดถึง เห็นความสำคัญและรักคุณแม่มากยิ่งขึ้น อยากบอกว่ารักคุณแม่มาก ตลอดเวลาที่ทำงานก็เพื่อแม่ อยากทำให้คุณแม่ภูมิใจในตัวลูกคนนี้มากที่สุด

- ทุก ๆ วันคือวันแม่สำหรับฉัน ฉันเปรียบแม่เป็นช่างศิลป์ที่วาดภาพได้เก่งที่สุดในโลก เพราะท่านบรรจงแต่งแต้มสีสันสวยงามให้กับฉัน เพื่อที่จะให้เราเติบโตขึ้นมาและก้าวเดินอย่างมั่นคงและมีความสุขมากที่สุด

- ท่านเป็นผู้นำและติดตามผลงานตลอดเวลา แม่ฉันพูดเสมอว่าไม่เคยเห็นว่าลูกโตขึ้นเลย เพราะว่าความเป็นแม่นั้น จะห่วงใยลูกของท่านตลอดเวลา ท่านมีความรักความห่วงใยในตัวเราเสมอ

- แม้ตอนนี้แม่จะจากฉันไปแล้วแต่แม่ก็ยังอยู่ในใจฉันเสมอ ฉันภูมิใจที่ได้บอกรักแม่ และได้ทำสิ่งดี ๆ เพื่อแม่ ถ้าใครที่ไม่เคยบอกรักแม่ ฉันอยากให้ทำลายกำแพงแห่งความอายที่จะบอกรักหรือที่จะเข้าไปกอดแม่ ทำในสิ่งที่อยากจะทำในขณะที่แม่ยังมีชีวิตอยู่ แล้วเราจะไม่เสียใจภายหลัง

- แม่ของฉันเป็นครู ฉันกับพี่จะกลัวคุณแม่มาก เพราะท่านค่อนข้างดุ แม่จะระเบียบมาก ตอนเด็กอยากลองดีกับคุณแม่ว่าทำไมจ้ำจี้จ้ำไช สั่งสอนเราจัง พอโตขึ้นมาทำให้ฉันรู้ซึ้งว่าสิ่งที่คุณแม่สอน ทำให้ฉันอยู่ในสังคมนี้อย่างสบาย คุณแม่ชอบให้ฉันซื้อดอกมะลิของสภาสังคมสงเคราะห์ เพราะได้ทำบุญด้วย

- คำว่าแม่คงจะหาคำจำกัดความได้ยากมาก เพราะแม่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างเลยจริงๆ เราอยู่กันสองคนเลยไม่ค่อยจะบอกรักกัน ไม่เคยที่จะบอกว่า “หนูรักแม่” บ่อยเท่าไร แต่เรารู้กันเองว่าเรารักกันมากขนาดไหน

- อยากจะหาอะไรให้คุณแม่ แต่หายากมากเพราะแม่ไม่เคยบอกว่าชอบอะไร เพราะทุกสิ่งทุกอย่างแม่จะเป็นคนให้ลูกก่อนเสมอ

- ถึงวันนี้อยากให้คุณแม่สบายที่สุด เพราะแม่ทำงานเพื่อเรามามากแล้ว ลูกจะพยายามหาเลี้ยงท่านเอง ตอนนี้ก็ได้ทำหน้าที่ลูกที่ดีของพ่อแม่ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ

- แม่ฉันเป็นเสาหลักสำหรับทุกคน ท่านเป็นคนมีเหตุผล มีความอดทนสูงมาก เป็นผู้หญิงเก่ง มีกำลังใจแกร่ง สำหรับฉัน คุณแม่สำคัญทุกวัน

- หนูไม่เคยบอกกับแม่เลยว่าหนูรักแม่มาก เพราะหนูอายที่จะบอกหนูจึงขอบอกผ่านจดหมายนี้ไปบอกแม่ว่า หนูรักแม่มากที่สุดในโลก

- หนูสัญญาว่า หนูจะเป็นเด็กดี หนูจะตั้งใจเรียน หนูจะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน และที่สำคัญหนูจะไม่ดื้อ ไม่ซน หนูจะเป็นในสิ่งที่แม่และหนูหวังไว้ให้ได้ถึงส่วนสูงและท่าทางไม่ให้ แต่หนูจะทำฝันของหนู และแม่ให้เป็นจริง

- หนูไม่รู้ว่าจดหมายฉบับนี้จะถึงแม่เมื่อไหร่ แต่หนูรู้ว่าแม่เหนื่อยทุกวันไม่ได้พักผ่อยเลย หนูก็ขอให้แม่มีความสุข มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและอยู่กับหนูตลอดไป ถ้าจดหมายฉบับนี้ถึงมือแม่ตอนที่หนูอยู่ด้วย หนูคงอายแน่นอนแต่หนูอยากบอกกับแม่ว่าหนูรักแม่มากที่สุดในโลก

- แม่ของหนูเป็นคนน่ารัก แม่ไม่ค่อยจะดุ ด่า แม่หาเงินส่งให้เราเรียนคอยทำกับข้าวให้กิน แม่ของฉันทำกับข้าวอร่อย โดยเฉพาะแกงเลียงหนูชอบกินที่สุด และท้ายนี้หนูอยากบอกว่า...หนูรักแม่ที่สุดในโลก

- อยากบอกแม่ว่า ฉันจะทำทุกอย่างให้คุณแม่สบายใจที่สุด เพื่อแม่จะได้ไม่ต้องเป็นห่วง และก็ถึงเวลาที่ฉันจะดูแลคุณแม่บ้างแล้ว

- ลูกคนนี้รักและซึ้งในความรักที่แม่มีให้ตลอด ลูกขอทำความดีและจะรักแม่ให้มากที่สุด ในความรู้สึกนึกคิดของลูก ลูกรักแม่มาก มาก มาก ที่สุดในโลก

- อยากบอกแม่ว่ารักแม่ คิดถึงแม่ ถึงลูกคนนี้จะไม่เคยบอกว่ารักแม่แต่กิริยาท่าทางของลูกมันแสดงออกมาว่า ลูกรักแม่มากที่สุดในโลก ต่อไปนี้ลูกจะเป็นคนดีจะไม่ให้ใครดูถูก คำสั่งสอนของแม่ที่ได้สั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี และถ้า

แม่ต้องการสิ่งใด ลูกคนนี้จะทำให้แม่ได้ทุกอย่างเท่าที่ลูกคนนี้จะทำได้จนเต็มความสามารถ

จาก

ลูกที่รักแม่

อย่า ! สอนลูกหลานให้ฟุ้งเฟ้อ มากมี
คิดแต่ที่จะเอา จะเอา
เพราะมันทำให้ชีวิตนี้ระทม
หิวโหย และไม่รู้จักพอ
จง ! สอนลูกหลานให้รู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อ
เพราะมันทำให้ชีวิตนี้เบิกบาน
อิ่มเอิบ และเพียงพอ...

พระอาจารย์สุชิน วิมโล

ยังทอนไม่หมด

วันหนึ่ง เจ้าเด็กชายตัวน้อยวิ่งเข้าไปหาแม่ แล้วส่งกระดาษให้กับแม่ หลังจากที่แม่เช็ดมือกับผ้ากันเปื้อนแล้ว แม่ก็ก้มลงอ่าน

ค่าตัดหญ้า	๕.๐๐ บาท
ค่าทำความสะอาดห้องผมทั้งอาทิตย์	๒.๐๐ บาท
ค่าวิ่งไปซื้อของให้แม่	๒.๕๐ บาท
ค่าดูแลน้องชาย	๑.๐๐ บาท
ค่าเอาขยะไปทิ้ง	๑.๐๐ บาท
ค่าได้คะแนนดี	๕.๐๐ บาท
ค่ากวาดห้องนอน	๒.๐๐ บาท

เธอหยิบปากกาขึ้นมา พลิกไปด้านหลังแล้วเขียนว่า

* เก้าเดือนที่แม่อุ้มท้องเจ้ามา	ไม่คิดเงิน
* เวลาแม่ดูแล พยาบาลลูก สวดมนต์ให้ลูก	ไม่คิดเงิน
* ค่าที่ลูกทำให้แม่เสียน้ำตา	ไม่คิดเงิน
* ค่าของเล่น, อาหาร. เสื้อผ้า, พาไปเที่ยว	ไม่คิดเงิน
* แม้แต่เช็ดน้ำมูก เช็ดอึให้ลูก	ไม่คิดเงิน

เมื่อลูกชายของเราได้อ่านข้อความที่แม่เขียน *น้ำตาหยดโต ก็ไหลออกมา* เขาสบตาแต่แล้วพูดว่า *"แม่ครับ ผมรักแม่จริงๆ นะครับ"* แล้วเขาก็เอาปากกาเขียน หนังสือตัวโตไว้ที่ท้ายกระดาษว่า

"จ่ายหมดแล้ว แม่จ่ายหมดแล้ว แต่ลูกทอนยังไม่หมด"

หน้าที่

คำว่า "พ่อ-แม่" เป็นคำพูดที่สั้น ๆ แต่กินใจยิ่งกว่าคำใด ๆ ในโลก "พ่อ" คือผู้ให้ชีวิตและคุ้มครองภัยให้แก่บุตร "แม่" คือผู้ให้ชีวิตให้เลือดเนื้อและให้วิญญาณแก่บุตร เพื่อยังบุตรให้เกิดความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

หน้าที่ของพ่อแม่ที่มีต่อลูก

๑. สอนให้ละเว้นความชั่วทั้งปวง

๒. แนะนำให้ทำความดี

๓. ส่งเสริมลูกให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน

๔. เลือกคู่ครองที่เหมาะสมให้

๕. แบ่งทรัพย์สมบัติให้ในเวลาอันสมควร

คุณธรรมชั้นพรหมที่มีในพ่อแม่

๑. เมตตา ปรารถนาที่จะให้ลูกมีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒. กรุณา มีความเอ็นดูช่วยเหลือลูกให้พ้นทุกข์

๓. มุทิตา ชื่นชมยินดีเมื่อเห็นลูกประสบความสำเร็จในชีวิต

๔. อุเบกขา เฝ้าดูความเป็นอยู่ ความเป็นไปของลูกอยู่เสมอ

ความประเสริฐของพ่อแม่

๑. เป็นคุณครูคนแรกของลูก

๒. เป็นพระพรหมของลูก

๓. เป็นพระอรหันต์ของลูก

๔. เป็นผู้มีอุปการะมากและแสดงแก่โลกแก่บุตร

บุตรมี ๓ ประเภท

๑. อวชาตบุตร คือ บุตรที่มีคุณธรรมต่ำกว่าพ่อแม่

๒. อนุชาตบุตร คือ บุตรที่มีคุณธรรมเสมอกับพ่อแม่

๓. อภิชาตบุตร คือ บุตรที่มีคุณธรรมสูงกว่าพ่อแม่

คำว่า "บุตร" นั้นเรียกกันเฉพาะหมู่มนุษย์เท่านั้น ไม่ใช้คำนี้เรียกลูกเกิดจากสัตว์ จึงมีระดับคำพูดที่สูงกว่าลูก เด็กและเยาวชนจึงควรทำตนให้เป็นบุตร "บุตรที่ดีของพ่อแม่"

ข้อควรปฏิบัติของบุตรที่ดี

๑. ยกย่องสรรเสริญคุณงามความดีของพ่อแม่

๒. บำรุงพ่อแม่ด้วยปัจจัย ๔

๓. สืบทอดวงศ์ตระกูล สกุลของพ่อแม่

๔. ประพฤติตนเป็นคนดีเสมอต้นเสมอปลาย

๕. ส่งเสริมให้พ่อแม่มีคุณธรรมยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๖. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน

ผลดีอันเกิดจากการประพฤติตนเป็นบุตรที่ดี

๑. ทำให้พ่อแม่สบายใจ

๒. ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากปัญญาชน

๓. เป็นที่รักของบุคคลทั่วไป

๔. เกิดความเจริญและความสงบสุขในชีวิต

ตำนานกรรมพระโมคคัลลานะ

ในครั้งอดีตชาติของพระโมคคัลลานะ ประพฤติผิดในบิดามารดา เพราะเชื่อคำของนางมัลลิกาผู้เป็นภรรยายุยง ให้เกลียดมารดาบิดาผู้ตาบอด

จนวันหนึ่งได้วางแผนพาพ่อแม่ตาบอดขึ้นเกวียนมุ่งเข้าสู่ป่าลึก อ้างว่าญาติที่อยู่บ้านไกลสั่งให้ไปเยี่ยม พอถึงป่าดงโจรก็ส่งเชือกวางในมือของพ่อแม่แล้วหลีกไป แกล้งทำท่าว่าเป็นโจรส่งเสียงร้องขู่ดุด่า ทุบตีแม่ของตนจนใกล้ตาย ด้วยกรรมนั้นแม้พระโมคคัลลานะจะบรรลุเป็นพระอรหันต์ กรรมนั้นก็ยังไม่สูญ กรรมได้ติดตามมาส่งผลกรรม ในขณะที่พระโมคคัลลานะพระอรหันต์ กำลังปฏิบัติธรรมเดินจงกรมอยู่ กลับถูกโจรป่า**เข้าใจผิดว่าเป็นทหารทุบตีจนตาย**

แสงเทียนแด่...แม่

ณ โอกาสต่อไปนี้ ขอชักชวนท่านทั้งหลายไปสัมผัสกับชีวิต ๆ หนึ่งซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ให้กำเนิดแก่พวกเราทั้งหลาย นั่นก็คือชีวิตของผู้เป็นแม่ ถ้าจะกล่าวถึงบุคคลที่มีบุญคุณสูงสุดแก่เรา จะคงหลีกหนีไม่พ้นไปจากคุณพ่อ คุณแม่ และจะขอเปรียบพระคุณแม่ดั่งเทียนเล่มหนึ่ง ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า ในขณะที่แม่ยังไม่ให้กำเนิดลูกน้อย แม่มีพร้อมทุกสิ่งทุกอย่าง และมีความหวังว่าชีวิตของแม่จะคงยืนยาวไปอีกนาน

แต่เมื่อใดก็ตามที่แม่ให้กำเนิดลูกน้อยคนที่หนึ่ง ชีวิตของคุณแม่เริ่มจะสั้นลง ยิ่งให้กำเนิดลูกคนที่สอง ชีวิตแม่ก็สั้นลงเข้าไปอีก ถ้าเผื่อวันใดก็ตามคุณแม่ต้องเจออุปสรรค เช่น ถูกลมถูกฝนเหมือนกับเทียนเล่มนี้ เทียนก็จะดับชีวิตของแม่ก็จะมอดม้วย นั่นคือชีวิตของแม่ได้สูญไปจากโลกนี้ แต่ถ้าหากคุณแม่ยังมีชีวิตอยู่ต่อไป อาจจะให้กำเนิดลูกคนที่ ๓ หรือแม่บางคนที่มีลูกมากอาจจะเป็นคนที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๘ ที่ ๙ ยิ่งถ้าเราเป็นคนสุดท้อง คุณแม่จะมีอายุหรือมีชีวิตที่เสี่ยงต่อความตายมากขึ้น นี่คือชีวิตโดยทั่วไปของคุณแม่ทั้งหลายซึ่งเราไม่อาจปฏิเสธได้

ณ โอกาสนี้ ขอนำท่านทั้งหลายไปสัมผัสกับชีวิตของแม่ของเรา เริ่มตั้งแต่คุณแม่กำเนิดเกิดอยู่ในท้องของคุณยาย และให้กำเนิดชีวิตแก่พวกเรา

คำว่า แม่ คำนี้ เมื่อพูดขึ้นมาครั้งใด ลูกทุกคนรู้สึกอบอุ่นใจเป็นพิเศษ ท่านทั้งหลายคือพ่อกับแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดให้ชีวิต และอัตภาพร่างกายแก่เรา คนอื่นใดใครเล่าเขาจะให้สิ่งที่สูงสุดเหมือนพ่อกับแม่ไม่มีอีกแล้ว และในโอกาสนี้ ขอให้ทุกคนจงฟังดูซิว่า เสียงที่จะเปิดให้ฟังต่อไปนี้ เป็นเสียงเกี่ยวกับอะไร

(เปิดเพลงที่เกี่ยวกับพระคุณของแม่)

คำว่าแม่ คำนี้มีความหมาย ขอขยายสรรพนามตามปฏิสนธิ์
คือประตูเปิดกำเนิดคน สาธุชนเรียกนาม ***มาตุคาม***
คำว่าแม่เป็นนิวัติสวัสดิผล ปราชญ์นิพนธ์อุปไมยไว้ล้นหลาม
แม้ขุนศึกยุทธการชาญสงคราม ยังได้นามว่าแม่ทัพบังคับรบ
สายธารแท้เรียกกันแซ่ว่าแม่น้ำ ข้าวอีกคำเรียกกันแซ่ว่าแม่โพสพ
หัวแม่มือแม่เท้าเข้าสมทบ แผ่นพิภพยังเรียกว่าแม่ธรณี
อีกพุทธดำรัสตรัสคาถา เอ่ยมาตาก่อนตามหลังอ้างสักขี
ครั้งสำเร็จโพธิญาณตำนานมี เมื่อครั้งที่ไปโปรดพุทธมารดา
คำใดใดไม่ซึ้งใจเหมือนคำว่าแม่มีพระคุณเผื่อแผ่โอ้แม่จ๋า
เฝ้าดูลูกไม่ให้ห่างจากสายตา ยามนิทราแม่เฝ้าแห่ด้วยเปลใจ
เมื่อล้มกลิ้งใครหนอวิ่งเข้ามาช่วย แล้วปลอบด้วยคำหวานกล่อมขวัญให้
ทั้งจูบที่เจ็บชะมัดปัดเป่าไป คนนั้นไซร้ที่แท้ ***แม่ฉันเอง***

ท่านทั้งหลาย เราทุกคนต่างยอมรับว่า เรามีแม่ ไม่มีใครในโลกนี้ที่เกิดมาแล้วไม่มีแม่ แม้แต่พระอาจารย์เองที่มีชีวิตและบวชมาได้ทุกวันนี้ก็เพราะคุณแม่ เมื่อครั้งที่พระอาจารย์เป็นเด็ก พระอาจารย์ยังไม่รู้หรอกว่าพระคุณของแม่เป็นอย่างไร เมื่อบวชเข้ามาจึงได้รู้พระคุณของคุณแม่ ซึ่งมารู้บ้างก็ตอนที่อุ้มบาตร เวลาอุ้มบาตรไปนั้น เรานึกอยากจะวางเราก็วางได้ เมื่อเราเดินบิณฑบาตรไปรู้สึกเมื่อยขบ เราก็สามารถที่จะนำบาตรนั้น มาวางและนั่งพักได้ แต่เมื่อมาเปรียบเทียบกับคุณแม่ของเราแล้ว คุณแม่ต้องอุ้มท้องเรามาถึง ๙ เดือนกว่า คุณแม่อยากจะวางก็วางไม่ได้

อย่างนี้เอง จึงทำให้พระอาจารย์ได้มีความคิดขึ้นมาว่า แม่ของเราต้องเหน็ดเหนื่อยลำบากมาอย่างนี้ จึงพยายามน้อมนำให้ทุกๆ คนน้อมระลึกถึงพระคุณของผู้เป็นแม่ และในวันนี้ใครก็ตามที่ แม่อาจจะเสียชีวิต หรือไม่ได้อยู่กับแม่ พระอาจารย์ต้องขออภัยด้วยที่จะกล่าวถึงความเป็นแม่ และชีวิตของเราตั้งแต่เกิดมา ขอให้เราจงอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลที่เกิดจากการร่วมกิจกรรมในวันนี้ไปให้คุณแม่ด้วย ส่วนใครที่คุณแม่ยังมีชีวิตอยู่ก็ขอให้ตั้งจิตตั้งใจ น้อมระลึกนึกถึงตัวของเราเองที่เกิดมาจากท้องของคุณแม่

ในโอกาสนี้ พระอาจารย์ขอนำไปสัมผัสกับชีวิตของผู้เป็นแม่ คืนหนึ่งคืนนั้นคุณยายของเราได้ฝันไปว่าได้เห็นดวงเดือนและดวงดาวที่สกาวท้องฟ้ามีความสวยงามระยับตาเต็มที่ คุณยายจึงได้ไขว่คว้า ดวงเดือนและดวงดาวมาไว้ในอุ้งมือของคุณยาย

ตั้งแต่บัดนั้น คุณยายจึงได้รู้ว่า ตัวเองจะเป็นผู้ให้กำเนิดแก่ลูกน้อยของท่านคือคุณแม่ของเรานั่นเอง ดังนั้นดวงเดือนและดวงดาวก็คือคุณแม่ของเราที่จะได้เกิดมาในท้องคุณยาย ในโอกาสนี้ ขออาราธนา (ขอเชิญ) ท่านประธานได้น้อมนำมาซึ่งเทียนแด่แม่ สู่พิธีเทียนแด่แม่ ณ มณฑลพิธี ณ บัดนี้ (แจกเทียน)

(เปิดเพลงเงามืดในดวงใจ ร้องโดย สุนารี ราชสีมา)

ขอให้พุทธบุตรทั้งหลาย จงน้อมระลึกนึกถึงว่าเทียนที่เราได้รับอยู่ ในขณะนี้อุปมาเหมือนกับชีวิตของผู้เป็นแม่ ซึ่งได้กำเนิดเกิดกายมาจากท้องของคุณยายของเรา ในครั้งนั้นคุณยายได้ให้กำเนิดคุณแม่ของเรา เมื่อครั้งที่คุณแม่เป็นเด็ก คุณแม่ก็คิดว่าคุณแม่นั้น เกิดมาเพื่อตาและยายเท่านั้น แต่เมื่อครั้งที่คุณแม่ของเราเข้าโรงเรียน คุณแม่นั้นก็คิดว่า ชีวิตของแม่เกิดมาเพื่อเพื่อนเท่านั้น ครั้นคุณแม่เป็นสาวคุณแม่ก็คิดว่า คุณแม่เกิดมาเพื่อพ่อเท่านั้น เมื่อตอนที่คุณแม่ได้อยู่กินกับคุณพ่อ คุณแม่ก็มีความรักและทุ่มเทความรัก ทุกสิ่งทุกอย่างให้กับคุณพ่อ โดยที่คุณแม่ก็ยังไม่ได้คิดเลยว่าตัวเองนั้นจะได้มีโอกาสเป็นแม่ของลูกหรือเปล่า ในคืนหนึ่งคุณแม่ก็ได้ฝันไปว่า ได้เห็นดวงเดือนและดวงดาวที่สกาวบนท้องฟ้ามีความสวยงามระยับตา คุณแม่จึงได้ไขว่คว้าเอาดวงเดือนและดวงดาวนั้น มาไว้ในอุ้งมือของแม่ วันนั้นเองคุณแม่จึงได้รู้ว่า คุณแม่กำลังเป็นผู้ให้กำเนิดลูกน้อย แม่เริ่มตั้งครรภ์ลูกน้อย เวลาแม่จะนอนก็น้อมระลึกนึกถึงใบหน้าของลูกน้อย ซึ่งอยู่

ในท้องของแม่ว่า ลูกเอ๋ย...ลูกจะมาจากที่ใดก็ตาม ลูกจะมาจากนรกหรือมาจากสวรรค์ แม่ไม่สนใจทั้งนั้น แต่แม่รู้เพียงอย่างเดียวว่า บัดนี้ลูกได้มาอยู่ในท้องของแม่แล้ว ยามที่แม่จะกินเปรี้ยว แม่ก็พยายามอดกลั้นเอาไว้ ยามที่แม่จะกินเค็ม แม่ก็ระมัดระวังลูกน้อยของแม่ ยามที่แม่ต้องการจะกินหวาน กินเผ็ด แม่ก็นึกถึงแต่ลูกน้อยของแม่ที่อยู่ในท้องก่อนเสมอ

ยามที่แม่จะนอนหรือว่าจะเดิน จะนั่งหรือจะยืน ท่านต้องลำบากสุดแสนประมาณ นี่คือความลำบากของผู้เป็นแม่ แม่ฝันอยู่เสมอว่า ลูกของแม่ จะต้องมีหน้าตาน่ารัก จะต้องเติบโตเป็นคนดีมีอนาคตที่สดใส นี่คือความฝันของแม่ที่มีอยู่ในใจเสมอ

ท้องนภาว่าใหญ่ไพศาล ยังไม่ปานพระคุณแม่แท้จริงนั่น
พระคุณแม่แผ่เมตตาสาระพัน เริ่มจากวันก่อจุติในอุทร
ท่านประคองท้องตัวกลัวลูกดับ นอนไม่หลับกินไม่ได้ใจทอดถอน
จากหนึ่งวันพลันหนึ่งเดือนเคลื่อนบทจร จนครบค่อนเก้าเดือนลูกเคลื่อนคลาย
วันกำเนิดเปิดตามาดูโลก แม่เลือดโชกทรมานปานสลาย
แม้พ้นวันวิกฤตชีวิตวาย ก็ไม่วายทรมานหมั่นเลี้ยงดู

วันเวลาผ่านไป ๘ เดือนเคลื่อนคล้อย แม่ต้องคอยประคับประคองท้องของแม่ด้วยความลำบาก บัดนี้ท้องของแม่นั้น มีความเจ็บปวด มีความทุกข์ระทม เพราะเป็นเวลาที่ลูกของแม่ใกล้จะเกิดมาลืมตาดูโลก ลูกน้อยของแม่อีกไม่นาน

แล้วหนอ แม่ก็จะได้เห็นหน้าของลูก ส่วนพ่อของเจ้าก็ต้องทำงานหามรุ่งหามค่ำ เพราะรู้ว่าอีกไม่กี่วันก็จะได้เห็นใบหน้าของเจ้าแล้วล่ะลูกเอ๋ย

วันเกิดของลูกวันนั้นเป็นวันที่แม่ต้องเจ็บปวดสุดแสนจะประมาณได้ใคร จะรู้บ้างว่าวันที่เราบอกว่าเป็นวันเกิดของเรา และเลี้ยงกันอย่างสนุกสนานนั้น เป็นวันที่คุณแม่ต้องเจ็บปวดที่สุดคุณแม่ของเราต้องเสียน้ำตาไปเท่าไหร่ คุณแม่ของเราต้องเจ็บปวดขนาดไหน แม่ต้องร้องไห้โหยหวน ขอความช่วยเหลือจากคนรอบข้างด้วยความเจ็บปวด

มือของแม่สั่นระริกๆ ไขว่คว้าหาที่ยึดเหนี่ยว หัวใจของแม่ในขณะนั้นดุจจะขาดไปในบัดดล น้ำตาของแม่ไหลริน เหงื่อไหลออกมาทุกรูขุมขนในร่างกายของคุณแม่ แม่ต้องได้รับความเจ็บปวดสุดคณานับ

(ดนตรี-ลาวเจ้าสู)

"ลูกจ๋า อย่าทำให้แม่ต้องเจ็บปวดไปมากกว่านี้เลย ลูกเอ๋ย ถ้าลูกเป็นลูกของแม่จงคลอดออกมา โดยที่ไม่ต้องให้แม่ต้องทนทุกข์ทรมานเลย ลูกเอ๋ย ชีวิตของแม่ดุจดังเกิดใหม่ ชีวิตของแม่ไม่มีใครอีกแล้ว นอกจากลูกเท่านั้นแหละลูกเอ๋ย...

(ดนตรี)

ลูกเอ๋ย ลูกน้อย กลอยใจแม่ *แม่ดูแล ฟูมฟัก เลี้ยงรักษา*
ทั้งเห่กล่อม ยอมลำบาก ตรากตรำมา *ยามเจ้าตื่น หรือนิทรา แม่อาทร*
พ่อของเจ้า เอาใจใส่ ไม่น้อยกว่า *เหน็ดเหนื่อยมา จากการงาน อุตส่าห์ป้อน*
ทั้งชงนม ทั้งต้มน้ำ ซ้ำอดนอน *แม้เจ้าร้อง ออดอ้อน ไม่ดุดัน*

ที่เห็นได้ ยามเจ็บไข้ ใจแทบขาด ภาวนาให้ แคล้วคลาด จากภัยนั้น
อยากรับทุกข์ ของลูก มาผูกพัน อยากขวางกั้น ภัยทุกอย่าง ให้ห่างไกล
เมื่อเติบใหญ่ ขอให้เจ้า เข้าใจซึ้ง เราสองคน ผู้ซึ่ง อยู่ชิดใกล้
ที่ดุด่า ว่าตี ใช่อะไร เพื่อหวังให้ ลูกได้ดี มีคุณธรรม

(ดนตรี)

ยามที่แม่จะนอน แม่ต้องคอยประคับประคองลูกน้อยให้นอนหลับก่อนเสมอ ถึงแม้ว่าจะเหน็ดเหนื่อยสุดแสนจะประมาณ แต่เมื่อได้เห็นหน้าลูกมันทำให้แม่มีความสุขและเริ่มคิดว่า ชีวิตของแม่ ไม่ได้เกิดมาเพื่อพ่อของเจ้าเท่านั้น... แต่ชีวิตของแม่เกิดมาเพื่อลูกรักอีกคนหนึ่ง

ลูกรักของแม่ แม้ว่าแม่จะเหน็ดเหนื่อยขนาดไหน แต่เมื่อได้ยินเสียงของลูกน้อย แม่จะต้องคอยประคับประคอง เอาถันของแม่ป้อนเขาไปในปากของลูก ทั้งเห่กล่อม ขับกล่อม ให้ลูกน้อยของแม่ได้นอนหลับ.....

(เพลงพระคุณแม่)

อุ่นอะไรหรือจะอุ่นเท่าอกแม่ อุ่นแท้แท้แม่จ๋าหาไหนเหมือน
อกคนอื่นหมื่นแสนอาจแชเชือน อกของแม่มิเขยื้อนจากลูกเอย
คำใดใดไม่ซึ้งใจเหมือนว่าแม่ มีพระคุณเผื่อแผ่โอ้แม่จ๋า
เฝ้าดูลูกไม่ให้ห่างจากสายตา ยามนิทราแม่เฝ้าเห่ด้วยเปลใจ

(ดนตรี) (จุดเทียน)

อย่าว่าแต่ความรักของแม่ที่เป็นมนุษย์ที่มีต่อลูกเลย แม้กระทั่งสัตว์เดรัจฉานมันก็ยังรักลูกของมัน มีแม่ลิงตัวหนึ่งเป็นลิงแม่ลูกอ่อน มันมีลูกน้อยอยู่ตัวหนึ่ง ในวันหนึ่งแม่ลิงได้ถูกนายพรานป่าใจร้าย ยิงร่างของมันด้วยปืนจนได้รับบาดเจ็บสาหัส เลือดไหลอาบร่างของแม่ลิง แต่ด้วยความรักของสัตว์เดรัจฉานที่มีในลูกน้อยของมัน มันพยายามกลั้นลมหายใจครั้งสุดท้ายแล้วปีนป่ายไปตามเถาวัลย์ เพื่อพาลูกน้อยของมันไปหยุดอยู่ใกล้ต้นกล้วยต้นหนึ่งซึ่งมีลูกสุกเต็มต้น

มันหวังที่จะให้ลูกของมันได้กินกล้วยแทนน้ำนมของมัน ถ้าลิงตัวนั้นพูดได้มันก็คงพูดว่า "ลูกจ๋า แม่ไม่มีโอกาสที่จะอยู่กับลูกอีกแล้วลูกเอ๋ยแม่ขอฝากเจ้าไว้กับต้นกล้วยต้นนี้ ขอให้เจ้าจงอาศัยกล้วยที่สุกอยู่บนต้นนี้เป็นอาหาร เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดเถอะลูกเอยแม่คงไม่มีโอกาสอยู่กับลูกอีกต่อไปแล้ว แม่ลาก่อนลูกเอ๋ย" แล้วมันก็ขาดใจตายที่ต้นกล้วยนั้น....

นี่คือความรักของแม่ที่มีต่อลูก แม้กระทั่งสัตว์เดรัจฉานมันยังรักลูกของมันถึงเพียงนี้ แล้วแม่ของเราล่ะ ทำไมท่านจะไม่รักเรา แต่บางครั้งแม่ก็จำเป็นต้องตี ต้องด่า ต้องพูดคำแรง ๆ ออกไป ก็เพื่อจะให้สติแก่ลูก แม่ทุกคนไม่อยากให้ลูกเป็นคนชั่ว ไม่อยากให้ลูกเป็นคนเลว แม่จะถามอยู่เสมอว่า "ลูกจ๋าลูกเหนื่อยไหม? ลูกจ๋าหิวไหม? ลูกจ๋าลูกเจ็บไหม?" แต่จะมีลูกสักกี่คนที่ถามแม่ว่า "แม่จ๋าเหนื่อยไหม? แม่จ๋าหิวไหม? แม่จ๋าดื่มน้ำบ้างไหม?" ดูเอาเถิด กุลบุตร กุลธิดาเอ๋ยใจของแม่ช่างประเสริฐแท้...

ดวงใจของแม่ สะอาดแท้ กว่าทุกสิ่ง
ดวงใจแม่ สะอาดยิ่ง กว่าสิ่งไหน
ดวงใจแม่ สูงค่า กว่าสิ่งใด
ดวงใจแม่ มีไว้ ให้ลูกยา

กุลบุตรธิดาทั้งหลาย กว่าที่แม่จะเลี้ยงเรามาได้ถึงขนาดนี้ แม่ต้องเหน็ดเหนื่อยเพียงใด หยาดเหงื่อของแม่แต่ละหยด คืออนาคตของลูก มันรดลงเพื่อลูกเท่านั้นล่ะ ลูกเอ๋ย...

หยาดเหงื่อของแม่ซึมลงอาบร่าง เพื่อสรรค์สร้างชีวิตบัณฑิตใหม่
หากลูกแม่เพลิดเพลินเดินผิดไป แม่จะเอาเงินที่ไหนไถ่นาคืน
แม่ไม่มีเงินทองจะกองให้ จงตั้งใจพากเพียรเรียนหนังสือ
หาวิชาความรู้เป็นคู่มือ เพื่อยึดถือเอาไว้ใช้เลี้ยงกาย

แม่เลี้ยงเจ้าจนเติบโตมาได้ทุกวันนี้ แม่ไม่ได้หวังอะไรมากหรอกลูกเอ๋ย หวังเพียง ๓ ประการเท่านั้น คือ

เมื่อแก่เฒ่าหมายเจ้าฝ้ารับใช้ เมื่อป่วยไข้หมายเจ้าฝ้ารักษา
ครั้นเมื่อถึงวันตายวายชีวา หวังลูกช่วย ปิดตา คราสิ้นใจ

เราเคยสังเกตบ้างไหมว่า หลายครั้งที่คุณแม่ต้องเสียน้ำเพราะลูกสุดแสนคณานับ ทั้งนี้เพราะลูกไม่ได้คำนึงถึงหัวอกของแม่บ้างเลย ไม่เคยเคารพกราบไหว้แม่ ดูถูกดูแคลนแม่ ทำแต่สิ่งขัดใจแม่ ไม่เชื่อฟังแม่ ด่าพ่อ ตีแม่ แม่ไม่

ตามใจก็คอยจะหนีไปจากบ้าน ลูกบางคนชอบมั่วสุมแต่สิ่งที่เป็นความชั่ว ชอบหนีโรงเรียน นำเงินที่เกิดจากหยาดเหงื่อแรงงานของพ่อแม่ไปใช้เที่ยวเตร่ เล่นการพนัน ติดยาเสพย์ติด คบเพื่อนที่ไม่ดี โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากของพ่อแม่เลย แม่ต้องน้ำตาตกในหลายครั้ง แม่ต้องแอบร้องไห้อยู่คนเดียว แม่บางคนถึงกับบ่นว่าอยากตายให้พ้นจากลูกชั่ว ๆ ที่นำเอาแต่ความเดือดเนื้อร้อนใจมาให้อยู่ตลอดเวลา

มีลูกบางคนบอกว่า เวลานี้ยังไม่ใช่เวลาที่จะตอบแทนพระคุณของพ่อแม่ แต่บอกว่าจะไปตอบแทนพระคุณของพ่อแม่เมื่อตอนอายุ ๒๐ ปีบ้าง ๓๐ ปีบ้าง หรือตอนที่มีงานทำแล้ว เราลองนึกดูสิว่า บางทีก่อนถึงวันนั้นแม่ของเราอาจต้องตายจากโลกนี้ไปแล้ว แล้วเราจะทำอย่างไร ชีวิตของเราจะอยู่กับใคร กุลบุตรเอ๋ย

เราลองมองดูเปลวเทียนที่ล่องลอยออกจากไส้ของเทียน มันไม่สามารถจะเรียกร้องเอาควันเทียนนั้นให้กลับคืนมาได้ ประดุจเดียวกับชีวิตของแม่ที่ไม่สามารถจะเรียกร้องกลับมาได้ ถึงแม้ว่าลูกของแม่จะร้องไห้จนน้ำตาเป็นสายเลือดก็ตาม ขอให้เรานึกถึงบุคคลทั้งหลายที่ขาดแม่ก็แล้วกันว่าเขามีความอ้างว้างขนาดไหน เขาเฝ้าฝันอยู่เสมอว่า อยากให้แม่กลับมาอยู่กับเขาอีกเหมือนเดิม แต่ต่อให้เขาเรียกร้องอย่างไรก็ตาม เขาคงไม่สามารถเรียกร้องให้ชีวิตของคุณแม่กลับคืนมาได้

ขอให้เราจงมองดูซิว่า น้ำตาเทียนที่ไหลย้อยลงไปนี้ มันกำลังทำให้แท่งของเทียนลดน้อยลงไป แสงเทียนที่ให้ความสว่างแก่ทุกคนในยามค่ำคืน แต่ขณะเดียวกันมันก็กำลังฆ่าตัวของมันเอง มันกำลังจะสิ้นไปจากโลกนี้ดุจดังชีวิตของแม่ เมื่อแม่เลี้ยงลูกเติบโตขึ้นเท่าไร ชีวิตของแม่ก็ยิ่งสั้นลง ๆ ในที่สุดก็ดับสูญไป และเมื่อถึงวันนั้นเราจะทำอย่างไรกับชีวิตของเราเองหรือคิดว่าเพียงจะเอาโกฏิทองไปรองรับอัฐิของแม่ที่เชิงตะกอนเพื่อตอบแทนพระคุณท่าน

ถ้าเราขาดแม่แล้วเราจะทำอย่างไรกับคุณแม่ซึ่งหมดลมหายใจไปแล้วลูกจ๋า การที่ลูกจะตอบแทนคุณของพ่อแม่ แม่จะได้รับเพียงโลงทอง ๑ โลง ข้าวต้ม ๑ ถ้วย ขนมครึ่งถ้วย น้ำครึ่งแก้วกระนั้นหรือลูกเอ๋ย ? และเมื่อถึงวันนั้น นี่หรือคือสิ่งที่ลูกตอบแทนพ่อแม่ นี่หรือคือรางวัลของความเหนื่อยยากที่แม่ทุ่มเทให้กับลูกทั้งชีวิต

(เพลงแม่ของใครของพรศักดิ์ ส่องแสง)

ขอให้ทุกคนจงน้อมระลึกถึงว่า ถ้าหากวันใดเราเป็นลูก**อกตัญญู**วันนั้นเป็นวันที่แม่จะต้องเสียใจที่สุด แสดงว่าแม่ได้ฝันร้ายไปเสียแล้ว

น้ำตาแม่ รินไหล เมื่อลูกร้าย
น้ำตาแม่ เป็นสาย เมื่อลูกหมิ่น
น้ำตาแม่ หลั่งหยด รดแผ่นดิน
เมื่อได้ยิน ลูกเสเพล เนรคุณ

ขอให้เราน้อมระลึกนึกถึงคุณค่าน้ำนมที่แม่ได้มอบให้แก่ลูกและจงรีบตอบแทนพระคุณของแม่เสียแต่วันนี้ เราจะได้ไม่ต้องไปเรียกร้องหาแม่ยามที่แม่ต้องจากเราไป

(เปิดเพลงแม่จ๋าอยู่ไหน)

พ่อแบกไถ ไปนา ยามฟ้าสาง
ลูกคิดสร้าง ความชั่ว ให้มัวหมอง
แม่รดผัก ตักน้ำ ในลำคลอง
ลูกไปจอง ตั๋วหนัง แต่ยังวัน
พ่อถากถาง คันนา จนฟ้าสาย
ลูกสบาย อัดบุหรี่ มีแต่ฝัน
แม่กินข้าว กับเกลือ เมื่อเที่ยงวัน
ลูกสุขสันต์ ข้าวมันไก่ ใจใหญ่พอ
แม่มือแตก บอบช้ำ ปล้ำถางทาง
ลูกเที่ยวห้าง บ้างเล่นเกม เปรมปรีดิ์หนอ
แม่นุ่งผ้า ผืนหนึ่ง ซึ่งมอซอ
ลูกสุดหล่อ ใส่ยีนเก๋ เท่ไปเลย

(ดนตรี)

เปลวเทียนละลายแท่ง เพื่อเปล่งแสงอันอำไพ
ชีวิตมลายไป เหลือสิ่งใดไว้ทดแทน

ต่อไปนี้ ขอให้กุลบุตรทั้งหลายยกเทียนขึ้นไว้ระหว่างอก แล้วให้น้อมระลึกถึงความร้อนที่อยู่ในมือของเรา สิ่งใดก็ตามที่เราเคยทำให้คุณแม่ของเราต้องเจ็บช้ำระกำใจ อุปมาเหมือนกับแสงเทียนซึ่งกำลังให้ความร้อนอยู่ในขณะนี้ และน้ำตาเทียนที่กำลังไหลย้อยอยู่ในขณะนี้นั้น อุปมาเหมือนน้ำตาของแม่ที่ไหลออกมา เพราะความชั่วของลูกที่กระทำกรรมสั่งสมให้กับคุณแม่ ขอให้ลูกทุกคนพิสูจน์ความร้อนของเทียนซึ่งเปรียบเหมือนความทุกข์ที่คุณแม่ที่ได้รับจากลูกด้วยการเอานิ้วมือของเราดับเทียนนั้นเสีย

ขอเชิญทุกคน ดับเทียนด้วยนิ้วมือของตนเอง โดยใช้นิ้วมือบีบเปลวเทียนนั้น ลองดูซิว่า ความร้อนที่เราได้รับจากการบีบดับเปลวเทียนนั้นมันมากน้อยเพียงใด แต่มันก็คงยังไม่ถึงเสี้ยวหนึ่งของความร้อนที่แม่ได้รับหรอก ลูก ๆ เอ๋ย

เมื่อดับเทียนเสร็จแล้ว ขอให้ทุกคนวางเทียนลง ประนมมือขึ้นแล้วหันหน้าไปทางเทียนประธาน “เทียนแด่แม่เล่มนี้ จงเป็นพยานให้ลูกด้วยต่อไปนี้ลูกจะปฏิบัติตนเป็นคนดี สิ่งใดที่ลูกเคยกระทำผิดมา ขอคุณแม่จงอโหสิกรรมแก่ลูกด้วย ขอให้ทุกคนว่าตาม...แม่จ๋า บัดนี้ ลูกได้สำนึกผิดแล้ว แม่มีความรักต่อลูกเพียงใด ด้วยกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ที่ลูกได้ประมาทพลาดพลั้งไปทั้งต่อหน้าก็ดีลับหลังก็ดี ระลึกได้ก็ดีระลึกไม่ได้ก็ดี ขอให้คุณแม่ได้โปรดรับการขอขมาลาโทษ และโปรดอโหสิกรรมแก่ลูกด้วยเทอญ”

(กราบลง ๑ ครั้ง) (เปิดเพลงบูชาบุพการี)

ณ โอกาสต่อไปนี้ อาตมภาพในนามของกุลบุตรกุลธิดา ขอเจริญพรเชิญตัวแทนของคุณแม่ ถึงแม้ว่าท่านจะไม่ใช่แม่บังเกิดเกล้าก็ตาม แต่หัวอกของท่านก็คือคุณแม่ที่มีลูกด้วยคนหนึ่ง และท่านก็มีความรักความห่วงใยและมีจิตใจดุจดังแม่ของเรา

อาตมภาพขอเจริญพรเชิญตัวแทนของคุณแม่ คุณแม่..... ได้มากล่าวคำให้อภัยและให้กำลังใจแก่ลูกด้วยเถิด ขอเจริญพร ขอให้ทุกคนกราบลง ๑ ครั้ง แล้วประนมมือไว้

(ตัวแทนคุณแม่กล่าวแสดงความรู้สึกจนจบ)

ขอให้ลูกๆ ทั้งหลายนั่งอยู่ในอาการอันสงบ น้อมจิตนึกถึงคุณแม่ของเรา ซึ่งบัดนี้คุณแม่ของเรากำลังรอการกลับไปของลูก

ชีวิตที่ไร้สาระในขณะนี้
ยังไม่สายเกินที่จะแก้ไข
ชีวิตเหลือน้อยลงเพียงใด
จงภูมิใจที่ได้ทำดีกัน

จะมีคนเห็นหรือไม่เป็นไรเล่า
ควรรีบเอาความดีที่สร้างสรรค์
ใครจะว่าอย่างไรไม่สำคัญ
ใจเรานั้นรู้ว่าดีเท่านี้พอ

ขณะนี้ ขอให้เราน้อมระลึกถึงใบหน้าคุณแม่ของเรา ป่านนี้คุณแม่คงตั้งตารอคอยการกลับบ้านของเราอยู่ และขอให้ลูกๆ ได้แผ่เมตตาบารมีธรรมไปให้พ่อแม่เราด้วย.....

(เปิดเพลงเกี่ยวกับธรรม หรือดนตรี)

ต่อไปขอให้ลูก ๆ ทุกคนประนมมือขึ้นแล้วขยับเข้าไปนั่งใกล้ ๆ คุณแม่ ขอให้ลูก ๆ นั่งพับเพียบ หยิบดอกไม้ที่ลูกเตรียมไว้แล้วประนมมือขึ้น

วันนี้เป็นวันที่คุณแม่มีความสุขที่สุด เพราะเป็นวันที่คุณแม่จะได้เห็นลูกอันเป็นสุดที่รักกราบลงไปบนตักของคุณแม่ ซึ่งเป็นความหวัง เป็นความรอคอยซึ่งคุณแม่นั้นรอมานานเหลือเกิน

จริงๆ แล้วแม่ไม่มั่นใจว่าภาพเช่นนี้ แม่จะได้เห็น แม่จะได้เจอการกระทำของลูกเช่นนี้ แต่วันนี้แม่จะได้เห็น จะได้เจอ และแม่จะได้รับการกราบของลูกภาพการกราบลงไปบนตักของแม่นี่แหละ เป็นภาพที่แม่รอมานานเหลือเกิน

อยากจะบอกลูก ๆ ทุกคนว่า วันแม่นั้นคือวันที่ลูกทุกคนจะต้องรักแม่ให้มากที่สุดและลูก ๆ ทุกคนจะต้องคิดถึงแม่ให้มากที่สุด และทำตัวเป็นลูกที่ดีที่สุดของแม่

วันแม่ควรมีทุก ๆ วันสำหรับลูก อยากให้ลูกทุกคนรักแม่ให้มากเหมือนกับลูกรักคนอื่น อยากให้ลูกทุกคนถนอมดวงใจของแม่ให้มากเหมือนกับถนอมใจคนอื่น และอยากให้ลูกทุกคนห่วงใยแม่ให้มากเหมือนกับที่ลูกห่วงใยคนอื่น และอยากให้ลูกทุกคนรับใช้แม่ให้มาก เหมือนกับรับใช้คนอื่น ชีวิตของลูกจะได้เป็นมงคลเป็นสิริมงคลกับชีวิต

ต่อไปขอให้ลูกทั้งชายหญิงได้มอบดอกไม้ให้ท่าน และกราบลงไปบนตักของคุณแม่ แล้วหมอบอยู่บนตัก และขอให้คุณแม่เอามือลูบหัว ลูบหลังให้ศีลให้พรแก่ลูก ขอให้ลูกทุกคนได้กราบลงไป "กราบ"

(เปิดเพลงค่าน้ำนม)

รักใดเล่า รักแท้ เท่าแม่รัก
ผูกสมัคร รักมั่น ไม่หวั่นไหว
ห่วงใดเล่า เท่าห่วง ดั่งดวงใจ
ที่แม่ให้ กับลูก อยู่ทุกครา
ยามลูกขื่น แม่ขม ตรมหลายเท่า
ยามลูกเศร้า แม่โศก วิโยคกว่า
ยามลูกหาย แม่คอยห่วง ดุจดวงตา
ยามลูกมา แม่หมด ลดห่วงใย

แม่เคยเสียใจเพราะการกระทำของเรามามากมายหลายหนเป็นร้อยครั้งพันครั้ง หลักธรรมทางศาสนาสอนว่า ถ้าลูกคนไหนทำให้น้ำตาของแม่หยดเพียงหนึ่งหยดเป็นบาปหนักที่สุด ทำอะไรก็ไม่ประสบความสำเร็จ พระอาจารย์เชื่อว่าคงไม่มีลูกคนไหนที่จะอยากฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ของตนเอง แต่การกระทำบางอย่างของลูก เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การไม่เชื่อฟังพ่อแม่ มันก็เป็นการฆ่าพ่อแม่ทางอ้อม ก็ขอให้ลูกทุกคน จงได้ตระหนักให้มากและก็ต้องขอขอบคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ ท่านผู้ปกครอง ที่ได้ให้ความสำคัญในวันนี้ ถึงแม้ว่ามีอุปสรรคอยู่บ้าง แต่ก็ไม่

สามารถที่จะมายับยั้งความตั้งใจของท่านได้มาร่วมพิธี และมาเป็นกำลังใจให้ลูกๆ ขอให้ทุกท่านจงมีชีวิตที่เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป เป็นพ่อแม่ที่ดีของลูกและมีลูกที่ดีเชื่อฟังพ่อและแม่

(เพื่อประยุกต์ใช้อบรมเยาวชนในโครงการเข้าค่ายอบรมธรรมหรือพิธีกราบแม่)

พระคุณยิ่งใหญ่ของแม่

ยากที่จะทดแทน

สตรีเป็นเพศที่มีจิตใจและอารมณ์อ่อนไหวง่าย ทำให้ถูกชักจูงให้เกิดความหลงใหลในความรักความผูกพันได้ง่าย และมักรับภาระหน้าที่เลี้ยงดูอบรมบุตร-ธิดาเมื่อกำเนิดลูกหนึ่งคน ก็ต้องให้น้ำนมอย่างต่อเนื่องจนกว่าลูกจะเติบโต น้ำนมนั้นล้วนกลั่นมาจากโลหิตจึงทำให้ร่างกายและผิวพรรณของแม่ผอมซีดลง

ตั้งแต่แม่เริ่มตั้งครรภ์จวบจนครบกำหนดคลอด ตลอดระยะเวลาเกือบ ๑๐ เดือน แม่ต้องทนทุกข์ทรมานกับความผันแปรของลูกผู้ที่เกิดในครรภ์ซึ่งพอสรุปให้เกิดภาพได้ดังนี้

เดือนที่ ๑ เหมือนน้ำค้างบนยอดหญ้า

เดือนที่ ๒ มีลักษณะคล้ายก้อนไข

เดือนที่ ๓ มีลักษณะคล้ายก้อนเลือด

เดือนที่ ๔ มีลักษณะเหมือนมนุษย์

เดือนที่ ๕ เริ่มมีอวัยวะทั้งห้าคือ หัว สองมือ และสองเท้า

เดือนที่ ๖ เริ่มปรากฏอายตนะ คือ ตา หู ลิ้น กาย

เดือนที่ ๗ เริ่มมีกระดูก ๓๖๐ และรูขุมขน ๘๔๐๐๐

เดือนที่ ๘ ทารกเริ่มมีสติสัมปชัญญะ ปัญญา และทวารทั้ง ๙

เดือนที่ ๙ ทารกจะดูดเอาอาหารที่แม่กินไปเพื่อเลี้ยงชีวิตตน

เดือนที่ ๑๐ ร่างกายขอเด็กบริบูรณ์ครบถ้วน

เด็กคนไหนที่มีความกตัญญูจะคลอดง่าย ไม่ทำให้แม่ต้องเจ็บปวด เมื่อคลอดก็ปลอดภัยทั้งแม่ทั้งลูกแต่หากเป็นลูกอกตัญญูหรือลูกเนรคุณก็จะทั้งดิ้นทั้งถีบ แม่ต้องเจ็บปวดทรมานอย่างแสนสาหัสในเวลาคลอด

พระคุณของแม่ ๑๐ ประการ

๑. พอรู้ว่าตั้งครรภ์แม่ก็จะระมัดระวังดูแลรักษาครรภ์เป็นอย่างดี

๒. ถึงเวลาใกล้คลอดและเวลาคลอดแม่ต้องทนทุกข์ทรมาน ได้รับความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส

๓. เมื่อเห็นลูกคลอดออกมาอย่างปลอดภัย แม่ก็ลืมความเจ็บปวดของตนลงทันที

๔. เมื่อได้อาหารมา ก่อนที่จะให้ลูกกินแม่ต้องชิมเสียก่อน และจะนำเอาส่วนที่ดีให้ลูกกินก่อน ส่วนที่ไม่ดีก็จะกินเสียเอง

๕. แม่ต้องคอยเช็ดขี้ เช็ดเยี่ยว เปลี่ยนผ้าอ้อมให้ลูกด้วยความเอาใจใส่

๖. แม่เฝ้าทะนุถนอมเลี้ยงลูกด้วยความเอ็นดูรักใคร่เสมอมาตั้งแต่ลูกเกิด โดยไม่ห่วงสุขภาพของตนแม้แต่น้อย

๗.แม่ต้องคอยซักผ้าอ้อมหรือเสื้อผ้าให้ลูก และดูแลความสะอาดให้ลูกอยู่ตลอดเวลาด้วยความเต็มใจ

๘.เมื่อลูกต้องเดินทางไม่ว่าใกล้หรือไกล แม่ก็เฝ้าคอยห่วงใยด้วยความทุกข์ใจว่าเมื่อไรลูกจะกลับมา

๙.แม่คอยเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของลูก จนลืมคิดถึงตนเองเสมอ

๑๐. นับตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา จนกระทั่งเกิดมาลืมตาดูโลกไปจนถึงตาย **ความรักของแม่ไม่มีวันจืดจาง**

พระคุณของแม่นั้นยิ่งใหญ่นัก ความรักความห่วงใยที่มีให้แก่ลูกไม่มีวันจืดจาง จะอยู่ในอิริยาบถใด ใจก็คิดถึงแต่ลูกอยู่ตลอดเวลา ลูกจะอยู่ไกลหรือใกล้ ใจของพ่อแม่เฝ้าติดตามอยู่ตลอดเวลา ถึงแม่มีอายุ ๑๐๐ ปี ก็ยังคงห่วงใยลูกที่มีอายุ ๘๐ ปีอยู่เสมอ ความผูกพันไม่สะดุดหยุดลง

แม้จะได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ แต่ก็ยังมีผู้ที่ไม่รู้จักบุญคุณของพ่อแม่เป็นผู้ที่มีดวงตามืดบอด มีอุปนิสัยและความประพฤติปฏิบัติโง่เขลาเบาปัญญาไม่คิดถึงบุญคุณของพ่อแม่ว่ามีความยิ่งใหญ่เพียงใด

หลายคนไม่รู้บุญคุณของพ่อแม่ ไม่เคารพ ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ไม่มีความกตัญญูกตเวที

ตลอดระยะเวลาที่แม่ตั้งท้องมา ๑๐ เดือน จะลุกจะนั่งก็ไม่สุขสบายเหมือนดั่งแบกของไว้บนบ่า บางทีข้าวปลาอาหารก็ทานไม่ลง เหมือนคนไข้ที่เจ็บป่วยมานานวัน ครั้นเมื่อครบกำหนดคลอดก็ได้รับความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส เมื่อคลอดออกมาก็วิตกกังวลว่าจะไม่ปรกติ บางคนตกเลือด เลือดไหลนองกองเต็มพื้น เพราะลูก...แม่จึงต้องทนทุกข์ทรมาน

แม่เฝ้าเลี้ยงดูลูก สิ่งที่ดีแม่ก็จะให้ลูก สิ่งที่ไม่ดีแม่ก็จะรับเอง แม่เฝ้าถนอมเลี้ยงดูลูกด้วยความเอ็นดูสงสาร แม่ต้องคอยทำความสะอาด ซักล้างอย่างไม่มีวันหยุดหย่อน แม่ไม่เคยบ่นแต่น้อย แม่ยอมทนหนาวทนร้อน ไม่กลัวเหนื่อยยาก สามปีที่ลูกดื่มเลือดในอกของแม่ที่กลั่นเป็นน้ำนม จากทารกเริ่มเจริญวัยสู่วัยเด็ก วัยรุ่นจนเป็นผู้ใหญ่ ใช้เงินทองมากเท่าไร ทั้งเสื้อผ้าและอาหาร แม่จึงต้องทำงานหนักเพื่อให้ลูกรักได้เจริญสมวัย

แม่เฝ้าอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนคุณธรรมให้ลูกเป็นคนดี สอนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม จนกระทั่งถึงวัยสมควรแต่งงานก็คัดหาคู่ครอง หาทุนรอนให้ประกอบอาชีพ เพื่อเตรียมสร้างรากฐานให้กับครอบครัวต่อไป

สิ่งใดที่ยุ่งยากแม่จะรับเสียเอง แม่ได้ใช้ความขยันหมั่นเพียรอย่างจริงจังและจริงใจ โดยไม่เอ่ยถึงบุญคุณแม้แต่น้อย เมื่อยามลูกเจ็บป่วย พ่อแม่ก็มีความวิตกกังวล อดหลับอดนอนเพื่อพยาบาลลูกด้วยความห่วงใย

การกระทำทั้งหมดนั้นก็เพียงเพื่อให้ลูกได้เจริญเติบโตโดยเร็ววัน แต่บางคนเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่กลับกลายเป็นคนอกตัญญู พ่อแม่อบรมสั่งสอนก็ไม่ยอมเชื่อฟัง แถมยังโต้เถียงพ่อแม่อย่างไม่ยำเกรง สายตาจ้องมองพ่อแม่ด้วยความโกรธเคือง ระรานลุงป้าน้าอา ด่าว่าตบตีพี่น้อง ทำลายน้ำใจความเป็นญาติอย่างไร้คุณธรรม

แม้จะได้ผ่านการศึกษาเล่าเรียนมาแต่ก็ไม่เคยปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครูอาจารย์ พ่อแม่ ลุงป้าน้าอาสั่งสอนให้คำตักเตือนก็ไม่เชื่อฟัง ทั้งที่ตอนเป็นเด็กทุกคนให้ความรักใคร่เอ็นดู พอพี่น้องว่ากล่าวตักเตือนก็เกิดการทะเลาะวิวาท จะไปไหนใกล้หรือไกลก็ไม่เคยบอกกล่าวพ่อแม่ พูดจา ท่าทางหยิ่งจองหอง ทำอะไรตามใจชอบ แข็งกระด้างโหดเหี้ยมร้ายไร้เหตุผล

พ่อแม่หลายคน มีลูกไม่ตั้งใจเรียน คบเพื่อนไม่ดี ประพฤติในทางผิด เป็นนักเลงชอบทะเลาะวิวาท ลัก ซิ่ง ชิง ปล้น ทรัพย์สินผู้อื่น ละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ดื่มสุรายาเสพติด เล่นการพนัน ประพฤติผิดในกาม บางคนติดโรคร้าย

พ่อแม่ต้องเดือดร้อน ญาติพี่น้องต้องร่วมรับเป็นภาระ หัวอกพ่อแม่ต้องระทมขมขื่น ปวดเศียรเวียนเกล้า ลูกบางคนเย็นไปสายกลับ เข้านอกออกในไม่เคยบอกกล่าวทักทายพ่อแม่ กินอยู่หลับนอนร้อนหนาวเช้าค่ำไม่เคยเหลียวแลความเป็นอยู่ของพ่อแม่ก็ไม่เคยถามไถ่ ซ้ำเมื่อถูกตักเตือนกลับขึ้นเสียงตัดขาดต่อแต่นี้ตัดขาดกัน พ่อแม่ได้รับความอับอาย เพราะชาวบ้านซุบซิบนินทาพูดจากระทบ ดูถูกเหยียดหยามเพราะมีลูกไม่รักดี

ในที่สุดไม่สนใจไยดีพี่น้อง ไปคบคนพาลเพื่อนชั่ว นานเข้าก็ติดเป็นนิสัยเห็นผิดเป็นชอบ ละทิ้งพ่อแม่ หนีออกจากครอบครัว ไม่กลับมาเยี่ยมบ้านนานหลายปี บ้างก็ติดคุกติดตาราง บ้างโดนหลอก บ้างถูกโรคภัยเบียดเบียนทนทุกข์ทรมาน อดข้าวอดน้ำ บ้างซัดเซพเนจร บ้างล้มตายอย่างผีไม่มีญาติไม่มีโอกาสทดแทนพระคุณบิดามารดา

ส่วนพ่อแม่ที่อยู่ที่บ้านก็มีจิตใจห่วงหาคิดว่าลูกนั้นยังมีชีวิต เฝ้าคร่ำครวญร้องไห้ถึงลูก บ้างเศร้าโศกเสียใจจนล้มป่วย ร่างกายซูบผอม ล้มป่วยตายไปก็มี นี่คือหัวอกของผู้เป็นแม่

เมื่อลูกแต่งงานมีครอบครัว หลายคนยอมทนเหนื่อยยากแสวงหาทรัพย์สินเงินทอง พร้อมด้วยอาหารดีๆ มาเลี้ยงลูกเมีย ทั้งเมียหลวงเมียน้อย พ่อแม่ได้แต่ยิ้มรับทนเอา เมื่อตักเตือนกลับไม่พอใจ โต้เถียงไม่ฟังคำเตือน

ลูกหญิงบางคนออกเรือนไป จิตใจเปลี่ยนแปลง หลังแต่งงานกลับลืมพระคุณพ่อแม่ พ่อแม่ดุด่าว่าเตือนสอนสั่งกลับไม่ฟัง ขึ้นเสียงโต้แย้งโกรธขุ่นเคือง ตัดพ้อไม่พอใจ แต่เวลาถูกสามีด่าว่าทุบตี สู้อดทนก้มหน้ารับเอา เห็นญาติพี่น้องผู้อื่นดีกว่าญาติในตระกูลตน เหินห่างญาติพี่น้อง ห่างเหินพ่อแม่ มีแต่ที่จะเอาๆ มีแต่ที่จะได้ บางคนไม่ส่งข่าวคราวหายไป พ่อแม่ห่วงใย คิดถึงใจจะขาด ไม่สามารถอยู่เป็นสุข ทุกข์อยู่ตลอดเวลา

บุญคุณของพ่อแม่ยากแท้ทดแทนได้เพราะยิ่งใหญ่มหาศาล แต่ลูกหญิงชายหลายคนกลับลืมพ่อแม่ได้

การกระทำ ๗ ประการต่อไปนี้ ยังไม่อาจทดแทนพระคุณพ่อแม่ได้

๑. แบกพ่อไว้ที่บ่าซ้าย เอาแม่ไว้ที่บ่าขวา แล้วเดินเวียนรอบเขาพระสุเมรุ จนบ่าทั้งสองข้างหนังถลอกเนื้อแหลกถึงกระดูก โลหิตไหลอาบข้อเท้าเป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

๒. เมื่อยามทุพภิกขภัยไม่มีอาหารกิน เพื่อช่วยให้พ่อแม่มีชีวิตรอด จึงตัดเอาเนื้อตนมาสับเป็นชิ้นเล็กๆ จนละเอียด ทำอาหารให้พ่อแม่กินเป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

๓. เอามีดคว้านัยน์ตาออกมาถวายพระพุทธเจ้าเพื่อทดแทนพระคุณพ่อแม่ เป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

๔. ใช้มีดตัดหัวใจและตับไตไส้พุงของตนจนเลือดไหลสาดนองเต็มพื้น เป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

๕. ใช้มีดและเหล็กแหลมจำนวนแสนเล่มมาทิ่มแทงร่างกายของตนทั้งซ้ายขวา เป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

๖. ทำร้ายตนเองจนกระดูกแตกหักออกนอกเนื้อ เป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

๗.เอาลูกเหล็กเผาไฟจนแดงแล้วกลืนเข้าไป จนร่างกายไหม้เกรียมเน่าเปื่อย เป็นเวลาหนึ่งแสนกัป

เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

ครั้งอดีตกาล ที่เมืองพาราณสี หลังจากที่เศรษฐีสิ้นชีวิตลง บุตรชาย **มิตต-วินทุกะ** ก็ได้รับมรดกเป็นเศรษฐีหนุ่มคนใหม่ ต่อมาต้องการจะไปค้าขายทางเรือ จึงไปบอกกับมารดา แต่มารดาเกรงว่าจะมีอันตราย จึงไม่ให้ไป แต่มิตตวินทุกะก็ยืนยันจะไปให้ได้ มารดาอ้อนวอนห้ามปรามหลายครั้งแต่มิตตวินทุกะก็ไม่ฟัง กลับได้ยินเสียงอ้อนวอนแสนอ่อนหวานของมารดาเป็นเสียงที่ทิ่มและเสียดแทงหัวใจ เกิดโทสะมีโมโหเข้าทำร้ายตบตีมารดาจนเซถลาล้มลง แล้วนำสหายและบริวารขึ้นเรือไป

เมื่อแล่นเรือไปอยู่กลางมหาสมุทร เรือได้ถูก**กำลังกรรม**หยุดไว้เรือหยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหว คนบนเรือคิดกันว่า คงมีผู้ที่เป็นกาลกิณีอยู่บนเรือ นายเรือจึงให้ทุกคนบนเรือเสี่ยงจับฉลากเพื่อหาผู้เป็นกาลกิณี มิตตวินทุกะจับได้ฉลากใบนั้นถึง ๓ ครั้ง ด้วย**แรงแห่งกรรม**

นายเรือจึงเลี้ยงด้วยโภชนาอาหารอย่างดีแก่มิตตวินทุกะแล้วสั่งให้บริวารจับมิตตวินทุกะทิ้งลงในมหาสมุทร มิตตวินทุกะยังไม่ถึงที่ตาย อาศัยแผ่นกระดานช่วยพยุงตัว ว่ายวนทนทุกข์อยู่ในทะเล ด้วยผลจากการทุบตีทำร้ายมารดาแต่ไม่ถึงตาย

เขาลอยคอไปถึงเกาะแห่งหนึ่ง ซึ่งมีไว้สำหรับสัตว์ผู้ฆ่าบิดามารดา มีประตู ๔ ด้าน มีกำแพงเหล็กแดงล้อมรอบ บนเกาะนั้นมี**มาตุฆาตกเปรต** รับกรรมเข้าอยู่ดูแล บนศีรษะมีจักรกรดลุกโชนด้วยไฟ พร้อมเครื่องจองจำ ๕ อย่าง มีหนามยาวสอดแทงร่าง เลือดหลั่งริน ร้องโหยหวน ด้วยทุกข์ทรมานแสนสาหัสตลอดเวลา

ด้วยแรงแห่งกรรม มิตตวินทุกะกลับเห็นเปรตเป็นพระราชา ร้องเพลงไพเราะเสนาะหู กวักมือเรียก เห็นกำแพงเหล็กแดงเป็นกำแพงเวียงวัง เห็นกงจักรเป็นมงกุฎดอกบัวสวยงาม เห็นเครื่องจองจำเป็นสร้อยสังวาลย์ และมิตตวินทุกะยังคิดว่าคงพ้นจากทุกข์แล้วจะได้เป็นอัครราชาในนครแห่งนี้ จึงร้องบอกว่า นี่แนะสหาย ขอเราสวมมงกุฎดอกบัวบ้างจะได้ไหม

มิตตวินทุกะร้องอ้อนวอนขออยู่หลายครั้ง เปรตก็อธิบายว่าสิ่งที่ท่านเห็นเป็นดอกบัวนั้น แท้จริงคือจักรกรดร้อนแรง สร้อยสังวาลก็เป็นเครื่องจองจำ ที่เราร้องด้วยความทุกข์ทรมาน ไม่ใช่ร้องเพลงอย่างที่ท่านมองเห็น แต่มิตตวินทุกะก็ยังพยายามอ้อนวอนอยู่วันละหลายครั้งหลายหน

เปรตจึงรู้ว่าคนผู้นี้คงทำร้ายหรือฆ่ามารดามาเหมือนกับตน เมื่อบาปกรรมของเปรตสิ้นสุดลง จึงร้องเรียกมิตตวินทุกะด้วยวาจาอ่อนหวาน เราจะไปละขอให้ท่านมารับเอาเถิด พร้อมโยนกงจักรมาให้ มิตตวินทุกะ ได้ยินเปรตร้องเรียกก็คิดเอาว่าจะได้เสวยสมบัติเป็นอัครราชา จึงวิ่งเข้าไปรับจักรกรดมาสวมที่หัวด้วยความดีใจ

ทันใดมงกุฎดอกบัวที่มิตตวินทุกะต้องการ ก็กลายเป็นจักรกรดลุกโชติช่วงด้วยเปลวเพลิงแห่งกรรมวนอยู่บนหัว มิตตวินทุกะ ทุกข์ทรมาน แสนสาหัสจากเปลวเพลิงบนศีรษะ รวมถึงความร้อนจากกำแพงเหล็ก ทั้งถูกจองจำถูกทิ่มแทงด้วยเครื่องทรมาน ๕ อย่าง เสวยผลแห่งกรรม ที่ทำกับมารดาอย่างเจ็บปวดรวดร้าวจนกว่าจะหมดผลกรรม ที่ทำต่อบุพการี

ลูกอกตัญญูทั้งหลาย ผู้ไม่ปรนนิบัติต่อมารดาบิดา แล้วยังประพฤติผิดต่อมารดา บิดาจะได้เข้าสู่นรกที่ชื่อ **"อุสสทะ"** อย่างแน่นอน ทั้งชาตินี้และโลกหน้า

ถ้าเธอรักฉัน (จดหมายฉบับสุดท้าย)

บนโลกใบนี้ เต็มไปด้วยลูกชายและลูกสาวซึ่งเป็นเช่นฉัน และคุณ.........................

ฉันมีแม่ที่ประเสริฐสุด ผู้ซึ่งรักฉัน เสียสละให้ฉันและคอยให้ความช่วยเหลือฉัน ในทุกวิถีทางที่เป็นไปได้ ในช่วงวัยแห่งการเติบโตของฉันแม้กระทั่งการศึกษา และการเต่งงาน แม่ของฉันจะอยู่เคียงฉันอยู่เสมอ และเมื่อฉันต้องการความช่วยเหลือ แม้แต่เพียงเล็กน้อยเธอจะอยู่ที่นั่นเพื่อฉัน

ในวันนี้ มีพิธีเผาร่างของแม่หญิงผู้น่าพิศวงผู้นี้ คุณจินตนาการได้หรือไม่ว่าฉันรู้สึกเช่นไร เมื่อฉันกลับจากเผาศพพิธี ได้พบบทกวีนี้ ในลิ้นชักโต๊ะของเธอ

....ณ เวลานี้ขณะนี้
ถ้าเธอยังคงมีความรักต่อฉัน
รักฉันเดี๋ยวนี้ ในขณะที่ฉันยังสามารถรับรู้
ความรู้สึกอ่อนหวานและนิ่มนวล
ซึ่งหลั่งไหลมาจากความรักที่แท้จริงของเธอ
รักฉันเดี๋ยวนี้ในขณะที่ฉันยังมีชีวิตอยู่
อย่ารอจนกระทั่งฉัน.....จากไป
แล้วจึงค่อยเขียนมันลงบนหน้ากระดาษ
เป็นคำหวานในหนังสืออนุสรณ์

ถ้าเธอมีความรักและคิดถึงฉัน

จงบอกฉันเสีย.....เดี๋ยวนี้

ถ้าเธอรอจนกระทั่งฉันตายจากไป

เพราะเธอจะไม่ได้บอกกับฉัน

และฉันไม่อาจได้ยินเสียงจากเธออีก

ดังนั้น ถ้าเธอรักฉัน แม้เพียงสักเล็กน้อย

กระซิบบอกให้ฉันรับรู้ในขณะที่ฉันยังมีชีวิตอยู่

เพื่อว่าฉันจะได้รับรู้คุณค่าของมันบ้าง.......

บัดนี้ เธอ....ได้จากไปและฉันรู้สึกเจ็บปวดด้วยความรู้สึกผิดเพราะว่าฉัน.....ไม่เคยแม้แต่จะบอกเธอในสิ่งที่เธอหมายถึงฉัน

ยิ่งเลวร้ายกว่านั้น ฉันไม่เคยปฏิบัติต่อเธอ อย่างที่เธอควรค่าแก่การปฏิบัติ ฉันมีเวลาสำหรับทุกคนและทุกสิ่ง แต่ฉันไม่เคยมีเวลา ให้กับเธอ......

มันง่ายเหลือเกินที่จะแวะเข้าไปทักทายกราบไหว้ หรือร่วมกินข้าวสักมื้อแล้วนอนบนตักของเธอ แต่....เพื่อน ๆ ของฉันมาก่อนเสมอ ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นเคยกระทำอะไรให้ฉัน อย่างที่แม่ของฉันทำให้บ้าง ฉันน่าจะรู้คำตอบดี

เมื่อฉันโทรศัพท์ถึงแม่ ฉันมักจะมีความรีบร้อนเสมอ ฉันรู้สึกละอายเมื่อฉันคิดถึงเวลาที่ฉันตัดสายเธอออก ฉันยังจำได้อีกว่า ทุกครั้ง ที่ฉันไปงานเลี้ยงฉันควรจะนำเธอมาร่วมงานด้วย แต่ก็ไม่........

ลูก ๆ ของเรารักคุณย่า...... ตั้งแต่พวกเขายังเป็นเด็กแบเบาะ พวกเขามักเข้าสู่อ้อมกอดของเธอเพื่อรับความอบอุ่นและคำแนะนำ เธอเข้าใจพวกเขาดี

ฉันพึ่งได้ตระหนักเดี๋ยวนี้ว่า ฉันช่างเป็นคนช่างวิจารณ์เกินไป เจ้าอารมณ์ไป และขี้ตืดกับการยกย่องสรรเสริญ....เกินไป

คุณย่าให้ความรักกับพวกเขาอย่างไม่มีเงื่อนไข โลกใบนี้เต็มไปด้วยลูกชาย ลูกสาว และลูกอย่างฉัน

ฉันหวังว่า **พวกเขาจะได้มองเห็นตนเองจากจดหมายฉบับนี้และตระหนักความเป็นจริงจากมัน.....**

น้ำใจแม่

น้ำใจแม่ แต่ก่อน จะมีลูก
ใจแม่ผูก มุ่งมั่น ปรารถนา
แม่วิงวอน กราบไหว้ ไท้เทวา
ขอเมตตา ประทานลูก ที่ถูกใจ
เมื่อตั้งครรภ์ แม่หวั่นใจ ใฝ่แต่ลูก
ใจแม่ผูก ลูกในครรภ์ พลันหวั่นไหว
แม่ยกเท้า ก้าวย่าง ไปทางใด
ระวังภัย จะหกล้ม ระทมกาย
ในยามกิน แม่กำหนด รสอาหาร
คิดสงสาร ลูกน้อยน้อย พลอยเสียหาย
ทนอดยาก ลำบากท้อง ประคองกาย
แม่มุ่งหมาย ให้ลูกรัก ได้พักนอน
ยามจะคลอด แม่พรอดพร่ำ แต่คำรัก
เพื่อพิทักษ์ ให้ลูกรัก อนุสรณ์
ขอลูกรัก เป็นลูกแม่ แท้ถาวร
อย่าได้จร จากอกแม่ แต่ยังเยาว์

แม่เจ็บปวด ทรมาน ประการใด
แม่ทนได้ ไม่เบื่อหน่าย คิดถ่ายถอน
ขอให้ลูก สุขสบาย สโมสร
สถาพร อยู่กับแม่ ไม่แปรปรวน

ยามลูกร้อง แม่ปกป้อง ประคองขวัญ
เป็นรางวัล ให้ลูกได้ ใจยิ้มสรวล
ลูกยิ้มย่อง มองหน้าแม่ อย่างยียวน
เหมือนเชิญชวน ให้แม่รู้ ดูน้ำใจ

ยามลูกหลับ ประทับใจ ไว้กับลูก
คอยปลอบปลุก ลูกขวัญ อย่าหวั่นไหว
ลูกจงหลับ ระงับจิต สนิทใจ
จงเติบใหญ่ เจริญสุข ทุกเวลา

ยามลูกตื่น นิทรา เรียกหาแม่
ดวงใจแท้ แม่จะฟื้น ตื่นผวา
แม่ปลอบปลุก ลูกรัก แนบอุรา
โอ๋ลูกจ๋า แม่ยังอยู่ เป็นคู่ใจ

ยามลูกหิว ลูกจะร้อง มองหาแม่
เสียงอ้อแอ้ แม่จ๋า แม่ไปไหน
แม่วิ่งมา อุ้มลูกรัก โดยเร็วไว

ไม่ปล่อยให้ ลูกร้องหา น่ารำคาญ
ยามลูกถ่าย ไม่ละอาย ละหายหน้า
แม่เมตตา ชำระให้ ใจสงสาร
กลิ่นจะเหม็น ไม่เป็นไร ใจเบิกบาน
สุดประมาณ ใจแม่รัก สมัครทำ
น้ำใจแม่ แผ่กว้าง ดังขอบฟ้า
ความเมตตา ดุจธารา ฟ้าชื่นฉ่ำ
น้ำใจแม่ แลเลิศ ประเสริฐธรรม
ขอน้อมนำ มากล่าว เท่านี้เอย

พระคุณแม่

คำว่าแม่มีความหมายที่ใหญ่ยิ่ง
คำว่าแม่เป็นทุกสิ่งก่อสืบสาน
คำว่าแม่ก่อความรักอันตระการ
คำว่าแม่ช่วยบันดาลความร่มเย็น

ใครกันหนอคอยฟูมฟักรักลูกยิ่ง
ใครกันหนอให้ทุกสิ่งแม้ยากเข็ญ
ใครกันหนอป้อนน้ำข้าวทุกเช้าเย็น
ใครกันหนอเป็นเพื่อนเล่นยามต้องการ

ใครกันนะร้องเพลงกล่อมยามหลับไหล
ใครกันนะคอยห่วงใยคอยสงสาร
ใครกันนะเฝ้าดูแลแม้ยุ่งงาน
ใครกันนะหาคำหวานมาปลอบโยน

แม่ใช่ไหมเป็นพลังใจให้กับลูก
แม่ใช่ไหมชี้ผิดถูกยามสับสน
แม่ใช่ไหมสอนให้สู้และอดทน
แม่ใช่ไหมที่ช่วยดลเป็นคนดี

วันเกิดลูกวันเจ็บแม่ใกล้มาแล้ว
โอ้แม่แก้วจงอย่าทุกข์พบสุขขี
โรคและภัยอันใดอย่าราวี
ขอแม่นี้จงสุขสันต์นิรันดรฯ

ครูละมัย พันธ์สัมฤทธิ์ /อ.ฝาง

พระคุณแม่มากล้นเกินพรรณนา

พระ	ผู้ให้กำเนิดเกิดลูกน้อย
คุณ	เลิศลอยเลิศกว่าโลกหล้า
ของ	สำคัญท่านให้ไว้คือกายา
แม่	มีค่ามากกว่าสิ่งทั้งปวง
มาก	สุดมากเกินคำจะบรรยาย
ล้น	สุดล้นเกินใจอันใหญ่หลวง
เกิน	ประเมินหมดคำทั้งหมดทรวง
พรรณนา	สุดห้วงคำมิเคยพอ

แม่

แม่ แม่ แม่	คำนี้	มีความหมาย
มีพระคุณ	มากมาย	หลายสถาน
แม่เป็นได้	หลายสิ่ง	หลายประการ
เป็นธนาคาร	เป็นพระพรหม	เป็นร่มไทร
แม่เป็นผู้	ให้กำเนิด	เกิดลูกรัก
แม่เป็นผู้	ให้ที่พัก	พิงอาศัย
แม่เป็นผู้	ให้ความการุญ	อุ่นกายใจ

แม่เป็นผู้ให้อะไร อะไร	ไม่รามือ	
ลูกเจ็บไข้	แม่ก็ให้	การรักษา
ลูกโตมา	แม่ก็ส่ง	เรียนหนังสือ
ลูกต้องการ	เสื้อผ้า	แม่หาซื้อ
ลูกปรึกษา	หารือ	แม่ยินดี
ลูกคนใด	กระทำ	กรรมแก่แม่
ลูกเลวแท้	ชั่วช้า	สิ้นราศี
ลูกด่าแม่	ลูกตีแม่	ลูกกาลี
ลูกอัปรีย์	ทำแม่ช้ำ	น้ำตาริน

พระคุณของแม่

คำว่า " แม่ " เป็นคำที่เปล่งออกมาจากปาก เป็นคำที่ซาบซึ้ง ไม่มีกำหนด วัน เวลา มีความรักอยู่ในคำนี้อย่างสมบูรณ์

มนุษย์และสัตว์ย่อมมีแม่เป็นผู้ให้กำเนิด ถ้าไม่มีแม่ทุกคนคงไม่ได้มายืนอยู่ตรงนี้ คำว่าแม่แม้จะมีแค่เพียงพยางค์เดียว แต่คำว่า "แม่" เมื่อเรามาไตร่ตรองและวิเคราะห์แล้ว คำว่าแม่มีความหมายและมีความสำคัญต่อทุกคนในโลกนี้มากมายมหาศาล

แม่มีบุญคุณกับเรามาก ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ในระยะเวลาที่อยู่ในท้องแม่ไม่ว่าอยู่ไหนจะทำอะไรก็ตาม แม่ก็จะระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพื่อไม่ให้ลูกในอุทรได้รับความกระทบกระเทือน แม่เฝ้าคอยดูแลและกินอาหารที่มีประโยชน์เพื่อให้ลูกน้อยที่อยู่ในครรภ์มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง แม่คอยร้องเพลงให้ฟังยามที่ลูกอยู่ในครรภ์ เพื่อไม่ให้ลูกเหงา จนกระทั่งครบ ๙ เดือน ตอนที่แม่คลอดลูกออกมา แม่ได้รับความทุกข์ทรมานเจ็บปวดเจียนตาย เสียเลือดไปมากมายแต่แม่ก็ยอมทนทุกข์เพื่อลูก

เมื่อเด็กตัวน้อย ๆ น่ารักน่าเอ็นดูได้ลืมตาออกมาดูโลก แม่จะเฝ้าถนอมเฝ้าหวงห่วงใย คอยดูแลไม่ให้ลูกห่างไปไหน แม่คอยปกป้องลูก ไม่ให้ใครมาทำร้าย เมื่อลูกร้องไห้ แม่ก็จะให้กินนม นมของแม่เป็นนมที่บริสุทธิ์สะอาด

ปราศจากเชื้อโรค ค่าน้ำนมที่แม่ให้กับเราไม่มีสิ่งไหนจะเทียบค่าน้ำนมของแม่ โอ้แม่จ๋าลูกคิดถึงค่าน้ำนมที่อยู่ในอกแม่ ยามลูกดื่มกิน ลูกมีความอบอุ่นและรู้สึกอิ่มสบาย น้ำนมของแม่เป็นยารักษาโรคให้กับลูก น้ำนมของแม่หนึ่งหยดทดแทนพระคุณแม่ทั้งชีวิตไม่หมดสิ้น

"แม่จ๋า ตอนนี้แม่ทำอะไรอยู่ ทำไมลูกคิดถึงน้ำนมของแม่จัง"

ตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่ เมื่อลูกโตขึ้นแม่ก็ส่งลูกมาศึกษาเล่าเรียน เพื่อลูกจะได้มีวิชาความรู้ ลูกอยากได้อะไรแม่ก็หามาให้ แม้แต่ชีวิตของแม่ แม่ก็ยอมเสียสละให้ได้ ความรักของแม่เป็นความรักที่หาซื้อไม่ได้ด้วยเงินทอง แม้จะมีค่ามหาศาลก็ซื้อไม่ได้ ความรักของแม่ไม่มีอะไรในโลกนี้เปรียบเทียบได้ เป็นความรักที่มั่นคง นี่แหละพระคุณแม่ และมนุษย์ทุกคน และสัตว์ทุกตัว ย่อมมีแม่เป็นผู้ให้กำเนิดทั้งนั้น แม่มีพระคุณต่อเรามหาศาล ดังนั้นเราควรตอบแทนบุญคุณแม่โดยการเป็นลูกที่ดีของคุณแม่ตลอดไป รักแม่และเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ รวมถึงครูบาอาจารย์ ซึ่งเปรียบเสมือนพ่อ- แม่คนที่สอง ตั้งใจเรียนหนังสือเพื่อไม่ทำให้ผู้มีพระคุณเสียใจ หรือเสียน้ำตา เพราะในใจของแม่มีแต่คำว่า **"ถึงตัวจะกินไม่อิ่ม ก็ขอให้ลูกสบาย"**

ศิษย์ โรงเรียนบ้านแม่โต๋ ๒๕๔๖

**** เรียงความชนะเลิศ ระดับมัธยม ๓ โรงเรียนบ้านแม่โต๋ จ.เชียงใหม่**

ของฝากสำหรับท่านที่เป็นลูกทั้งหลาย

พ่อแม่ก็แก่เฒ่า　　จำจากเจ้าไม่อยู่นาน
จะพบจะพ้องพาน　　เพียงเสี้ยววารของคืนวัน
ใจจริงไม่อยากจาก　　เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน
แต่ชีพมิทนทาน　　ย่อมร้าวรานสลายไป
ขอเถิดถ้าสงสาร　　อย่ากล่าวขานให้ช้ำใจ
คนแก่ชะแรวัย　　ย่อมเผลอไผลเป็นแน่นอน
ไม่รักก็ไม่ว่า　　เพียงเมตตาช่วยอาทร
ให้กินและให้นอน　　คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
เมื่อยามเจ้าโกรธขึ้ง　　ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ร้องไห้ยามป่วยไข้　　ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
เฝ้าเลี้ยงจนเติบใหญ่　　แม้นเหนื่อยกายก็ยอมทน
หวังเพียงจะได้ผล　　เติบโตจนสง่างาม
ขอโทษถ้าทำผิด　　ขอให้คิดทุกโมงยาม
ใจแท้มีแต่ความ　　หวังคอยช่วยอำนวยชัย
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง　　มีหรือหวังอยู่นานได้
วันหนึ่งคงล้มไป　　ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓๑๔ - ๓๑๖ ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบ ฯ กรุงเทพ ฯ ๑๐๑๐๐

โทร. ๐-๒๒๒๓-๓๓๕๑, ๐-๒๒๒๓-๕๕๔๘ โทรสาร ๐-๒๖๒๑ - ๒๙๑๐

E-mail:sasana@asianet .co.th นายพีรพล กนกวลัย ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

วัดดอนเมืองเหลืองอร่ามงามรุ่งโรจน์
งามทั้งโบสถ์เจดีย์สีสดใส
งามกุฏิงามศาลาอ่าอำไพ
งามทรงไทยทรงธรรมงามดอนเมือง

น.อ.ทองสุก จหัชบุตร

วัดดอนเมือง พระอารามหลวงชั้นตรี

กุฏิทรงไทย